

STRATEGIA ROZWOJU
GMINY GOŁCZA
NA LATA 2022-2030

Kraków, Gołcza, 2022

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	2
Przebieg procesu opracowania strategii, w tym sposoby włączenia partnerów w przygotowanie strategii.....	2
Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Gołcza	4
Analiza strategiczna (SWOT) gminy Gołcza	17
Wizja i misja rozwoju gminy Gołcza	20
Obszary, cele i kierunki działań Strategii Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030 oraz oczekiwane efekty jej realizacji	21
GOSPODARKA, ROLNICTWO I RYNEK PRACY	23
OFERTA CZASU WOLNEGO	32
INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO	41
KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY	52
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Gołcza wraz z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	65
Kwestie wodne a Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030	65
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Gołcza	72
Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Gołcza	82
Obszary strategicznej interwencji	85
Spójność założeń Strategii Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030 z celami i kierunkami rozwoju zawartymi w strategii rozwoju województwa oraz w innych dokumentach wyższego rzędu	90
System realizacji Strategii Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030	95
System wdrażania.....	95
Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	96
Monitoring, ewaluacja i aktualizacja dokumentu	102
Ramy finansowe i potencjalne źródła finansowania Strategii Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030	106
Ramy finansowe	106
Potencjalne źródła finansowania	111
Spisy	119

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza jest podstawowym i najważniejszym dokumentem, diagnozującym uwarunkowania i potrzeby rozwojowe oraz potencjał gminy i na tej podstawie wskazującym obszary, cele i kierunki interwencji polityki rozwoju w ujęciu długofalowym. Pełni kluczową rolę jako generalny plan postępowania władz gminy, we współpracy z różnymi partnerami, w perspektywie do 2030 r. Koordynuje różne terytorialnie, sektorowo i technicznie plany oraz dokumenty strategiczne na szczeblu lokalnym. Integruje wysiłki wszystkich interesariuszy dla osiągnięcia wspólnie podzielanej wizji rozwoju. Kierkuje i zabezpiecza w ten sposób ciągłość polityki rozwoju, aktywizuje i motywuje do działania, stanowiąc jednocześnie instrument pozyskiwania środków zewnętrznych na najważniejsze inwestycje i działania rozwojowe, w tym w ramach funduszy krajowych oraz środków europejskich.

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030 powstała w oparciu o model partycypacyjno-ekspercki. W prace nad nią zaangażowali się przedstawiciele władz lokalnych, urzędnicy samorządowi, reprezentanci sfery oświaty, instytucji kultury, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, przedsiębiorcy, społecznicy i liderzy lokalni, którzy byli wspierani przez konsultantów FRDL Małopolskiego Instytutu Samorządu Terytorialnego i Administracji z Krakowa. W ramach warsztatów diagnostycznych i strategicznych oraz konsultacji społecznych wspólnie wypracowano diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy, a następnie cele i kierunki działań na kolejne lata wraz z ich oczekiwanymi rezultatami. Założenie sprawnej i efektywnej współpracy będzie nadrzędne również na etapie wdrażania tych zapisów w życie, co pozwoli na osiągnięcie trwałego i zrównoważonego rozwoju całej wspólnoty lokalnej.

Procedura dotycząca opracowania Strategii Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030 uwzględniała wszystkie akty prawne mające wpływ na jej przebieg, w tym ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Dokument powstał zgodnie z przepisami art. 10e ust. 2-4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Szczegółowy tryb i harmonogram opracowania projektu strategii, w tym tryb konsultacji, określiła uchwała nr XXXII/329/22 Rady Gminy Gołcza z dnia 21 kwietnia 2022 r.

Okres realizacji Strategii Rozwoju Gminy Gołcza sięga 2030 r., co jest zgodne z okresem kolejnej perspektywy budżetowej UE (2021-2027) wraz z dodatkowym okresem rozliczania pozyskanych projektów. Strategia została sformułowana w ścisłej korelacji z kluczowymi dokumentami planistycznymi szczebla krajowego, regionalnego i subregionalnego, m.in. Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą 2030 r.), Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Strategią Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”.

PRZEBIEG PROCESU OPRACOWANIA STRATEGII, W TYM SPOSOBY WŁĄCZENIA PARTNERÓW W PRZYGOTOWANIE STRATEGII

Na proces opracowania Strategii Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030 składały się następujące prace:

- Podjęcie uchwały nr XXXII/329/22 Rady Gminy Gołcza z dnia 21 kwietnia 2022 r. w sprawie: przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji.

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

- Opracowanie diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Gołcza, bazującej na danych statystycznych, w ujęciu dynamicznym i porównawczym, wraz z podsumowaniem i określeniem wniosków dla planowania strategicznego.
- Partycypacyjno-eksperckie wypracowanie założeń Strategii Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030 – realizacja 3 spotkań z udziałem kluczowych interesariuszy lokalnych, których tematyka obejmowała: weryfikację i uzupełnienie wniosków z diagnozy statystycznej dotyczącej sytuacji gminy, przeprowadzenie analizy zasobów własnych i otoczenia gminy (analiza SWOT), identyfikację głównych aktualnych wyzwań i kierunków rozwoju gminy, budowę celów strategicznych (długofalowych) i celów operacyjnych (średniookresowych), określenie kierunków działań i zadań wraz z oczekiwanymi rezultatami i wskaźnikami ich osiągnięcia.
- Opracowanie projektu dokumentu strategii o zakresie i treści zgodnej z art. 10e ust. 2-4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.
- Realizacja konsultacji społecznych dotyczących strategii w szczególności z: sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, mieszkańcami gminy oraz z właściwym Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, wraz z ich podsumowaniem.
- Realizacja procedury opiniowania dokumentu strategii przez zarząd województwa (uzyskanie opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie).
- Przeprowadzenie uprzedniej ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii.
- Opracowanie wersji strategii po zmianach wynikających z konsultacji, opiniowania i ewaluacji.
- Realizacja procedury w trybie przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w tym uzgodnienia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym.
- Opracowanie finalnej wersji Strategii Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030 i poddanie pod głosowanie celem jej uchwalenia przez Radę Gminy Gołcza.

WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY GOŁCZA

Celem realizowanej diagnozy było rozpoznanie najważniejszych cech, zasobów, potencjałów, problemów gminy Gołcza i otoczenia dla potrzeb planowania długofalowej polityki rozwoju. Prace obejmowały przeprowadzenie szeregu analiz statystycznych, zarówno w ujęciu dynamicznym (analizie zostały poddane dane i informacje z lat 2016/17-2020/21), jak i porównawczym (dane zestawiono z analogicznymi wskaźnikami dla czterech gmin o charakterze zbliżonym do analizowanej, z czego trzy z nich, czyli Charsznica, Iwanowice oraz Trzyciąż, są jednostkami sąsiednimi, a czwarta - Koniusza, pomimo położenia w powiecie proszowickim także jest wiejską gminą z silnie zarysowaną funkcją rolniczą; wszystkie te jednostki charakteryzują się podobnym ukształtowaniem terenu, zbliżonym położeniem względem największych ośrodków administracyjnych i gospodarczych tej części Małopolski, dostępnością transportową do nich oraz sposobem wykorzystania powierzchni, ze wskazanym znaczącym udziałem rolnictwa; odniesiono się także do średniej powiatowej i regionalnej). Analizy zostały zrealizowane w kluczowych dla gminy obszarach (położenie i dostępność komunikacyjna, demografia, gospodarka i rynek pracy, środowisko naturalne i infrastruktura techniczna, polityka społeczna i bezpieczeństwo publiczne, kultura, sport i rekreacja, edukacja i wychowanie, kapitał społeczny, stan finansów samorządowych). Podstawowe źródło danych stanowiła statystyka publiczna (przede wszystkim materiały i dane Głównego Urzędu Statystycznego, zgromadzone w ramach Banku Danych Lokalnych) oraz różne opracowania dotyczące gminy. Powstał kompleksowy raport diagnostyczny, który otworzył dyskusję na temat sytuacji gminy Gołcza oraz stojących przed nią kluczowych wyzwań i oczekiwanych kierunków rozwoju. W strategii, zgodnie z obowiązującymi aktualnie przepisami, zamieszczono jedynie – uzgodnioną wspólnie przez ekspertów i przedstawicieli gminy – syntezę wniosków z diagnozy, które posłużyły jako baza do podejmowania decyzji dotyczących wizji rozwoju, celów i zadań strategii.

Obraz gminy

Gmina Gołcza położona jest między czterema miastami – Miechów, Wolbrom, Skała oraz Słomniki, z których kluczowe znaczenie (edukacyjne, usługowe, zawodowe itp.) dla mieszkańców mają dwa pierwsze. Południowa część gminy ciąży ku Krakowowi. Jednocześnie gmina leży na uboczu głównych szlaków komunikacyjnych. Charakteryzuje ją śladowa rola (zarówno historycznie, jak i współcześnie) przemysłu oraz znaczniejszych usług. Wiodące gospodarcze znaczenie ma rolnictwo, co wiąże się z warunkami glebowymi pogranicza wyżyn Miechowskiej oraz Olkuskiej. Uwarunkowania te wydają się jednoznacznie definiować kierunki, w jakich winna rozwijać się gmina – z jednej strony jako miejsce przyjazne do życia, nieco spokojniejszego niż w przypadku większych miast, z dobrym dostępem do wysokiej jakości usług publicznych, z drugiej zaś jak najszerzej wykorzystującego walory środowiska naturalnego, nawet pomimo jego charakteru, dość powszechnego dla gmin północnej części województwa małopolskiego. Przestrzeń, zabudowana w niewielkim stopniu i głównie zabudową mieszkaniową niewielkiej intensywności, jest i nadal powinna być wykorzystywana do produkcji rolniczej, głównie w zakresie upraw roślinnych. Jednak w połączeniu z wyżynnym ukształtowaniem terenu, malowniczością krajobrazów oraz brakiem uciążliwości ze strony przemysłu (za wyjątkiem jednego zakładu, problematycznego przede wszystkim z uwagi na zapachy towarzyszące procesowi produkcyjnemu) możliwe jest wykorzystanie tego potencjału do szeroko rozumianej działalności sportowej, rekreacyjnej i wypoczynkowej, o zasięgu ponadlokalnym. W koncepcję tę wpisują się zarówno już wykonane działania skutkujące posiadaniem dobrze rozwiniętej infrastruktury sportowej,

wdrażany projekt zagospodarowania największej osobliwości przyrodniczej gminy – kamieniołomu w Ulinie Wielkiej, jak też kilka innych, prywatnych inicjatyw podejmowanych przez mieszkańców (np. motylarnia w Czaplach Wielkich, pola lawendowe w Krępie).

Potencjał gminy Gołcza potwierdzają wysokie pozycje, jakie jednostka zajmuje w rankingach samorządów. W „Rankingu Samorządów” dziennika „Rzeczpospolita” za lata 2019, 2020 i 2021 gmina Gołcza plasowała się na – odpowiednio – 9, 16 i 40 pozycji na przeszło 1530 gmin wiejskich w Polsce. W podobnym zestawieniu za rok 2022, opracowanym na bieżąco przez Związek Powiatów Polskich, w momencie tworzenia strategii gmina Gołcza zajmowała 13 pozycję.

W ujęciu bardziej szczegółowym, dla gminy Gołcza za najważniejsze, bezpośrednio wpływające na jej rozwój można uznać następujące uwarunkowania, wynikające z:

a) położenia i zagospodarowania terenu

Gmina Gołcza leży w północnej części województwa małopolskiego, stanowiąc jedną z siedmiu gmin tworzących powiat miechowski. Obszar gminy leży w centrum nieregularnego czworokąta, tworzonego przez miasta Miechów, Wolbrom, Skala i Słomniki, oddalone od centrum jednostki o kilkanaście kilometrów. Znaczenie administracyjne, usługowe i gospodarcze mają przede wszystkim dwa pierwsze. Dla mieszkańców gminy, a zwłaszcza jej południowej części, podobną funkcję pełni oddalony o ok. 40 kilometrów Kraków. Jednostkę tworzy 22 miejscowości, z siedzibą we wsi Gołcza, położonej centralnie względem granic gminy.

Gmina Gołcza leży na terenie wyżynnym – formalnie obszar jednostki zaliczany jest do Wyżyny Olkuskiej oraz Wyżyny Miechowskiej. Krajobraz jest dość urozmaicony, z rozległymi wzniesieniami poprzecinanymi obniżeniami (padołami) i niewielkimi płacami lasów. Elementem charakterystycznym są rozległe pola uprawne oraz stosunkowo uboga sieć rzeczna, na którą składają się fragmenty rzek Dłubni (w środkowym biegu), Szreniawy (w górnym biegu) oraz niewielkie potoki i strumienie. Na obszarze jednostki znajdują się złoża kopalin – wapieni jurajskich i margli kredowych, obecnie nieeksploatowane.

Dostępność transportowa gminy jest dość przeciętna – układ drogowy tworzą drogi gminne i powiatowe oraz fragment drogi wojewódzkiej nr 783, łączącej Olkusz z Miechowem, przecinającej analizowaną jednostkę równoleżnikowo. W niewielkiej odległości od wschodniej granicy gminy przebiega droga ekspresowa S7 z węzłem „Szczepanowice” oraz linia kolejowa nr 8 (przystanki Kamieńczyce i Szczepanowice), z bardzo dobrą ofertą połączeń pasażerskich pomiędzy Krakowem a Miechowem. Północną część gminy na krótkim odcinku przecina natomiast linia kolejowa nr 62 Tunel – Sosnowiec Główny, nie mająca jednak większego znaczenia dla codziennych dojazdów do miejsc pracy bądź szkół mieszkańców gminy. Transport publiczny w jednostce opiera się przede wszystkim o połączenia mikrobusem, uruchamiane przez przewoźników prywatnych, głównie od poniedziałku do piątku.

Tereny, które zajmuje gmina Gołcza, pozostawały na uboczu najważniejszych wydarzeń historycznych, jakie zaistniały w ostatnich kilku stuleciach. Nie rozwinął się przemysł, głównym źródłem utrzymania mieszkańców przez stulecia było rolnictwo, szczególnie w zakresie upraw roślinnych. Produkcja rolna, choć w nieco innej skali, jest zresztą do dziś obecna i widoczna w krajobrazie jednostki. W strukturze gruntów gminy Gołcza dominują grunty o potencjalnym wykorzystaniu rolniczym (grunty orne, łąki, pastwiska, sady itd.). Cały obszar gminy Gołcza pokryty jest miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co wyróżnia jednostkę na tle danych dla całego powiatu oraz regionu.

Konsekwencje i wyzwania:

- Dostępność komunikacyjna gminy Gołcza jest przeciętna – większość głównych szlaków komunikacyjnych północnej części Małopolski omija jej obszar, a sieć komunikacyjna opiera się na drogach powiatowych;
- W perspektywie najbliższej dekady uwarunkowania transportowe gminy Gołcza ulegną zasadniczej zmianie, mimo braku istotniejszych inwestycji drogowych na jej terenie – stanie się tak za sprawą oddania do użytku odcinka trasy S7 łączącego Kraków z północną granicą województwa. Znacząco podniesie to dostępność komunikacyjną jednostki, co będzie mieć znaczenie dla jej atrakcyjności osadniczej;
- Można przypuszczać, że w dalszym ciągu będzie rozwijany transport publiczny w oparciu o linię kolejową nr 8, w szczególności w zakresie połączeń pomiędzy Krakowem a Miechowem – już obecnie funkcjonują one jako linia nr 2 Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej, obsługiwanej przez Koleje Małopolskie. Warunkiem wykorzystania tego środka transportu na potrzeby mieszkańców gminy Gołcza jest z jednej strony zapewnienie szybkiego i dogodnego dojazdu do przystanków Kamieńczyce i Szczepanowice, z drugiej zaś inwestycje w ich obrębie, umożliwiające np. parkowanie samochodów czy rowerów;
- Dużym utrudnieniem w codziennym funkcjonowaniu gminy jest jej rozległość – zgrupowanie rozmaitych usług (np. szkoły, placówki kultury, ośrodek zdrowia, parafie, sklepy itd.) w jednym bądź w kilku miejscowościach (głównie Gołcza, Szreniawa i Wysocice) może skutkować zagrożeniem wykluczenia komunikacyjnego, zwłaszcza w odniesieniu do osób starszych i chorych, nie posiadających indywidualnych środków transportu. Dla grupy tej problematyczne może się stać także wykorzystanie połączeń mikrobusowych, głównie z racji niedostosowania taboru do potrzeb osób o ograniczonej mobilności;
- Nieeksploatowane kamieniołomy, znajdujące się na terenie gminy Gołcza, wydają się być miejscami o dużym potencjale turystycznym i/lub rekreacyjnym, pod warunkiem odpowiedniego ich zabezpieczenia i zagospodarowania. Dla jednostki o zasobach środowiskowych nie wyróżniających się wśród innych gmin Wyżyny Miechowskiej oraz Wyżyny Olkuskiej może być to szansa na podniesienie swojej rozpoznawalności – tym bardziej, że działania związane z jej wykorzystaniem wpisują się w dotychczasowy wizerunek gminy stawiającej na sport i aktywny wypoczynek;
- Wysoki odsetek pokrycia obszaru gminy planami zagospodarowania przestrzennego stanowi znaczący kapitał jednostki, podnoszący jej atrakcyjność osadniczą i inwestycyjną. Działania w tym kierunku winny skupiać się przede wszystkim na aktualizacji dokumentów, w tym na dostosowywaniu ich do bieżących i perspektywicznych potrzeb rozwojowych.

b) sytuacji demograficznej

Gminę Gołcza obecnie zamieszkuje nieco ponad 6 tys. mieszkańców – dokładne liczby różnią się od siebie w zależności od źródła danych (GUS bądź UG). Zróżnicowanie pod względem źródeł uwidacznia się także w zakresie zmian liczby ludności – GUS wskazuje na nieznaczny ubytek pomiędzy 2016 a 2020 rokiem (-133 osoby, -2%), natomiast w danych UG wykazany jest wzrost pomiędzy latami 2017 a 2021 (+24 osoby, +0,4%). Można przyjąć, że w ostatnich kilku latach liczba ludności gminy Gołcza pozostawała na stałym poziomie. Według danych UG największą liczbę ludności na koniec 2021 r. posiadały Czaple Wielkie (498), Gołcza (494) oraz Czaple Małe (404). Na drugim biegunie pozostawały Zawadka (60) oraz Adamowice (100). Nie zaistniało wyraźne, dające się jednoznacznie wyodrębnić zróżnicowanie przestrzenne w zakresie wzrostów bądź spadków liczby ludności w sołectwach gminy w ostatnim pięcioleciu.

Zmiany w strukturze demograficznej gminy Gołcza, zachodzące pomiędzy rokiem 2016 a 2020, wskazują na występowanie zjawiska starzenia się społeczeństwa. Już w 2016 r. odsetek osób najstarszych był wyższy niż najmłodszych (20,3% wobec 17,6%). W roku 2020 rozwarstwienie to jeszcze się pogłębiło (22,1% wobec 16,9%). W dalszym ciągu jednak odsetek osób w wieku poprodukcyjnym jest niższy niż obserwowany w całym powiecie (24,5%), chociaż region notuje pod tym względem korzystniejsze wartości (20,7%). Uzupełnienie obrazu sytuacji demograficznej na terenie gminy

stanowi wskaźnik starości, prezentujący odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności – na koniec 2020 r. wartość dla gminy Gołcza wyniosła 19,0%, plasując się pomiędzy odnotowanymi w regionie oraz powiecie, stanowiąc jednocześnie jedną z wyższych spośród wszystkich porównywanych gmin.

Przez cały okres 2016-2020 w gminie Gołcza występowała przewaga zgonów nad urodzeniami. Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1000 mieszkańców przyjmował wartości ujemne, z minimum na poziomie -5,73 os. (2018). W podobny sposób przez całe analizowane pięcioletnie powiat miechowski, natomiast odmienna sytuacja występowała w regionie, w którym dopiero rok 2020 odznaczył się przeważającą liczbą zgonów. Z kolei saldo migracji obserwowane w gminie Gołcza pomiędzy 2016 a 2020 rokiem charakteryzowało się dość dużą nieregularnością, nie pozwalającą na określenie jednoznacznego trendu. Bardzo podobna sytuacja dotyczyła też całego powiatu miechowskiego. Jednostką, która w tym samym okresie zanotowała jednoznaczną przewagę przyjazdów nad wyjazdami jest natomiast Małopolska jako całość. Wśród jednostek porównywanych zwraca natomiast rezultat gminy Iwanowice, która przez cały okres 2016-2020 notowała dodatnie saldo migracji, z rekordowym poziomem +10,02 os. w roku 2020. Można przypuszczać, że wpływa na niego bliskość Krakowa i związana z budową drogi S7 poprawa dostępności komunikacyjnej.

Pomimo przeciętnej dostępności komunikacyjnej, gmina Gołcza posiada dość sporą atrakcyjność osadniczą w skali całego powiatu. W okresie 2018-2021 odsetek pozwoleń i zgłoszeń budowy budynków mieszkalnych, przypadający na analizowaną jednostkę, kształtował się pomiędzy 12,2% a 19,3%, co w skali powiatu stanowiło zwykle drugi w kolejności rezultat, za gminą Miechów, w czym znaczący udział miasta o tej samej nazwie.

Prognozy demograficzne GUS do 2030 r. zakładają utrzymywanie się liczby ludności gminy Gołcza na zbliżonym poziomie – w 2030 r. jednostkę ma zamieszkiwać 6 090 osób. W miarę stabilna liczba ludności kontrastuje z przewidywaniami dla większości gmin porównywanych (np. zakładany jest znaczący wzrost liczby ludności w gminie Iwanowice, jak również jej spadek w gminach Trzyciąż i Charsznica). W dość dużym tempie mieszkańców będzie tracić także cały powiat miechowski. Poważniejszym problemem wydaje się być zmiana struktury demograficznej jednostki – według prognoz GUS w 2030 r. osoby w wieku poprodukcyjnym mają stanowić już 24,9% ogółu.

Konsekwencje i wyzwania:

- Pomiedzy statystyką GUS a UG występuje rozbieżność, można jednak przyjąć, że liczba mieszkańców gminy Gołcza utrzymuje się na stałym poziomie i w najbliższej dekadzie trend ten zostanie utrzymany. Prawdopodobny jest również napływ nowych mieszkańców, wskutek poprawy dostępności komunikacyjnej jednostki, przy czym – o ile zjawisko zaistnieje – dotyczyć będzie przede wszystkim południowej oraz wschodniej części gminy, z najlepszą dostępnością do drogi S7, linii kolejowej oraz bliskością do Krakowa i Miechowa. Może zrodzić to niepożądane zjawisko zróżnicowania dynamiki rozwoju gminy pomiędzy intensywniej zaludnianym się południowym wschodem a pozbawionym tych procesów północnym zachodem;
- Społeczeństwo gminy Gołcza jest coraz starsze. Proces ten dotyka większość gmin Polski, widoczny jest także na poziomie powiatów oraz regionów. Zmiana struktury demograficznej, z odsetkiem osób najstarszych zbliżonym do poziomu 25%, będzie wymuszać także reorientację działań samorządu gminnego na rzecz osób starszych, zwłaszcza w zakresie zapewniania dostępności usług publicznych (zdrowotnych, opiekuńczych, aktywizacyjnych);
- Analizując dane demograficzne należy mieć na uwadze fakt, że w części mogą one nie odpowiadać stanowi faktycznemu – zjawiskiem powszechnym w przypadku gmin wiejskich o charakterze zbliżonym do analizowanej są wyjazdy w celach nauki lub pracy, głównie ludzi młodych, którzy faktycznie nie zamieszkują

na terenie gminy, ale figurują w ewidencjach oraz statystykach. Stąd też prawdopodobieństwo niższej liczby mieszkańców oraz mniej korzystnej struktury demograficznej niż wykazywane;

- Prognozy GUS, sporządzone w połowie poprzedniej dekady, nie uwzględniły efektów kryzysów gospodarczych (przede wszystkim w związku z pandemią COVID-19) oraz migracyjnych (m.in. wskutek wojny na Ukrainie), które przez wiele lat mogą znacząco wpływać na stan ludności nawet w skali pojedynczych gmin – co wymaga przede wszystkim bieżącego reagowania i wdrażania odpowiednich działań przez władze jednostki.

c) potencjału gospodarczego

Wskaźniki dotyczące poziomu przedsiębiorczości w gminie Gołcza wyraźnie odstają od średnich dla powiatu i województwa, a także od większości porównywanych gmin. Odnotowana w 2021 r. liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców (501) była znacząco mniejsza od średniej dla gmin powiatu (1 007) oraz całego regionu (1 250). Niemal każda firma, działająca na terenie jednostki (99%), mieści się w przedziale 0-9 zatrudnionych pracowników – przypuszczalnie największy udział przypada na jednoosobowe działalności gospodarcze i niewielkie, 2-3-osobowe rodzinne przedsiębiorstwa. Największym lokalnym pracodawcą jest jeden z oddziałów przedsiębiorstwa Saria Polska Sp. z o.o., zlokalizowany w Wielkanocy, wielu mieszkańców jednostki znajduje zatrudnienie w pobliskich miastach, na czele z rozwiniętymi w tym zakresie Olkuszem i Wolbromiem.

W strukturze gospodarczej gminy Gołcza, rozpatrywanej pod kątem przynależności poszczególnych przedsiębiorstw do sekcji PKD, dominują firmy skupione w sekcjach G (handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów – 28,9% ogółu w 2021 r.) oraz F (budownictwo, 17,0%) – zwraca uwagę wzrost liczby podmiotów tej ostatniej sekcji pomiędzy rokiem 2017 a 2021 (+29), jak również fakt, że firmy należące do obydwu wspomnianych sekcji stanowią niemalże połowę ogółu w gminie. Udział podmiotów klasyfikowanych w sekcji A (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo) w gminie Gołcza w 2020 r. był nieznaczny, wynosząc 1,6% ogółu, pomimo to uprawa roli (głównie produkcja roślinna) stanowi źródło utrzymania dla znaczącej części mieszkańców. Warunki glebowe sprzyjają działalności rolniczej, a wśród najpoważniejszych barier dla jej rozwoju wskazywane jest zagrożenie erozją wodną, wynikającą z ukształtowania terenu. Na koniec 2021 r. w gminie Gołcza funkcjonowało 3 948 gospodarstw rolnych (włączywszy w to także i te o obszarze poniżej 1 ha), z czego największa część (60,4%) pod względem powierzchni mieściła się w przedziale od 1 do 5 ha.

W okresie 2017-2021 liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie Gołcza spadała przez pierwsze trzy lata, z kolei od 2020 r. odnotowano jej wzrost, przypuszczalnie wskutek spowolnienia gospodarczego, jakie spowodowała pandemia COVID-19. Struktura bezrobotnych w ostatnim pięcioleciu charakteryzowała się dość dużą stabilnością – odsetki osób najmłodszych (< 25 roku życia), jak i najstarszych (> 50 roku życia) w ogólnej liczbie bezrobotnych pozostawały na podobnym poziomie, większym zmianom nie podlegała także proporcja pomiędzy bezrobotnymi krótkotrwale (w 2021 r. z wynikiem 57,1% ogółu stanowili oni nieznaczną większość) a długotrwale. W analizowanym pięcioleciu rok 2021 był pierwszym, w którym zarysowała się przewaga bezrobotnych mężczyzn (53,1% ogółu) nad kobietami, które dotychczas miały w tym zakresie nieznaczną przewagę. Bezrobotni zarejestrowani w gminie Gołcza w 2020 r. stanowili 3,4% ogółu osób w wieku produkcyjnym – wartość ta była niższa od notowanej w całym powiecie (3,8%) oraz regionie (4,0%).

Konsekwencje i wyzwania:

- W strukturze gospodarczej gminy dominują drobne usługi – miejscem pracy dla sporej części mieszkańców są nieodległe miasta, w szczególności Miechów, Wolbrom oraz Kraków. Największym pracodawcą jest jeden z oddziałów firmy Saria, zlokalizowany w centralnej części jednostki. Z uwagi na fakt, że znacząca część wspomnianych działalności opiera się na pracy fizycznej, może wystąpić zjawisko niedoboru rąk do pracy, wynikające po części z barier psychologicznych (niski prestiż tego rodzaju zawodów) oraz z braku odpowiednio wykwalifikowanych i przyuczonych do wykonywania zawodu ludzi młodych;
- Gmina Gołcza będzie mierzyć się też z innym problemem, typowym dla jednostek o podobnym charakterze – brak atrakcyjnej, dobrze płatnej pracy skutkujący odpływem ludzi młodych do większych ośrodków miejskich (głównie Kraków, konurbacja górnośląska). Jednym z nasuwających się rozwiązań tego problemu jest dynamiczny rozwój pracy zdalnej, która wymaga przede wszystkim bezawaryjnego dostępu do szybkiego Internetu (rozwój tego typu infrastruktury oraz ogólnie rozwój społeczeństwa informacyjnego pozostaje jednym z ważniejszych wyzwań na najbliższe lata);
- Pomimo dość korzystnej sytuacji na lokalnym rynku pracy konieczna jest współpraca z powiatem miechowskim i podległymi mu jednostkami w zakresie zapobiegania bezrobociu i aktywizacji osób pozostających bez zatrudnienia;
- Pod względem atrakcyjności dla potencjalnych inwestorów gmina Gołcza przegrywa z sąsiednimi jednostkami, głównie wskutek gorszej dostępności transportowej. Wydaje się zatem, że bardziej pożądanym kierunkiem działania dla samorządu jest wspieranie drobnej przedsiębiorczości, nastawionej na działalność handlową i usługową, w tym w zakresie produkcji i sprzedaży produktów rolnych;
- Z racji zasłot historycznych oraz sprzyjających warunków naturalnych, istotną gałęzią gospodarki w gminie Gołcza jest rolnictwo, przede wszystkim w zakresie uprawy roślinnej. Istotnym elementem polityki samorządowej na najbliższą dekadę wydaje się być zatem wspieranie działalności rolniczej, także w formie pośredniej (np. poprzez poprawę nawierzchni dróg rolniczych, wsparcie marketingu) oraz podnoszenie potencjału rolnictwa, np. poprzez wspieranie procesu scalania gruntów.

d) stanu i potencjału środowiska naturalnego

Niespełna 15% obszaru gminy Gołcza podlega ochronie, z uwagi na Dłubniański Park Krajobrazowy. Teren gminy pozbawiony jest innych form ochrony przyrody, w tym także obszarów „Natura 2000”, a same zasoby środowiskowe nie wyróżniają gminy na skalę ponadlokalną, zwłaszcza w zestawieniu z osobliwościami przyrodniczymi nieodległego Ojcowskiego Parku Narodowego.

Dla większości gmin największym problemem związanym ze stanem środowiska naturalnego, jest kwestia ochrony powietrza. Analizowana jednostka nie posiada zakładów przemysłowych, zaliczanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie do grona największych emitentów zanieczyszczeń w skali województwa. Problem tzw. „niskiej emisji”, związanej z ogrzewaniem budynków mieszkalnych paliwami stałymi (głównie węgiel, nierzadko niskiej jakości) oraz ciągle jeszcze zdarzającym się spalaniem śmieci niewątpliwie istnieje, choć nie jest w pełni rozpoznany – na terenie gminy Gołcza nie ma stacji pomiarowych, nadzorowanych przez krakowski WIOŚ, dane pomiarowe stężeń pyłów PM na bieżąco publikowane są natomiast na stronie internetowej gminy. Sytuację mogą obrazować dopiero dane z Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, zbierane przez samorząd od połowy 2021 roku. Dużym problemem w skali gminy jest natomiast uciążliwość zapachowa, towarzysząca procesowi produkcyjnemu w zakładach Saria sp. z o.o.

W zakresie danych dotyczących gospodarowania odpadami zwraca uwagę fakt spadku wartości odsetka odpadów zebranych selektywnie w ogólnej liczbie odpadów – w roku 2019 aż 53,1% ogółu odpadów w gminie Gołcza było segregowane, w 2020 r. wartość ta wyniosła już tylko 29,6%, co pozwoliło na nieznaczne przekroczenie średniej powiatowej (26,3%), ale stanowiło rezultat gorszy od średniej wojewódzkiej (39,8%). Jeden mieszkaniec analizowanej jednostki wytwarzał średnio 229 kg odpadów rocznie, mniej niż w przypadku powiatu oraz województwa.

Dane GUS, pomimo ich dyskusyjnej aktualności (najnowsze na moment tworzenia strategii pochodzą z końca 2020 r.) wskazują na wysoki poziom zwodociągowania jednostki – dostęp do wodociągu posiadało 96,1% ogółu budynków mieszkalnych w analizowanej jednostce, co w tym samym roku przekładało się na 92,4% ogółu mieszkańców, korzystających z sieci wodociągowej. Gmina Gołcza wyprzedzała pod tym względem także średnią dla całego powiatu miechowskiego (86,6%) oraz województwa małopolskiego (67,0%). W świetle danych GUS gorzej prezentowała się sytuacja w odniesieniu do sieci kanalizacyjnej, do której dostęp na koniec 2020 r. posiadało 19,2% ogółu budynków mieszkalnych. Średnia wszystkich gmin powiatu miechowskiego wynosiła w tym przypadku 16,1%. Kanalizacja sieciowa w gminie Gołcza dostępna jest w jej centralnej części, w miejscowościach położonych w dolinie potoku Gołczanka – Rzeżuśni, Gołczy, Wielkanocy oraz Chobędzy. Opisywane dane nie uwzględniają natomiast przydomowych oczyszczalni ścieków, które służą znacznej części mieszkańców gminy.

W równie niewielkim stopniu gmina Gołcza wyposażona jest w sieć gazową – GUS na koniec 2020 r. wskazywał na dostęp do niej wśród 14,6% mieszkańców. Podobnie jak w przypadku kanalizacji, rezultat ten znacząco odstawał od średniej regionalnej, ale był zbliżony do wyniku notowanego w całym powiecie. Trzeba wskazać, że trwa budowa gazociągu w centralnej części gminy, co znacząco poprawi sytuację w tym zakresie.

Konsekwencje i wyzwania:

- Walory środowiskowe nie stanowią przewagi konkurencyjnej gminy Gołcza – podobnymi zasobami dysponuje większość gmin położonych w tej części pogranicza wyżyn Miechowskiej i Olkuskiej. Wyjątek stanowią dawne kamieniołomy, pod warunkiem odpowiedniego zagospodarowania i animacji tych miejsc;
- Inwestycje w kanalizację sieciową w gminie Gołcza pozostają problematyczne głównie ze względu na rozległość obszaru, jaki zajmuje jednostka, rozproszenie zabudowy oraz niewielką liczbę mieszkańców, co bezpośrednio przekłada się na opłacalność inwestycji. W związku z tym aktualne plany inwestycyjne gminy obejmują skanalizowanie jeszcze tylko 2 miejscowości. Tym bardziej, że obecnie system oparty o przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz zbiorniki bezodpływowe funkcjonuje sprawnie;
- Trudności w dostępie do gazociągu znacząco obniżają atrakcyjność osadniczą gminy Gołcza, a w przypadku zmian prawnych, związanych z koniecznością rezygnacji ze stosowania paliw stałych do ogrzewania budynków mieszkalnych, mogłyby stanowić jeden z poważniejszych problemów rozwojowych. Trwające inwestycje powinny poprawić sytuację gminy w tym zakresie;
- Coraz częstszym problemem, zwłaszcza dotyczącym korzystających ze studni przydomowych, są okresowe niedobory wody, powodowane wydłużającymi się okresami bezopadowymi. Należy przypuszczać, że wskutek zmian klimatycznych susze, zwłaszcza w okresie wiosennym i letnim, będą zdarzać się częściej. Jest to także znaczące zagrożenie dla rolnictwa. Obok rozbudowy i utrzymywania sprawności funkcjonowania sieci wodociągowej istotne wydaje się prowadzenie działań edukacyjnych, dotyczących rozsądnego gospodarowania wodą;
- Edukacja wydaje się być konieczna także w zakresie poprawy stanu powietrza – tyczy się to zarówno ciągle zdarzającego się spalania śmieci w piecach centralnego ogrzewania, jak również zachęt do wymiany przestarzałych kotłów na instalacje przyjazne środowisku;
- Do rangi najpilniejszego działania w kierunku poprawy stanu środowiska naturalnego oraz szeroko pojętego komfortu życia w gminie Gołcza urasta problem uciążliwości zapachowej, związanej z działalnością zakładów Saria w Wielkanocy (utyliczacja i przeróbka padłych zwierząt). Mieszkańcy protestują i apelują do dyrekcji zakładów o montaż odpowiednich filtrów. Sytuacji nie ułatwia brak rozwiązań antyodorowych na szczeblu centralnym. Niezależnie od braku umocowania prawnego, samorząd gminny pozostaje istotnym ogniwem w całym procesie starań o rozwiązanie problemu.

e) zasobów dziedzictwa kulturowego i tzw. oferty spędzania wolnego czasu

Jedyną samorządową placówką kultury w gminie jest Biblioteka i Ośrodek Animacji Kultury Gminy Gołcza. W strukturze BiOAK działają biblioteki w Gołczy i Wysocicach. Jednostka realizuje typowe zadania edukacyjne i animacyjne, angażując lokalną społeczność. Wśród aktywności organizowanych bądź wspieranych przez BiOAK wyróżnia się działalność chóru Korol, orkiestry dętej Czapelanka oraz Młodzieżowej Orkiestry Dętej Gminy Gołcza. W Rejestrze Zabytków Nieruchomych Województwa Małopolskiego znajduje się 11 obiektów z gminy Gołcza – głównie architektura sakralna oraz dworsko-pałacowa, o niewielkim poziomie rozpoznawalności i atrakcyjności dla przeciętnego turysty (wyróżnia się XII-wieczny kościół w Wysocicach, stanowiący jeden z najlepiej zachowanych przykładów architektury romańskiej w regionie i kraju).

Gołczę wyróżnia natomiast nowoczesna infrastruktura sportowa oraz funkcjonowanie klubów sportowych posiadających szeroką ofertę, głównie dla dzieci i młodzieży, co przyciąga chętnych również spoza gminy. Generalnie jednak oferta jednostki w zakresie szeroko pojętego wypoczynku i rekreacji skierowana jest głównie do jej mieszkańców – na infrastrukturę składają się place zabaw, skwery, boiska sportowe itd. Sytuację w tym zakresie może zmienić przekształcenie kamieniołomu w Ulinie Wielkiej w centrum rekreacji, rozrywki i wypoczynku. Uzupełnieniem dla tej oferty są inicjatywy prywatne, wśród których wyróżniają się lawendowe pola w Krępie (niezależnie od prowadzonej produkcji roślinnej, miejsca takie coraz częściej są odwiedzane przez miłośników przyrody czy fotografów) oraz Motylarnia w Czaplach Wielkich.

Inicjatywą, która wyróżnia jednostkę jest sieć ścieżek rowerowych, poprowadzonych wzdłuż dróg publicznych. Sieć, licząca łącznie blisko 12 km, umożliwia dotarcie do najciekawszych pod względem krajoznawczych miejscowości w gminie Gołcza. Dzięki realizacji tej inwestycji uwidacznia się pozycja jednostki w statystyce – na koniec 2020 r., na 14,3 km dróg dla rowerów na terenie powiatu miechowskiego, aż 11,9 km przypadało właśnie na gminę Gołcza.

Konsekwencje i wyzwania:

- Samorządowa jednostka kultury, działająca na terenie gminy, kieruje swoją ofertę przede wszystkim do mieszkańców, stanowiąc nierzadko miejsce pierwszego kontaktu z kulturą. Z uwagi na jej lokalizację centrum życia kulturalnego w gminie stanowi przede wszystkim Gołcza. Deficyty w dostępie do kultury mogą ujawniać się zarówno wskutek braku dostępu do instytucji kultury (np. konieczność dowozu dzieci i młodzież na zajęcia), jak również poprzez niezadowalającą ich działalność. Drugi ze wskazanych mankamentów jest możliwy do rozwiązania poprzez bieżące weryfikowanie oferty placówek kultury, monitorowanie zapotrzebowania zgłaszanego przez potencjalnych odbiorców oraz dbałość o odpowiednie wyposażenie i stan infrastruktury;
- Przy działaniach samorządu związanych z rozwijaniem życia kulturalnego w gminie należy mieć na uwadze, że znaczącą rolę kulturotwórczą, obok samorządowych jednostek kultury, pełnią ochotnicze straże pożarne (szeroka sieć obejmująca niemal wszystkie miejscowości gminy) oraz koła gospodyń wiejskich;
- Potencjał zabytków w gminie Gołcza wydaje się być zbyt mały na stworzenie atrakcyjnej oferty turystycznej, skupiającej znaczący ruch turystyczny. W tej sytuacji zasadne wydaje się eksponowanie posiadanych walorów poprzez włączenie się w projekty o zasięgu międzygminnym (np. szlaki tematyczne, skupiające obiekty sakralne czy zespoły dworsko-pałacowe) i wspólna ich promocja;
- Z racji posiadanej infrastruktury oraz rozwoju działalności w tym zakresie, specjalizacją gminy Gołcza wydaje się być sport, szczególnie w wydaniu amatorskim i półprofesjonalnym, głównie z zajęciami adresowanymi do dzieci i młodzieży. Naturalnym kierunkiem wydaje się być wspieranie tego rodzaju działalności, w tym także w partnerstwie z podmiotami komercyjnymi i pozarządowymi;
- Kwestia przejęcia i adaptacji terenów byłych kamieniołomów otwiera nowe możliwości w zakresie szeroko pojętego wypoczynku oraz rekreacji na terenie gminy. O ile dotychczasowa infrastruktura (m.in. boiska, place zabaw, hala sportowa) służyła głównie społeczności lokalnej, o tyle nowe centrum wypoczynkowe ma szansę stać się atrakcją na skalę ponadlokalną, pod warunkiem opracowania i udostępnienia atrakcyjnej oferty.

f) poziomu bezpieczeństwa publicznego

Jedynymi podmiotami bezpieczeństwa publicznego, stacjonującymi na terenie gminy, są ochotnicze straże pożarne. Obecnie funkcjonuje ich 18 (swoich jednostek pozbawione są jedynie miejscowości Adamowice, Zawadka, Ulina Mała i Laski Dworskie), z czego dwie – OSP Przybysławice oraz OSP Ulina Wielka – wpisane do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Miejscem stacjonowania służb i straży obejmujących swoim zasięgiem działania analizowaną jednostką jest Miechów (jednostka państwowej straży pożarnej, zespoły ratownictwa medycznego) oraz Charsznica (posterunek policji). Z danych KPP Miechów wynika, że gmina Gołcza jest miejscem o dużym poziomie bezpieczeństwa publicznego, z incydentalnymi przypadkami odnotowywanych przestępstw, z których większość stanowiły kradzieże. W zakresie bezpieczeństwa na drogach gminy w ostatnich latach odnotowywane jest zmniejszenie się liczby wypadków oraz zabitych i rannych, przy jednoczesnym utrzymywaniu się liczby kolizji na podobnym poziomie. Problem, w szczególności dla miejscowości położonych przy DW783, stanowi wzrost natężenia ruchu na tym odcinku drogi wojewódzkiej – jeszcze w 2015 r. średni dobowy ruch pomiędzy Wolbromiem a Miechowem nieznacznie przekraczał poziom 4,7 tys. pojazdów, w 2020 r. było to już nieco ponad 8,7 tys. pojazdów, z zauważalnie rosnącym odsetkiem samochodów ciężarowych.

Najpoważniejsze zagrożenia naturalne w gminie Gołcza związane są z występowaniem ekstremalnych zjawisk pogodowych, na czele z krótkotrwałymi, intensywnymi ulewami oraz huraganowymi wiatrami. Zgodnie z klasyfikacją PGW „Wody Polskie” w granicach gminy nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Opisane jest jedno osuwisko – teren o powierzchni 4 ha w obrębie wsi Czaple Wielkie.

Konsekwencje i wyzwania:

- Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego w gminie Gołcza, typowy dla gmin wiejskich położonych „na uboczu”, stanowi niezaprzeczalny atut jednostki, konieczne jest zatem jego utrzymywanie, m.in. za sprawą inwestycji infrastrukturalnych (głównie w zakresie infrastruktury drogowej i chodnikowej oraz oświetlenia) i pozainfrastrukturalnych, ze szczególnym uwzględnieniem edukacji;
- Modernizacja i rozbudowa głównych ciągów komunikacyjnych w jednostce – drogi wojewódzkiej oraz dróg powiatowych – leży poza kompetencjami oraz możliwościami finansowymi samorządu gminnego. Konieczna jest jednak aktywność na tym polu, obejmująca m.in. lobbowanie czy współpracę (także finansową) z innymi właścicielami i zarządcami dróg;
- Szczególnie istotne jest współdziałanie z samorządem powiatowym w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa na drogach powiatowych, tym bardziej, że skupiają one na sobie niemal cały ruch w obrębie gminy. Należy uwzględnić także spodziewane zmiany w strukturze ruchu, związane z dojazdami do węzła „Szczepanowice” na drodze ekspresowej S7, jak również możliwe zwiększenie się ruchu na drogach lokalnych wskutek korkowania się wspomnianej trasy S7;
- Zagrożenia naturalne w gminie Gołcza w dużej mierze warunkowane są występowaniem ekstremalnych zjawisk pogodowych (podtopienia, zalania, huraganowe wiatry), wskutek zmian klimatycznych zdarzających się coraz częściej. Sporej części z nich można zapobiec – tym bardziej, że wiele rozwiązań, jak chociażby dbałość o drożność rowów i przepustów czy utrzymywanie magazynów ze sprzętem przeciwpowodziowym, jest relatywnie niskonakładowych;
- Jednostki OSP, niezależnie od ich kulturotwórczej roli, stanowią ważne ogniwo w systemie zabezpieczenia mieszkańców gminy oraz ich mienia. Z racji zdiagnozowanych zagrożeń konieczne jest utrzymywanie wysokiej sprawności bojowej tych jednostek, rozumianej zarówno poprzez doposażenie sprzętowe, jak i udział druhow w szkoleniach i ćwiczeniach.

g) polityki społecznej

Z danych GOPS Gołcza wynika, że w ostatnich pięciu latach sukcesywnie spadała zarówno liczba osób, jak i rodzin korzystających z pomocy społecznej. Nie odnotowano także wzrostu korzystających w latach 2020 i 2021, co wskazuje na niewielkie konsekwencje, jakie wywołała pandemia COVID-19, choć nie można wykluczyć także wystąpienia ich w przyszłości. W strukturze osób korzystających ze wsparcia społecznego w okresie 2017-2021 zwraca uwagę utrzymujący się wysoki odsetek przypadający na osoby w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym – w 2021 r. niemalże 60%. Na rezultat ten przede wszystkim wpływa wysoki odsetek kobiet powyżej 60 roku życia (blisko 40%) oraz mężczyzn powyżej 65 roku życia – co więcej, druga z wspomnianych grup w analizowanym pięcioleciu zanotowała dość znaczący wzrost udziału. Większym wahaniom nie podlegała natomiast struktura w podziale na korzystających z pomocy długotrwale (ok. 70% ogółu, co stanowi jedno z większych wyzwań jeśli chodzi o ich reintegrację zawodową) i krótkotrwale.

Analiza struktury świadczeń pomocy społecznej, kierowanych do mieszkańców gminy Gołcza ze względu na powód wskazuje na dominację przyczyn zdrowotnych i losowych – w 2021 r. kategoria „długotrwale lub ciężkie choroby” stanowiła 38% ogółu. Pięć lat wcześniej w strukturze dominująca rolę pełniły kategorie „ubóstwo” oraz „bezrobocie”, których udział znacząco spadł. Wyliczany przez GUS wskaźnik, obrazujący beneficjentów pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców na koniec 2020 r. plasował gminę Gołcza z rezultatem 334 osób na poziomie zbliżonym do obserwowanego w powiecie miechowskim (374 os.) oraz regionie (371 os.).

Jedyną publiczną placówką ochrony zdrowia na terenie analizowanej jednostki jest Samodzielny Publiczny Zakład Ochrony Zdrowia w Gołczy, w strukturach którego działają ośrodki zdrowia w Gołczy, Szreniawie i Wysocicach, świadcząc usługi z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, specjalistycznej opieki zdrowotnej, leczenia stomatologicznego oraz działań profilaktycznych i promocyjnych. Ofertę uzupełniają prywatne gabinety lekarskie, jak również placówki w nieodległych miastach i Krakowie.

Konsekwencje i wyzwania:

- Dane statystyczne wskazują na korzystną sytuację w zakresie zapotrzebowania na pomoc społeczną w gminie. Wiąże się ono przede wszystkim z zaistnieniem zdarzeń zdrowotnych i losowych, jak długotrwale bądź ciężkie choroby, a spadek odsetka świadczeń udzielanych z tytułu bezrobocia czy ubóstwa wydają się potwierdzać zaistniałą w ostatnich latach poprawę sytuacji ekonomicznej mieszkańców gminy;
- Z danych nie wynika póki co zwiększone zapotrzebowanie na wsparcie z tytułu negatywnych skutków pandemii COVID-19, nie można jednak wykluczyć, że takie się pojawi. Nawet ewentualne całkowite wygaśnięcie pandemii nie spowoduje oddalenia zagrożenia (gospodarka zwykle reaguje na takie zjawiska z opóźnieniem). Można zatem zakładać, że w najbliższym czasie, poza „standardowym” zestawem problemów społecznych, samorząd gminny czeka szereg wyzwań związanych z łagodzeniem gospodarczych i społecznych skutków pandemii;
- Duże wyzwanie w zakresie pomocy społecznej wiąże się ze wskazanymi wcześniej zmianami w strukturze demograficznej jednostki – w najbliższych latach liczba osób starszych i chorych, a zatem wymagających rozmaitych form wsparcia będzie rosła. Należy przez to rozumieć nie tylko działania typowe dla ośrodków pomocy społecznej, ale także wszelkie formy aktywizacji, budowania oferty spędzania czasu wolnego, przeciwdziałania wykluczeniu, animacji poprzez kulturę itd.;
- Zmiany w strukturze demograficznej wymuszają także dodatkowe działania w obszarze ochrony zdrowia. Poza standardowymi działaniami, zapewniającymi odpowiednie wyposażenie infrastrukturalne i sprzętowe placówek systemu opieki zdrowotnej, należy położyć odpowiedni nacisk na zapewnienie i podnoszenie kwalifikacji kadr medycznych oraz dostosowanie usług do zapotrzebowania i podniesienie ich dostępności.

h) edukacji i wychowania

Sieć placówek wychowawczych i edukacyjnych, prowadzonych przez samorząd gminy Gołcza, ograniczona jest do trzech szkół podstawowych z oddziałami przedszkolnymi, funkcjonujących w Gołczy, Szreniawie oraz Wysocicach. W gminie nie funkcjonują szkolne bądź przedszkolne placówki niepubliczne, natomiast w 2020 r. w Gołczy uruchomiono klub dziecięcy z 15 miejscami dla najmłodszych mieszkańców jednostki.

Spośród trzech obwodów szkolnych największy obszarowo przypada na SP Gołcza. Jest to także placówka z największą liczbą uczniów (w tym uczęszczających do oddziału „zerowego”) – w ostatnim pięcioleciu skupiała ona przeszło 70% ogółu dzieci uczęszczających do szkół w gminie. Z racji największej liczby uczniów, roczna kwota ponoszona na utrzymanie placówki w przeliczeniu na jednego ucznia najniższa jest właśnie w SP Gołcza (niespełna 12,4 tys. zł w 2021 r.), szkoły w Wysocicach oraz Szreniawie notują znacznie wyższy, a jednocześnie zbliżony do siebie rezultat (ponad 17 tys. zł). Oprócz wzrostu kwot przypadających na jednego ucznia dla każdej szkoły na przestrzeni lat 2018-2021 zwraca uwagę także powiększające się rozwarstwienie pomiędzy wartościami notowanymi dla SP Gołcza a dwoma pozostałymi placówkami.

Na podstawie wyników egzaminów kończących ośmioletni cykl edukacji, poziom nauczania w szkołach podstawowych gminy Gołcza należy określić jako dość przeciętny. Ani razu osiągnięty przez uczniów w gminie rezultat nie przekroczył średniej wojewódzkiej, natomiast w odniesieniu do średniej powiatowej udawało się to jedynie w przypadku egzaminów z matematyki. Szczególnie niepokojące są wyniki egzaminów z języka angielskiego – w przypadku tego języka wyniki osiągnięte przez uczniów z terenu gminy Gołcza zwykle są gorsze od wszystkich jednostek porównywanych.

Konsekwencje i wyzwania:

- Dostęp do edukacji na poziomie przedszkolnym i szkolnym jest jednym z ważniejszych czynników, wpływających na atrakcyjność osadniczą jednostki. W przypadku gminy Gołcza należy ocenić go jako zadowalający, choć w przypadku niektórych miejscowości konieczność dowozu dzieci do szkół (lub korzystania z transportu gminnego) może stanowić pewną uciążliwość;
- Jednocześnie za pozytywne zjawisko należy uznać ograniczoną sieć placówek edukacyjnych w gminie z uwagi na brak konieczności jej racjonalizacji w najbliższych latach (co zwykle oznacza likwidację części placówek, zwykle negatywnie przyjmowaną przez społeczności lokalne i stanowiącą przyczynę konfliktów społecznych). Mimo to, konieczne jest monitorowanie poziomu wydatków ponoszonych na utrzymanie gminnych szkół. Jednym z ewentualnych wariantów optymalizacyjnych mogłaby być zmiana obwodów szkolnych.
- Warunkiem posiadania atrakcyjnej oferty edukacyjnej jest ponoszenie nakładów na utrzymanie infrastruktury szkolnej w odpowiednim stanie – tyczy się to zarówno samych budynków szkół i ich wyposażenia, jak również infrastruktury okołoszkolnej, ułatwiającej codzienne funkcjonowanie;
- W kontekście funkcjonowania szkół i przedszkoli w gminie Gołcza znaczenie ma także odległość od sąsiednich ośrodków miejskich – Miechowa, Wolbromia, Skąły czy Słomnik – dla części rodziców tamtejsze placówki mogą być bardziej atrakcyjne (ze względu na poziom nauczania, wyposażenie czy ofertę zajęć pozalekcyjnych), a odwożenie dzieci do szkoły może być połączone z dojazdami do pracy;
- Ważną kwestią jest poziom nauczania – ten, co sugerują wyniki z egzaminu ósmoklasisty, jest przeciętny. Uczniowie ze szkół w gminie Gołcza rzadko osiągają rezultaty lepsze od ich rówieśników w gminach porównywanych, ani razu w przypadku każdego z trzech przedmiotów nie przekroczonej średniej wojewódzkiej, co może wskazywać na konieczność podjęcia działań, zmierzających do poprawy jakości edukacji na poziomie podstawowym.

i) kapitału społecznego

Według Krajowego Rejestru Sądowego, na koniec kwietnia 2022 r. w gminie Gołcza zarejestrowanych było 39 stowarzyszeń, fundacji i innych organizacji społecznych oraz zawodowych. Zdecydowaną większość (ponad 46%) stanowiły ochotnicze straże pożarne, pełniące znaczącą rolę także w zakresie inicjowania i podtrzymywania aktywności społeczności lokalnych. Zauważalny udział (przekraczający 15% ogółu) posiadały także koła gospodyń wiejskich oraz zrzeszenia rolnicze. Wartość organizacji społecznych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców, wyliczana przez GUS, na koniec 2020 r. w gminie Gołcza wyniosła 6,30, zdecydowanie przekraczając średnią wartość dla całego powiatu (4,95), regionu (3,98), a także była najwyższa spośród wszystkich gmin stanowiących tło porównawcze. Jest to jednak – z racji braku możliwości oceny faktycznej aktywności istniejących podmiotów – jedynie częściowy obraz aktywności społecznej.

Poziom partycypacji społecznej, mierzony uczestnictwem w ogólnopolskich wyborach, jest w analizowanej gminie zbliżony do średniej powiatowej. W zestawieniu z danymi dla całej Małopolski zwraca uwagę znacznie większe zainteresowanie wyborcami do rad gmin przy jednoczesnym niższym poziomie uczestnictwa w głosowaniach do organów państwowych, co może wskazywać na chęć decydowania i wpływania przede wszystkim na sprawy i kwestie lokalne. W ostatnich jak dotąd wyborach, na urząd Prezydenta RP w 2020 r. (II tura) do urn udało się 70,99% uprawnionych mieszkańców gminy Gołcza.

Konsekwencje i wyzwania:

- Poziom partycypacji społecznej w gminie Gołcza należy ocenić pozytywnie – zaangażowanie mieszkańców w życie gminy dostrzegalne jest nie tylko przez pryzmat działalności rozmaitych organizacji, ale także poprzez frekwencję wyborczą w wyborach samorządowych. Przepuszczalnie to właśnie sprawy związane z szeroko pojętym funkcjonowaniem i rozwojem najbliższego otoczenia skupiają największe zainteresowanie;
- Analiza danych potwierdza istotną rolę, jaką w życiu społeczności lokalnych pełnią ochotnicze straże pożarne, niezależnie od ich podstawowych zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego. Drugim ważnym ogniwem działalności społecznej są koła gospodyń wiejskich – a w obu przypadkach ważną rolę pełni dostępność odpowiednio wyposażonej i utrzymanej infrastruktury;
- Wydaje się, że pożądanym kierunkiem działań jest rozwój komunikacji i promocji na linii samorząd – mieszkańcy, w tym z wykorzystaniem popularnej i sprawdzającej się w wielu przypadkach platformy, jaką stanowią media społecznościowe. Umiejętne korzystanie z tego medium może być skutecznym sposobem dotarcia do ludzi młodych, a w konsekwencji do podniesienia poziomu partycypacji społecznej, jest to także dość prosty sposób na podtrzymanie kontaktu z byłymi mieszkańcami gminy, zainteresowanymi sytuacją w ich rodzinnych stronach.

j) sytuacji finansowej gminy

W 2020 r. dochody budżetu gminy Gołcza wyniosły niespełna 30,3 mln zł. W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochód analizowanej jednostki wyniósł w 2020 r. 5 008,22 zł, co na tle porównawczym stanowiło najniższą wartość, odstającą od średniej dla powiatu (5 556,99 zł) oraz – co szczególnie zauważalne – województwa (6 390,90 zł). W porównaniu z pozostałymi jednostkami wzrost wartości parametru pomiędzy rokiem 2017 a 2020 (+22%) także był najniższy. W latach 2017-2022 poziom dochodów własnych w ogóle dochodów oscylował wokół wartości 30%, co stanowiło wartość zbliżoną do obserwowanej w jednostkach porównywanych. Gmina Gołcza nie wyróżniała się także pod względem wysokości środków z UE, zaabsorbowanych w ostatnim pięcioleciu.

Wydatki budżetu analizowanej jednostki w 2020 r. sięgnęły poziomu 28,0 mln zł. W przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2020 r. gmina Gołcza wydała 4 625,79 zł, znacznie wyższym poziomem wydatków charakteryzowały się zarówno średnio gminy powiatu miechowskiego (5 421,38 zł) i całej Małopolski (6 383,70 zł), jak też większość jednostek porównywanych. W strukturze wydatków gminy Gołcza, analizowanej pod kątem działów klasyfikacji budżetowej, dominują nakłady w działach „rodzina” (29,4% ogółu w 2020 r., w związku z programem „Rodzina 500+”) oraz „oświata i wychowanie” (25,9%). Struktura ta nie różni się znacząco od obserwowanej w porównywanych gminach. Poziom zadłużenia gminy Gołcza, rozumiany jako relacja zobowiązań zaliczonych do długu publicznego do dochodów ogółem, nieznacznie spadł, z wartością 18,31% na koniec analizowanego okresu.

Konsekwencje i wyzwania:

- Gospodarka finansowa gminy Gołcza jest dość uporządkowana, z poziomem dochodów własnych nie odstających od porównywanych gmin o podobnym charakterze oraz malejącym zadłużeniem. Konieczna jest kontynuacja zrównoważonej polityki finansowej, z szukaniem źródła nowych dochodów i optymalizacją kosztów włącznie;
- Pomijając dział „Rodzina”, związany z transferami w ramach programu „Rodzina 500+”, największym obciążeniem dla budżetu gminnego jest funkcjonowanie placówek oświatowych;
- Konieczne jest podniesienie sprawności w pozyskiwaniu środków unijnych w nowej perspektywie finansowej UE (2021-2027), z jednoczesnym racjonalnym doбором inwestycji;
- Dla wykorzystania potencjału płynącego z zaangażowania społecznego należy rozważyć rozwój mechanizmów partycypacyjnych w wydatkowaniu części środków budżetowych.

ANALIZA STRATEGICZNA (SWOT) GMINY GOŁCZA

Analiza SWOT stanowi jedną z najpopularniejszych metod diagnostycznych. Służy porządkowaniu informacji, dokonywaniu oceny zasobów i czynników zewnętrznych, ułatwia też identyfikację wyzwań i określenie priorytetów rozwoju. W najbardziej podstawowym ujęciu, polega na grupowaniu czynników odnoszących się do polityki rozwoju na cztery kategorie, nazwane z j. ang.: strengths – mocne strony, weaknesses – słabe strony, opportunities – szanse i threats – zagrożenia.

Tabela 1. Wyniki analizy SWOT dla gminy Gołcza

Silne strony - Potencjały konkurencyjne	Słabe strony - Bariery rozwojowe
<ul style="list-style-type: none"> • Stabilna sytuacja demograficzna gminy, z utrzymującą się na stałym poziomie liczbą mieszkańców i korzystnymi prognozami na najbliższą dekadę w tym zakresie – niewielkie ryzyko znaczącej utraty wpływów z podatków do gminnego budżetu i/lub konieczności ograniczania katalogu usług publicznych; • Wysoki stopień pokrycia obszaru gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, zadowalający poziom dostępności do sieci wodociągowej oraz uporządkowana gospodarka kanalizacyjna pomimo niewielkiego stopnia rozwoju sieci – czynniki zwiększające atrakcyjność osadniczą i inwestycyjną jednostki; • Korzystne warunki glebowe i tradycje rolnicze lokalnej gospodarki, sprzyjające powstawaniu i rozwijaniu inicjatyw dostosowanych do aktualnych warunków ekonomicznych, np. roślinnych upraw towarowych; • Bardzo dobrze rozwinięta – zwłaszcza jak na gminę wiejską – baza sportowa, umożliwiająca całoroczne prowadzenie zajęć oraz zaplecze instytucjonalne do kształcenia sportowego dzieci i młodzieży – przewaga konkurencyjna względem sąsiednich jednostek i potencjał do dalszego rozwijania oferty w tym zakresie; • Ukształtowana, odpowiadająca potrzebom sieć przedszkoli i szkół podstawowych – znikome ryzyko konieczności prowadzenia działań optymalizacyjnych, polegających na likwidacji poszczególnych placówek; • Działalność organizacji pozarządowych (w tym OSP i KGW) oraz znaczący potencjał lokalnych środowisk kulturalnych i artystycznych w zakresie tworzenia i upowszechniania tradycji, kultury i historii – współpraca przy tworzeniu oferty kulturalnej, turystycznej i obywatelskiej; • Duży poziom bezpieczeństwa publicznego (incydentalny charakter poważniejszych przestępstw) i wolniejsze tempo życia, zgodnie z filozofią „slow life” – potencjał w kształtowaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • Występowanie niekorzystnych trendów demograficznych, związanych ze starzeniem się społeczeństwa jednostki oraz migracją ludzi młodych do większych ośrodków miejskich (Kraków, konurbacja górnośląska) lub za granicę – zaburzenie struktury demograficznej (utrata ludzi młodych, wchodzących w wiek produkcyjny) i społecznej jednostki; • Położenie gminy „na uboczu”, z dala od głównych szlaków komunikacyjnych, z relatywnie dużą odległością od większego miasta (Kraków) i niewielkim, głównie lokalnym zakresem oddziaływania najbliższych miast (Miechów, Wolbrom, Słomniki, Skąta) – bariera inwestycyjna, ujemny wpływ na atrakcyjność osadniczą jednostki; • Duży obszar zajmowany przez jednostkę, przekładający się na wyższe koszty rozwoju i utrzymania infrastruktury (np. przejezdność dróg w okresie zimowym) oraz na ryzyko wystąpienia zjawiska wykluczenia komunikacyjnego w miejscowościach pozbawionych najbardziej podstawowych usług (m.in. aprowizacyjnych, ochrony zdrowia, edukacyjnych, kulturalnych); • Bariery wynikające z ukształtowania terenu – negatywny wpływ na rolnictwo (zagrożenie erozją wodną), zagrożenie zjawiskiem zamulania rowów i przepustów po deszczach w wyniku spływu powierzchniowego, utrudnienie w rozbudowie infrastruktury sieciowej – przede wszystkim kanalizacyjnej; • Znikomy stopień przystosowania zbiorowego transportu publicznego do osób o zwiększonych potrzebach (starsi, chorzy, niepełnosprawni) oraz utrudnienia w dostępności komunikacyjnej w dni wolne od pracy, pogarszające dostępność jednostki; • Niewielka atrakcyjność turystyczna gminy – brak zabytków o rozpoznawalności ponadlokalnej oraz znaczących atrakcji przyrodniczych, przy jednoczesnej „konkurencji” gmin tej części Małopolski (np. Ojcowski Park Narodowy) – niski

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

<p>oferty dla osób uciekających od wielkomiejskiego zgiełku z jednoczesnym dobrym dostępem do usług publicznych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uporządkowana gospodarka finansowa ze stabilnym poziomem dochodów własnych w strukturze dochodów budżetu samorządu oraz sukcesywnie ograniczany poziom zadłużenia – potencjał w zakresie prowadzenia inwestycji i działań prorozwojowych. 	<p>potencjał do rozwoju jednostki w oparciu o ruch turystyczny;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Problemy w dostępie do szybkiego i niezawodnego Internetu w niektórych miejscowościach gminy – obniżenie atrakcyjności osadniczej, bariera dla rozwoju mechanizmów pracy zdalnej, skutkująca pogłębieniem zjawiska odpływu ludzi młodych; • Typowy dla gmin wiejskich utrudniony dostęp do usług wyższego rzędu (m.in. specjalistycznych medycznych, kulturalnych), związany z koniecznością dojazdów do większych ośrodków miejskich – zjawisko negatywne w szczególności dla osób nieposiadających własnych środków transportu, w tym starszych, chorych; • Zły stan powietrza warunkowany „niską emisją” w sezonie jesienno-zimowym oraz uciążliwość zapachowa towarzysząca procesowi produkcji w zakładach Saria Sp. z o. o. (Wielkanoc) – negatywny wpływ na atrakcyjność osadniczą, turystyczną i rekreacyjną jednostki oraz na zdrowie i samopoczucie jej mieszkańców.
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej wskutek poprawy dostępności komunikacyjnej gminy, m.in. za sprawą budowy drogi S7, wykorzystania linii kolejowej na odcinku Kraków – Miechów do zapewnienia szybkich dojazdów do stolicy Małopolski oraz rozbudowy infrastruktury towarzyszącej (np. parkingi przy przystankach kolejowych); • Rozwój infrastruktury wypoczynkowej i rekreacyjnej w oparciu o nieczynny kamieniołom w Ulinie Wielkiej – wykorzystanie zainteresowania zdrowym i aktywnym trybem życia oraz rosnącej popularności turystyki rekreacyjnej i wypoczynkowej w otoczeniu natury, w tym niskokosztową turystyką w wydaniu lokalnym, sprowadzającą się do jednodniowych odwiedzin w lokalizacjach oddalonych o 1-2 godziny drogi od miejsca zamieszkania; • Programy rządowe i systemy finansowe ukierunkowane na politykę prorodzinną, ofertę dla młodzieży i młodych dorosłych, kompleksową politykę senioralną i społeczną oraz dostępność funduszy unijnych, międzynarodowych i krajowych oraz nowych instrumentów finansowania na realizację szerokiego, zintegrowanego wachlarza kosztochłonnych projektów (ze szczególnym uwzględnieniem odnawialnych źródeł energii); • Polityczny i społeczny priorytet związany z ochroną środowiska oraz ograniczaniem zmian klimatu 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzmocnienie się tendencji migracji do większych ośrodków miejskich i zagranicznych, oraz przechwytywanie osób i rodzin powracających z migracji zarobkowej przez gminy o wyższej atrakcyjności osadniczej – w konsekwencji odpływ kapitału ludzkiego, ubożenie kapitału społecznego i odpływ płatników podatków stanowiących o budżecie lokalnym oraz możliwościach rozwojowych; • Niekontrolowany proces przekształcania południowo-wschodniej części gminy w „sypialnię” Krakowa, skutkujący m.in. chaosem przestrzennym, rozluźnieniem dotychczasowych więzi społecznych oraz pogłębieniem się różnic pomiędzy dynamicznie rozwijającą się częścią jednostki a jej pozostałym obszarem; • Przemodelowanie struktury ruchu na drogach przebiegających przez gminę wskutek powstania trasy S7 i innych inwestycji drogowych – ryzyko niewydolności układu drogowego, pogorszenia poziomu bezpieczeństwa innych uczestników ruchu (głównie pieszych i rowerzystów), obniżenie komfortu poruszania się po drogach gminy; • Niepełne rozwiązanie problemu uciążliwości zapachowych pochodzących z zakładu Saria sp. z o.o., mogące wynikać m.in. z braku współpracy międzyinstytucjonalnej, braku możliwości technologicznych lub z ich wysokich kosztów – utrzymanie negatywnego wpływu na komfort życia

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

<p>i adaptacją do nich, dostęp do wiedzy, sprawdzonych rozwiązań oraz zewnętrznych środków finansowych;</p> <ul style="list-style-type: none">• Dynamiczny rozwój technologii informacyjnych, skutkujący wzrostem partycypacji społecznej oraz możliwościami pracy zdalnej, wpływającymi na zacieranie się różnic w atrakcyjności rynku pracy pomiędzy dużymi miastami a oddalonymi od takich ośrodków gminami wiejskimi.	<p>i zdrowie mieszkańców oraz atrakcyjność osadniczą gminy;</p> <ul style="list-style-type: none">• Ryzyka związane ze zmianami klimatu – występowanie gwałtownych zjawisk pogodowych (np. deszcze nawalne, długookresowe susze), ich wpływ na uaktywnienie się osuwiska w gminie, zjawisko spływów powierzchniowych oraz konieczność ponoszenia kosztów przeciwdziałania ich zagrożeniom i skutkom – istotne w szczególności w odniesieniu do produkcji rolniczej, realizowanej na terenie gminy;• Nasilenie problemów społecznych wskutek czynników zewnętrznych (np. pandemia COVID-19, sytuacja gospodarcza kraju, kryzys migracyjny w wyniku wojny w Ukrainie), szczególnie wśród najmłodszych i najstarszych grup wiekowych – konieczność intensyfikacji działań pomocowych, większe zapotrzebowanie na finanse oraz specjalistyczną kadre;• Niska jakość polityki centralnej i stanowionego prawa oraz utrwalająca się biurokracja – brak wzorca prowadzenia długofalowej i profesjonalnej polityki rozwoju, nieporządek prawny oraz rosnące koszty realizacji zadań publicznych przez jednostki samorządu terytorialnego przy jednoczesnym braku rekompensat;• Rosnące obciążenia dla budżetu gminy z tytułu utrzymania infrastruktury edukacyjnej, kulturalnej oraz sportowej, m.in. z tytułu wzrostu kosztu mediów – konieczność dokonywania priorytetyzacji wydatków, skutkująca pogorszeniem się oferty bądź wzrostem poziomu opłat za korzystanie z niej;• Ryzyko wyhamowania poziomu inwestycji oraz rozwoju gminy ze względu na kryzys gospodarczy, inflację i skalę zmian w systemie finansów publicznych w odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego;• Niepewna sytuacja na lokalnych rynkach pracy wskutek społeczno-gospodarczych skutków pandemii koronawirusa oraz regulacji prawnych wprowadzanych na szczeblu centralnym;• Korelacja występujących w skali całego kraju, pogłębiających się trudności w dostępie do podstawowych i specjalistycznych usług medycznych i opiekuńczych z procesem starzenia się społeczeństwa gminy i wzrostem zapotrzebowania na takie usługi.
---	--

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie wniosków z diagnozy oraz dyskusji z interesariuszami lokalnymi

WIZJA I MISJA ROZWOJU GMINY GOŁCZA

WIZJA ROZWOJU

Wizja rozwoju stanowi projekcję, opis pożądanego stanu gminy Gołcza w perspektywie roku 2030. Określa stan docelowy, do którego dążyć będą władze samorządowe i wszyscy zaangażowani partnerzy. Wskazuje ona zasadniczy kierunek wspólnie podejmowanych interwencji.

GMINA GOŁCZA 2030:

Gmina dobra do życia, budująca swoją atrakcyjność na mądrym kompromisie pomiędzy tradycją a nowoczesnością, zapewniająca mieszkańcom dostępność wysokiej jakości usług publicznych i komercyjnych, zróżnicowaną ofertę czasu wolnego, a przede wszystkim codzienny spokój, komfort i bezpieczeństwo. Władze samorządowe stawiają na działania prospołeczne i prośrodowiskowe, ochronę i efektywne wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych i kulturowych, zachowanie niepowtarzalnego charakteru i tożsamości gminy, ale równocześnie na wdrażanie nowoczesnych technologii i nowatorskich rozwiązań zarządczo-organizacyjnych, tak aby spokojne tempo życia nie stało w sprzeczności z ciągłym i przemyślanym rozwojem.

MISJA

Misja wskazuje naczelny cel polityki rozwoju gminy Gołcza, wokół którego powinny koncentrować się działania władz samorządowych i wszystkich zaangażowanych partnerów. Stanowi przesłanie, będące podstawą i określeniem kierunku współpracy na szczeblu lokalnym.

Współpraca na rzecz trwałego i zrównoważonego rozwoju gminy Gołcza, polepszenia jakości życia mieszkańców oraz umożliwienia im niespiesznego, ale pełnego i twórczego codziennego funkcjonowania.

OBSZARY, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ STRATEGII ROZWOJU GMINY GOŁCZA NA LATA 2022-2030 ORAZ OCZEKIWANE EFEKTY JEJ REALIZACJI

Samorząd lokalny jest zobowiązany do opracowania zintegrowanej interwencji publicznej, która będzie stanowić skuteczną odpowiedź na wyzwania, wynikające z wieloaspektowych zmian w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym oraz przestrzennym. Obowiązek ten znalazł swoje odzwierciedlenie w strukturze Strategii Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030, której podstawę stanowią **4 obszary rozwojowe**, które wzajemnie się przenikają i uzupełniają. W ramach tych obszarów dokonano koncentracji różnych działań wokół wyznaczonych celów.

Schemat 1. Obszary strategicznego rozwoju gminy Gołcza do 2030 roku

W ramach każdego z obszarów zdefiniowano cele rozwojowe w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. **Cele strategiczne** mają charakter długofalowy, wskazują generalny kierunek postępowania w realizacji założonej wizji rozwoju miasta. **Cele operacyjne** dotyczą średniego horyzontu czasowego, określają narzędzia i sposoby realizacji celów strategicznych. Następnie określono kierunki działań, które wskazują przyjętą strategię postępowania, służą realizacji założonych celów, a tym samym stanowią podstawę wdrażania strategii. **Kierunki działań** oznaczają kierunki koncentracji wspólnych wysiłków (aktywności programowej, finansowej i organizacyjnej) podejmowanych przez samorząd oraz jego partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych. Część z nich to **konkretne przedsięwzięcia rozwojowe (projekty), najczęściej o charakterze inwestycyjnym**, których realizacja będzie miała kluczowe znaczenie dla powodzenia prowadzonej polityki rozwoju gminy w perspektywie roku 2030. Strategia określa również **oczekiwane rezultaty** planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz **wskaźniki** ich osiągnięcia. Interwencje planowane w ramach poszczególnych obszarów nie są rozłączne, lecz silnie zintegrowane, dzięki czemu możliwe będzie uzyskanie efektu synergii, kluczowego dla ich powodzenia. **Jednocześnie katalog zadań pozostaje przykładowy i otwarty, tzn. możliwa jest realizacja innych zadań zgodnych z danym kierunkiem działań.**

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

Schemat 2. Cele strategiczne i operacyjne w ramach Strategii Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

GOSPODARKA, ROLNICTWO I RYNEK PRACY	OFERTA CZASU WOLNEGO	INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO	KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY
<p>Cel strategiczny 1. Rozwój gospodarczy i inwestycyjny, wykorzystujący lokalne zasoby i potencjały oraz szanse rozwojowe.</p>	<p>Cel strategiczny 2. Stworzenie i wypromowanie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego, bazującej na walorach przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowych oraz specjalizacjach gminy.</p>	<p>Cel strategiczny 3. Zapewnienie komfortu i bezpieczeństwa mieszkańców w wymiarze środowiskowym, przestrzennym i komunikacyjnym.</p>	<p>Cel strategiczny 4. Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług publicznych, wspierających rozwój kapitału ludzkiego i społecznego, budujących markę gminy jako dobrego miejsca do życia.</p>
<p>Cel operacyjny 1.1. Stworzenie dogodnych warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowania na terenie gminy oraz zwiększenie przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców.</p> <p>Cel operacyjny 1.2. Rozwój i wykorzystanie potencjałów obszarów wiejskich, rolnictwa i branż powiązanych do wzmocnienia gospodarki lokalnej i poprawy jakości życia mieszkańców.</p>	<p>Cel operacyjny 2.1. Rozwój oferty kulturalnej oraz atrakcji turystycznych bazujących na dziedzictwie historyczno-kulturowym gminy wraz z wieloaspektową aktywizacją mieszkańców.</p> <p>Cel operacyjny 2.2. Rozwój, integracja i wypromowanie lokalnej oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku, wzmacniającej atrakcyjność osadniczą i turystyczną gminy.</p>	<p>Cel operacyjny 3.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona i zachowanie wysokiej jakości zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian.</p> <p>Cel operacyjny 3.2. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy i mobilności mieszkańców wraz z poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego.</p>	<p>Cel operacyjny 4.1. Zapewnienie oferty edukacyjnej jak najlepiej dostosowanej do potrzeb i wyzwań współczesności.</p> <p>Cel operacyjny 4.2. Wdrożenie kompleksowej i perspektywicznej polityki zdrowotnej i społecznej.</p> <p>Cel operacyjny 4.3. Stałe doskonalenie administracji i jakości zarządzania publicznego, służących mieszkańcom, środowisku i gospodarce.</p>

Źródło: Opracowanie własne

OBSZAR STRATEGICZNY 1.

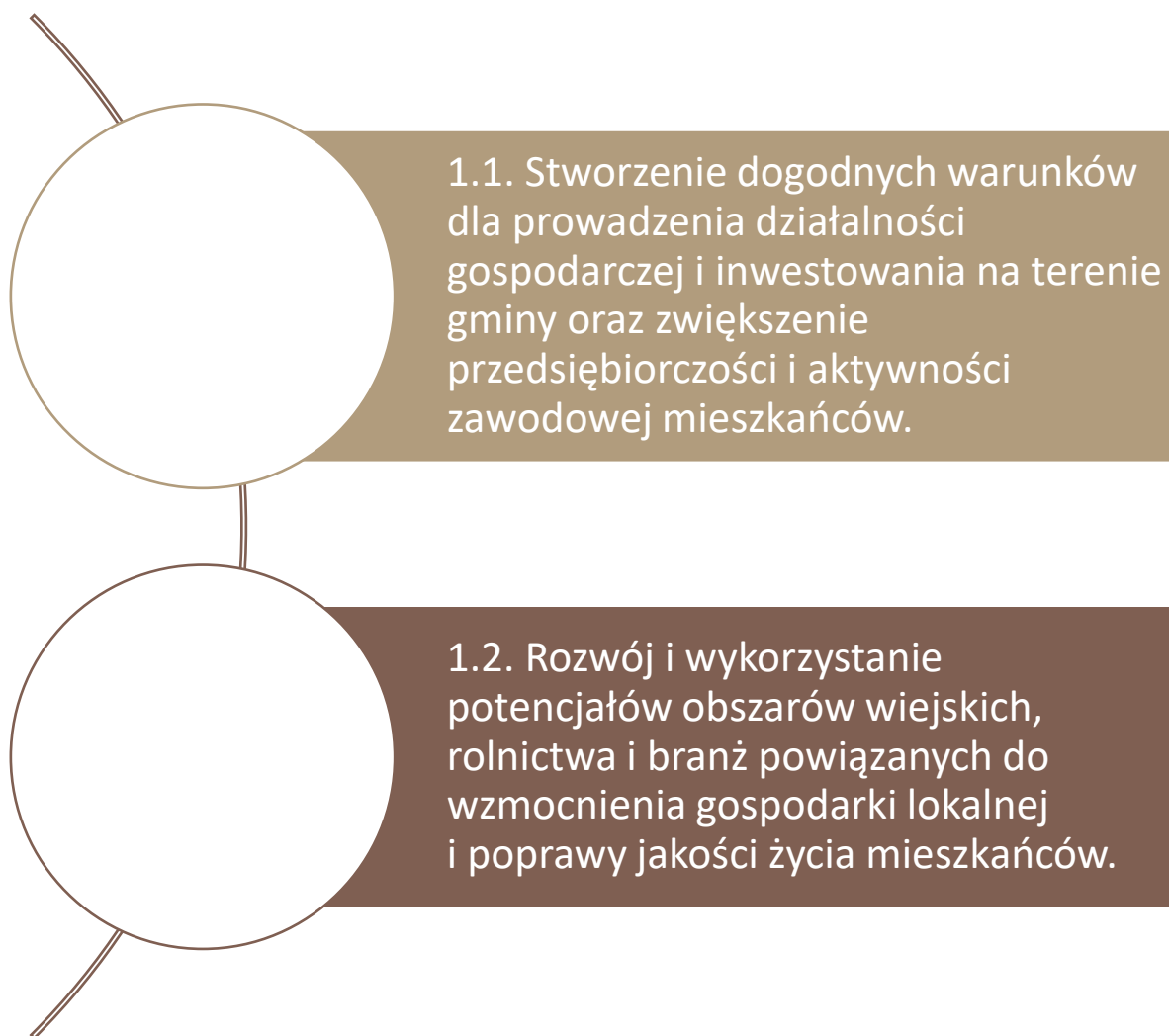
GOSPODARKA, ROLNICTWO

I RYNEK PRACY

Cel strategiczny 1.

Rozwój gospodarczy i inwestycyjny, wykorzystujący lokalne zasoby i potencjały oraz szanse rozwojowe.

Cele operacyjne:

Uzasadnienie i strategia postępowania w ramach obszaru:

Położenie gminy Gołcza i wynikające z niego uwarunkowania (m.in. klimat oraz warunki glebowe pogranicza wyżyn Olkuskiej i Miechowskiej), w połączeniu z wielopokoleniowymi tradycjami jednoznacznie definiują charakter jednostki jako gminy rolniczej. Stąd też wskazanie w ramach pierwszego obszaru strategicznego pakietu zadań, zmierzających do wykorzystania potencjałów, jakie posiadają obszary wiejskie (cel operacyjny 1.2.). Samorząd gminny, pomimo ograniczonego wachlarza możliwości w tym zakresie, będzie aktywnie wspierał lokalną działalność rolniczą i przetwórczą, w szczególności inicjując działalność i rozwijając platformy współpracy pomiędzy wytwórcami, dystrybutorami i odbiorcami produktów rolnych (również indywidualnymi), a także aktywnie uczestnicząc w ich promocji. Za przykładowe działania w tym ostatnim zakresie uznano organizację lub udział w targach i innych przedsięwzięciach promocyjnych oraz promocję produktów lokalnych, kojarzonych z gminą Gołcza. Istotne w kontekście rozwoju jednostki będzie także podnoszenie konkurencyjności lokalnego rolnictwa, przejawiające się poprawą struktury obszarowej gospodarstw oraz stanu infrastruktury wykorzystywanej w procesie produkcji rolnej – głównie dróg dojazdowych do pól uprawnych. Jedną z pobocznych aktywności, która może stać się nowym lub dodatkowym źródłem utrzymania dla mieszkańców, w tym prowadzących gospodarstwa rolne, jest działalność gastronomiczna oraz noclegowa – działania samorządu będą koncentrować się wokół wspierania powstawania i rozwoju takich inicjatyw. Innymi, nie mniej istotnymi kierunkami rozwoju, opierającymi się o wykorzystanie walorów środowiskowych terenów gminy Gołcza, jest produkcja energii ze źródeł odnawialnych czy powstanie usług opiekuńczo-leczniczych dla osób starszych. Rola samorządu będzie sprowadzać się przede wszystkim do wielowymiarowego wspierania wszelkich takich inicjatyw.

Niezależnie od rolniczego profilu gminy i wiodącej działalności rolniczej, istotnym zadaniem stojącym przed samorządem w najbliższej dekadzie jest poprawa warunków do prowadzenia działalności gospodarczej na terenie jednostki, przekładająca się na wzmocnienie lokalnego rynku pracy i przeciwdziałanie negatywnym skutkom bezrobocia (cel operacyjny 1.1.). Głównym kierunkiem działań jest organizacja przestrzeni pod działalność usługową i gospodarczą oraz wsparcie i promocja przedsiębiorczości, m.in. za sprawą działań doradczych, szkoleniowych oraz informacyjno-promocyjnych. Z uwagi na zakresy kompetencyjne wynikające z przepisów prawa, niezbędne będzie nawiązywanie oraz pogłębianie współpracy z instytucjami zewnętrznymi – innymi jednostkami samorządu terytorialnego, instytucjami otoczenia biznesu, ośrodkami doradztwa rolniczego, placówkami edukacyjnymi oraz przedsiębiorcami. Istotnym wyzwaniem będzie także pełnienie roli inicjatora współpracy pomiędzy środowiskiem samorządowym a gospodarczym oraz rolniczym, jako dwóch głównych filarów, na których opiera się lokalna gospodarka.

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

Tabela 2. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 1. GOSPODARKA, ROLNICTWO I RYNEK PRACY

Cel operacyjny 1.1. Stworzenie dogodnych warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowania na terenie gminy oraz zwiększenie przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
1.1.1.	Tworzenie małych stref aktywności usługowej i gospodarczej, szczególnie w sąsiedztwie głównych szlaków komunikacyjnych i w centrach miejscowości, z uwzględnieniem naczelną zasady braku uciążliwości dla środowiska i otoczenia (wyznaczenie terenów pod inwestycje, bieżące aktualizowanie planów przestrzennych, uzbrojenie i skomunikowanie terenów itp.).	Zapewnienie warunków dla rozwoju działalności gospodarczej i usługowej Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej gminy	Liczba i powierzchnia działek o przeznaczeniu gospodarczym na terenie gminy (w podziale na zagospodarowane i niezagospodarowane) ↗	Urząd Gminy w Gołczy	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Instytucje otoczenia biznesu, Właściciele i zarządcy nieruchomości, Przedsiębiorcy, inwestorzy
1.1.2.	Zmiana lub poszerzenie dotychczasowych funkcji lokali i obiektów oraz pozyskiwanie nowych na cele gospodarcze i usługowe, w tym na przestrzenie dla osób kooperujących i pracujących zdalnie.	Zapewnienie warunków dla rozwoju działalności gospodarczej i usługowej, z uwzględnieniem potrzeb osób kooperujących i pracujących zdalnie Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej gminy	Powierzchnie udostępnione przez gminę na cele gospodarcze i usługowe ↗	Urząd Gminy w Gołczy	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Instytucje otoczenia biznesu, Właściciele i zarządcy nieruchomości, Przedsiębiorcy, inwestorzy
1.1.3.	Stworzenie oferty inwestycyjnej oraz jej promocja w oparciu o tradycyjne i nowoczesne narzędzia marketingowe. Kooperacja z instytucjami na poziomie wojewódzkim i krajowym w zakresie pozyskiwania i obsługi inwestorów.	Stworzenie gminnej oferty inwestycyjnej Wzrost zainteresowania inwestorów ofertą gminy Pozyskanie inwestorów, zwiększenie bazy	Liczba opublikowanych ofert inwestycyjnych gminy ↗ Liczba podmiotów gospodarczych działających w wyznaczonych strefach ↗	Urząd Gminy w Gołczy	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Instytucje otoczenia biznesu, Właściciele i zarządcy nieruchomości, Przedsiębiorcy, inwestorzy

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

		podatników i dochodów własnych gminy	Dochody gminy z tytułu podatku PIT i/lub CIT ↗		
1.1.4.	Rozwój systemu wsparcia MMŚP, w szczególności poprzez współpracę z instytucjami otoczenia biznesu (wsparcie zakładania działalności gospodarczej oraz pomoc w rozwoju istniejących firm - doradztwo, szkolenia, informacja o możliwościach dofinansowania zewnętrznego itp.).	Zapewnienie warunków dla rozwoju biznesu Poprawa konkurencyjności biznesu i wzrost przedsiębiorczości lokalnej Zwiększenie bazy podatników i dochodów własnych gminy	Liczba podmiotów zarejestrowanych i/lub nowo zarejestrowanych w REGON na 1 tys. mieszkańców ↗ Stosunek liczby nowych działalności gospodarczych zarejestrowanych w REGON na terenie gminy do podmiotów wyrejestrowywanych ↗ Dochody gminy z tytułu podatku PIT i/lub CIT ↗	Urząd Gminy w Gołczy	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Powiatowy Urząd Pracy w Miechowie, Instytucje otoczenia biznesu, Przedsiębiorcy i ich zrzeszenia, Miechowskie Stowarzyszenie Gmin JAKSA LGD
1.1.5.	Rozwój oferty zajęć i warsztatów ukierunkowanych na kształtowanie postaw przedsiębiorczych, kreatywnych i innowacyjnych wśród młodzieży szkolnej, w tym we współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami.	Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty edukacyjnej w zakresie przedsiębiorczości Zwiększenie kreatywności, zaradności, i przedsiębiorczości osób młodych Wzrost aktywności zawodowej i przedsiębiorczej osób młodych	Liczba lub odsetek dzieci, które w szkołach uczestniczyły w zajęciach z zakresu przedsiębiorczości ↗ Liczba działalności gospodarczych założonych przez osoby fizyczne do 30 roku życia ↗	Placówki oświatowe	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Powiatowy Urząd Pracy w Miechowie, Urząd Gminy w Gołczy, Przedsiębiorcy i ich zrzeszenia, Organizacje pozarządowe

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

<p>1.1.6.</p>	<p>Współpraca z instytucjami zajmującymi się kształceniem ustawicznym i kształceniem zgodnym z potrzebami rynku pracy - rozwój i promocja oferty dedykowanej mieszkańcom.</p>	<p>Poszerzenie możliwości oraz zwiększenie motywacji i aktywności dorosłych w zakresie zmiany i pozyskiwania nowych kompetencji</p> <p>Poszerzenie możliwości oraz zwiększenie motywacji i aktywności młodych w zakresie nauki zawodu</p>	<p>Liczba osób dorosłych, które skorzystały ze szkoleń i kursów oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Miechowie i/lub inne podmioty</p> <p>↗</p> <p>Odsetek osób w wieku 25-64 lata uczących się i doksztalających się w ludności ogółem w tej samej grupie wiekowej</p> <p>↗</p>	<p>Urząd Gminy w Gołczy</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Powiatowy Urząd Pracy w Miechowie, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy i ich zrzeszenia, Organizacje pozarządowe, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołczy</p>
<p>1.1.7.</p>	<p>Współpraca z instytucjami rynku pracy w zakresie aktywizacji zawodowej i przedsiębiorczej mieszkańców, szczególnie z grup o najtrudniejszej sytuacji zatrudnieniowej.</p>	<p>Zapewnienie odpowiedniego wsparcia dla osób bezrobotnych, zmieniających pracę, chcących rozpocząć lub rozwinąć własną działalność gospodarczą</p> <p>Wzrost i poprawa jakości zatrudnienia</p> <p>Spadek bezrobocia, w szczególności długotrwałego</p> <p>Wzrost aktywności zawodowej i przedsiębiorczej mieszkańców</p>	<p>Pracujący w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców</p> <p>↗</p> <p>Liczba osób bezrobotnych z terenu gminy, w tym długotrwale</p> <p>↘</p>	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołczy</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Powiatowy Urząd Pracy w Miechowie, Urząd Gminy w Gołczy, Przedsiębiorcy i ich zrzeszenia, Osoby bezrobotne, Organizacje pozarządowe</p>

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

1.1.8.	Inicjowanie i wspieranie działań na rzecz integracji lokalnego środowiska gospodarczego i/lub rolniczego, wsparcie i promocja oraz rozwój współpracy samorządu z tymże środowiskiem (np. w formie rady społecznej przy wójcie bądź cyklicznych spotkań).	Wzrost integracji i aktywności lokalnego środowiska gospodarczego i/lub rolniczego Wzmocnienie relacji i rozwój współpracy pomiędzy samorządem i środowiskiem gospodarczym i/lub rolniczym	Liczba wzajemnych konsultacji i/lub projektów samorządu ze środowiskiem gospodarczym i/lub rolniczym 	Władze samorządowe gminy, Urząd Gminy w Gołczy	Przedsiębiorcy i ich zrzeszenia, Rolnicy i producenci, Instytucje otoczenia biznesu, Ośrodki doradztwa rolniczego
Cel operacyjny 1.2. Rozwój i wykorzystanie potencjałów obszarów wiejskich, rolnictwa i branż powiązanych do wzmocnienia gospodarki lokalnej i poprawy jakości życia mieszkańców.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
1.2.1.	Inicjowanie i wspieranie projektów z zakresu poprawy struktury obszarowej gospodarstw rolnych oraz gruntów z przeznaczeniem inwestycyjnym.	Zwiększenie atrakcyjności i funkcjonalności działek Wzrost atrakcyjności rolniczej i inwestycyjnej gminy	Średnia wielkość powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym (w hektarach) 	Urząd Gminy w Gołczy	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Ośrodki doradztwa rolniczego, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, inwestorzy, Rolnicy i producenci, Organizacje pozarządowe, Sołtysi i rady sołeckie, Właściciele gruntów
1.2.2.	Budowa i modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolnych.	Poprawa stanu i jakości dróg dojazdowych do gruntów rolnych Zapewnienie odpowiednich warunków dla rozwoju rolnictwa i branż powiązanych	Długość nowych lub zmodernizowanych dróg dojazdowych do gruntów rolnych 	Urząd Gminy w Gołczy	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Rolnicy i producenci

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

1.2.3.	Rozwój systemu wsparcia rolnictwa oraz przetwórstwa rolno-spożywczego, w szczególności poprzez współpracę z ośrodkami doradztwa rolniczego (doradztwo, szkolenia, informacja o możliwościach dofinansowania zewnętrznego, inicjowanie i wspieranie współpracy, promowanie przedsiębiorczości i innowacyjności w gospodarstwach rolnych, produkty regionalne i tradycyjne itp.).	Zapewnienie warunków dla rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego Poprawa konkurencyjności rynkowej lokalnych rolników i producentów oraz wzrost całej branży	Liczba gospodarstw towarowych na terenie gminy 	Urząd Gminy w Gołczy	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Ośrodki doradztwa rolniczego, Rolnicy i producenci, Miechowskie Stowarzyszenie Gmin JAKSA LGD
1.2.4.	Wspieranie rozwoju lokalnych gospodarstw ekologicznych i specjalistycznych, wykorzystujących walory przyrodnicze obszarów wiejskich – pszczelarstwo, winiarstwo, uprawa ziół itp.	Zapewnienie warunków dla rozwoju rolnictwa ekologicznego i specjalistycznego Poprawa konkurencyjności rynkowej lokalnych rolników i producentów oraz wzrost całej branży	Liczba gospodarstw ekologicznych i/lub specjalistycznych na terenie gminy 	Urząd Gminy w Gołczy	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Ośrodki doradztwa rolniczego, Rolnicy i producenci, Miechowskie Stowarzyszenie Gmin JAKSA LGD
1.2.5.	Wsparcie promocji i sprzedaży bezpośredniej produktów i usług lokalnych (informacja na stronie internetowej gminy, organizacja na terenie gminy miejsc sprzedaży produktów lokalnych, organizacja wydarzeń promujących usługi, produkty i wyroby lokalne, konkursy i wyróżnienia itp.).	Zapewnienie warunków dla rozwoju i sprzedaży produktów i usług lokalnych Wzrost rozpoznawalności i zainteresowania ofertą produktów i usług lokalnych Wzrost dochodów lokalnych przedsiębiorców i dochodów własnych gminy	Liczba produktów i usług lokalnych promowanych przez stronę gminy Liczba przedsiębiorców, których produkty i usługi były promowane podczas wydarzeń gminnych 	Urząd Gminy w Gołczy	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Ośrodki doradztwa rolniczego, Rolnicy i producenci, Przedsiębiorcy, Miechowskie Stowarzyszenie Gmin JAKSA LGD

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

<p>1.2.6.</p>	<p>Wspieranie powstawania, rozwoju, odpowiedniego oznakowania i promocja lokalnych obiektów noclegowych i gastronomicznych (także w formie miejsc postoju dla turystów zmotoryzowanych i „namiotowych” – pola biwakowe, miejsca postoju kamperów itp.), a także ich współpracy ze środowiskiem rolników i producentów z terenu gminy.</p>	<p>Zapewnienie warunków dla rozwoju branży noclegowej i gastronomicznej</p> <p>Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty noclegowej i gastronomicznej, z uwzględnieniem potrzeb, możliwości i oczekiwań różnych grup odbiorców</p> <p>Wzrost rozpoznawalności i zainteresowania ofertą lokalnych obiektów noclegowych i gastronomicznych</p>	<p>Liczba skatalogowanych obiektów noclegowych i/lub gastronomicznych na terenie gminy</p> <p>↗</p> <p>Liczba turystów korzystających z oferty noclegowej i/lub gastronomicznej</p> <p>↗</p>	<p>Urząd Gminy w Gołczy</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Przedsiębiorcy, Miechowskie Stowarzyszenie Gmin JAKSA LGD</p>
<p>1.2.7.</p>	<p>Rozwój systemu wsparcia i promocji agroturystyki i turystyki wiejskiej (np. pomoc w tworzeniu lub przekształcaniu w specjalistyczne gospodarstwa agroturystyczne, zagrody edukacyjne, zagrody tematyczne, miejsca wypoczynku i odzyskiwania zdrowia).</p>	<p>Zapewnienie warunków dla rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej na terenie gminy</p> <p>Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty noclegowej, z uwzględnieniem potrzeb, możliwości i oczekiwań różnych grup odbiorców</p> <p>Wzrost rozpoznawalności i zainteresowania ofertą z zakresu agroturystyki i turystyki wiejskiej</p>	<p>Liczba gospodarstw agroturystycznych, w tym specjalistycznych, na terenie gminy i/lub liczba miejsc noclegowych w tych gospodarstwach</p> <p>↗</p> <p>Liczba turystów korzystających z oferty gospodarstw agroturystycznych</p> <p>↗</p>	<p>Urząd Gminy w Gołczy</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Ośrodki doradztwa rolniczego, Przedsiębiorcy, Miechowskie Stowarzyszenie Gmin JAKSA LGD</p>

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

1.2.8.	<p>Wsparcie dla rozwoju komercyjnych usług dedykowanych osobom starszym, w szczególności z zakresu ochrony zdrowia, usług rehabilitacyjnych i opiekuńczych, w tym także obejmujących rekonwalescencję po przechorowaniu COVID-19.</p>	<p>Zapewnienie dostępności wysokiej jakości, zróżnicowanych usług dedykowanych osobom starszym, chorym, z niepełnosprawnościami</p> <p>Zapewnienie odpowiednich warunków dla rozwoju srebrnej gospodarki</p>	<p>Liczba podmiotów świadczących komercyjne usługi dedykowane osobom starszym, chorym, z niepełnosprawnościami</p> 	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołczy</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Powiatowy Urząd Pracy w Miechowie, Urząd Gminy w Gołczy, Instytucje otoczenia biznesu, Przedsiębiorcy i ich zrzeszenia, Organizacje pozarządowe, Miechowskie Stowarzyszenie Gmin JAKSA LGD</p>
1.2.9.	<p>Wspieranie inicjatyw społeczno-gospodarczych w zakresie inwestycji i działań dotyczących produkcji energii ze źródeł odnawialnych (tworzenie warunków planistycznych, infrastrukturalnych i administracyjnych itp.).</p>	<p>Zapewnienie warunków dla rozwoju produkcji energii ze źródeł odnawialnych</p> <p>Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej gminy</p> <p>Dywersyfikacja źródeł energii, w tym wzrost udziału energii z OZE, oraz poprawa bezpieczeństwa energetycznego gminy</p>	<p>Liczba i/lub powierzchnia działek przeznaczonych pod produkcję energii ze źródeł odnawialnych w dokumentach przestrzennych gminy</p> 	<p>Urząd Gminy w Gołczy</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Przedsiębiorcy, inwestorzy, Właściciele gruntów</p>

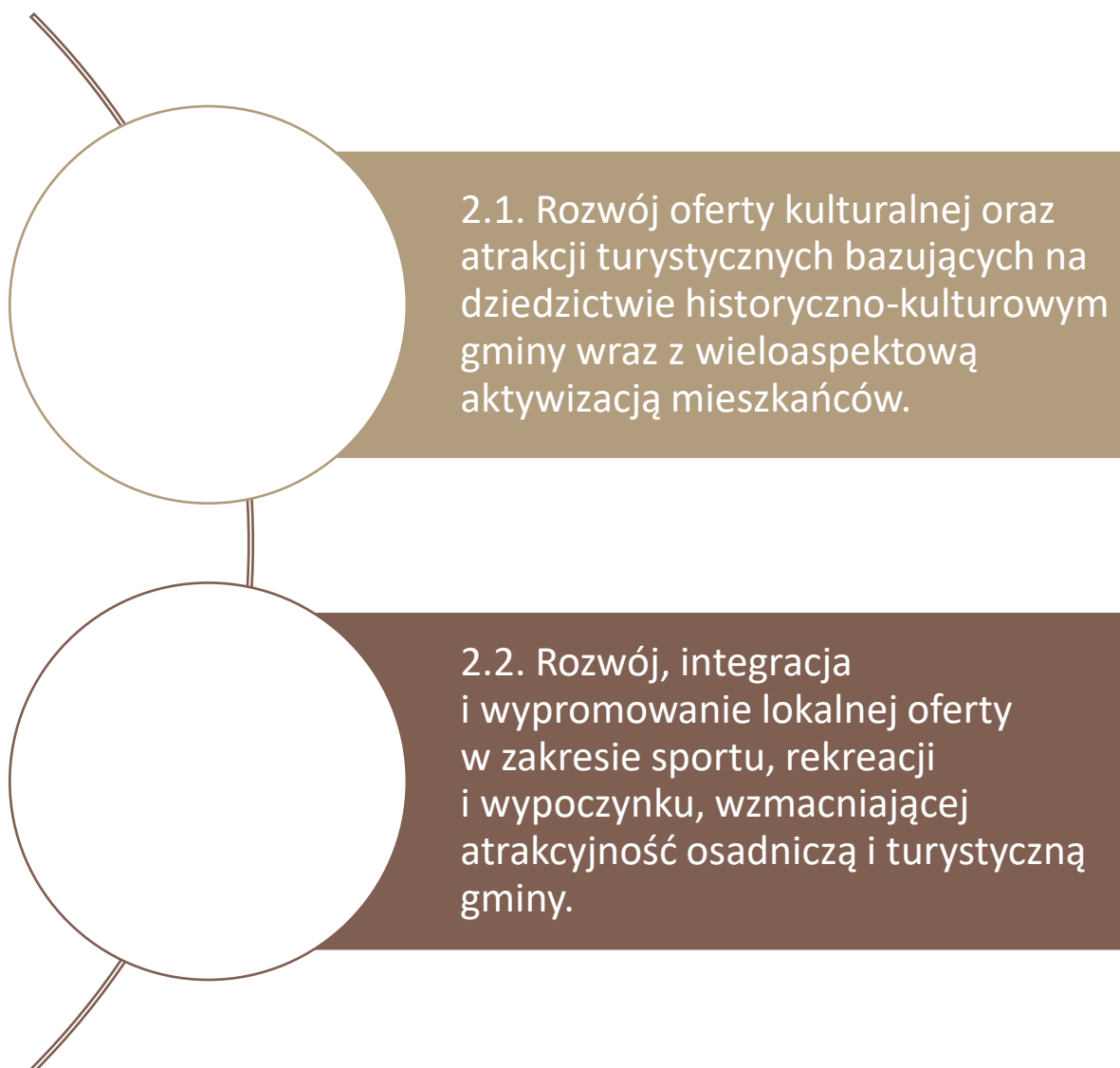
OBSZAR STRATEGICZNY 2.

OFERTA CZASU WOLNEGO

Cel strategiczny 2.

Stworzenie i wypromowanie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego, bazującej na walorach przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowych oraz specjalizacjach gminy.

Cele operacyjne:

Uzasadnienie i strategia postępowania w ramach obszaru:

Gminę Gołcza pozytywnie wyróżniają walory przyrodniczo-krajobrazowe i kulturowe, które powinny być coraz efektywniej włączane w obieg społeczny i turystyczno-gospodarczy, tym bardziej, że oferta ta ma szansę znaleźć odbiorę również poza granicami gminy, z racji na niewielką odległość i dobrą dostępność komunikacyjną większych ośrodków, szczególnie Krakowa. Stąd drugi obszar i cel strategiczny wskazują na zapewnienie różnorodnej, atrakcyjnej oferty spędzenia czasu wolnego, skierowanej zarówno do obecnych i przyszłych mieszkańców jednostki, jak i do odwiedzających ją turystów bądź gości. Jedną ze składowych tej oferty jest działalność kulturalna (cel operacyjny 2.1.), prowadzona przez gminne instytucje kultury oraz pozostałe organizacje formalne (w tym KGW i OSP) i nieformalne, lokalnych pasjonatów, twórców i artystów. Podstawą dla takich działań są posiadane przez gminę zasoby dziedzictwa materialnego i niematerialnego, a kluczowym zapleczem infrastrukturalnym obiekty użytkowane przez instytucje kultury, strażnice OSP czy świetlice wiejskie o wciąż dużym niewykorzystanym potencjale rozwojowym. Zadania samorządu będą ogniskować się na ciągłym podnoszeniu potencjału kluczowych instytucji i organizacji m.in. poprzez inwestycje w infrastrukturę, sprzęt, wdrażanie nowych rozwiązań i propozycji zarządczo-organizacyjnych oraz ofertowych, doskonalenie kadr czy rozwój sieci współpracy, w tym także z podmiotami funkcjonującymi poza granicami jednostki. Z uwagi na zmiany cywilizacyjne, a także przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia cyfrowego, przewiduje się rozszerzenie zakresu działania Biblioteki i Ośrodka Animacji Kultury Gminy Gołcza w Gołczy o prowadzenie działań podnoszących kompetencje cyfrowe wśród mieszkańców. Wzmocnienia – zwłaszcza w zakresie stanu, dostępności i rozpoznawalności – wymagają zasoby dziedzictwa historyczno-kulturowego gminy. Odpowiedzią na to wyzwanie ma stać się rozwój sieci szlaków turystycznych i kulturowych, umożliwiających ich indywidualne odkrywanie i poznawanie, a także tworzenie i rozwój innych produktów i atrakcji bazujących na tych zasobach.

W podniesieniu atrakcyjności osadniczej i turystycznej gminy Gołcza istotny udział będzie mieć także wykreowanie i wypromowanie oferty aktywnego spędzania wolnego czasu. Zadania o takim charakterze zgrupowano w ramach celu operacyjnego 2.2. Obejmują one m.in. szersze wykorzystanie istniejącej oraz rozwój nowej infrastruktury do uprawiania sportu i rekreacji na poziomie amatorskim i półprofesjonalnym, ze szczególnym uwzględnieniem tras rowerowych (np. m.in. budowa ścieżki rowerowej śladami marszałka Józefa Piłsudskiego). Ważnym kierunkiem działania będzie tworzenie i rozwój produktów i atrakcji rekreacyjnych i turystycznych bazujących na walorach przyrodniczo-środowiskowych gminy. Propozycją o rozpoznawalności na skalę ponadlokalną ma szansę stać się odpowiednio zagospodarowana przestrzeń nieczynnego kamieniołomu w Ulinie Wielkiej. Pomimo jednak znaczenia, jakie nowoczesna, atrakcyjna infrastruktura sportowa i rekreacyjna będzie mieć w zwiększeniu ruchu turystycznego, kluczowym odbiorcom działań będzie społeczność lokalna. Strategia postępowania wskazuje na stymulowanie rozwoju sfery sportu i rekreacji, ze szczególnym uwzględnieniem inicjatyw oddolnych, a także rozwój oferty oraz aktywizację ruchowa mieszkańców niezależnie od płci i wieku, w szczególności poprzez współpracę finansową i pozafinansową z klubami i organizacjami sportowymi.

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

Tabela 3. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 2. OFERTA CZASU WOLNEGO

Cel operacyjny 2.1. Rozwój oferty kulturalnej oraz atrakcji turystycznych bazujących na dziedzictwie historyczno-kulturowym gminy wraz z wieloaspektową aktywizacją mieszkańców.					
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy	
2.1.1.	<p>Poprawa warunków lokalowych i wyposażenia Biblioteki i Ośrodka Animacji Kultury Gminy Gołcza wraz z filią w Wysocicach, w tym realizacja niezbędnych prac modernizacyjnych, wdrożenie rozwiązań proekologicznych i likwidacja barier architektonicznych, zapewnienie niezbędnego sprzętu biurowego, a także na potrzeby realizacji zajęć i warsztatów oraz organizacji i obsługi wydarzeń.</p>	<p>Zapewnienie dostępności wysokiej jakości bazy i wyposażenia służących działalności kulturalnej</p> <p>Poprawa warunków pracy i świadczenia usług / korzystania z oferty</p> <p>Poprawa efektywności energetycznej, dywersyfikacja źródeł ciepła w kierunku bardziej ekologicznych</p> <p>Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, wyrównywanie szans edukacyjnych</p>	<p>Liczba zrealizowanych inwestycji oraz liczba korzystających osób</p> <p>↗</p>	<p>Urząd Gminy w Gołczy, Biblioteka i Ośrodek Animacji Kultury Gminy Gołcza</p>	<p>Administracja rządowa, Instytut Książki, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego</p>
2.1.2.	<p>Rozwijanie i zaspokajanie potrzeb czytelniczych mieszkańców (m.in. prowadzenie wypożyczalni i czytelni, zakup nowości wydawniczych zgodnie z oczekiwaniami i potrzebami odbiorców, lekcje i warsztaty biblioteczne, konkursy, kluby dyskusyjne, spotkania autorskie i inne wydarzenia popularyzujące czytelnictwo itp.).</p>	<p>Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty bibliotecznej, z uwzględnieniem potrzeb, możliwości i oczekiwań różnych grup odbiorców</p> <p>Wzmocnienie potencjału integracyjnego, animacyjnego, edukacyjnego itp. bibliotek w Gołczy i w Wysocicach</p>	<p>Wielkość księgozbioru</p> <p>↗</p> <p>Liczba czytelników, w tym w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców</p> <p>↗</p>	<p>Biblioteka i Ośrodek Animacji Kultury Gminy Gołcza</p>	<p>Administracja rządowa, Instytut Książki, Biblioteka Narodowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie, Urząd Gminy w Gołczy, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe</p>

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

		Zwiększenie integracji oraz aktywności kulturalnej i czytelniczej mieszkańców	Liczba wypożyczeń księgozbioru, w tym w przeliczeniu na 1 czytelnika ↗ Liczba zajęć, spotkań wydarzeń organizowanych przez biblioteki w Gołczy i w Wysocicach w ciągu roku oraz liczba uczestników ↗		
2.1.3.	Rozwijanie oferty animacyjnej, kulturalnej i rekreacyjnej dla różnych grup odbiorców wraz z inicjowaniem działań na rzecz zwiększenia uczestnictwa mieszkańców w przedsięwzięciach kulturalnych i budowy więzi lokalnych (m.in. kontynuowanie i wprowadzanie nowych zajęć, kursów, warsztatów, współpraca z pasjonatami, twórcami i artystami lokalnymi, a także organizacjami społecznymi, prowadzenie grup, zespołów, orkiestr).	Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty animacyjnej, kulturalnej i rekreacyjnej, z uwzględnieniem potrzeb, możliwości i oczekiwań różnych grup odbiorców Zwiększenie integracji oraz aktywności kulturalnej mieszkańców	Liczba zajęć stałych i czasowych w ofercie Biblioteki i Ośrodka Animacji Kultury Gminy Gołcza w ciągu roku oraz liczba ich uczestników ↗	Biblioteka i Ośrodek Animacji Kultury Gminy Gołcza	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Gminy w Gołczy, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Różne zespoły, twórcy i artyści lokalni, Miechowskie Stowarzyszenie Gmin JAKSA LGD
2.1.4.	Kontynuacja organizacji oraz rozwój wydarzeń kulturalnych, rozrywkowych, rekreacyjnych itp., w tym inicjowanych przez społeczności i instytucje lokalne, a także o zasięgu ponadlokalnym.	Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty wydarzeń Zwiększenie integracji społecznej oraz wieloaspektowej aktywności mieszkańców	Liczba wydarzeń w skali roku oraz liczba ich uczestników ↗	Biblioteka i Ośrodek Animacji Kultury Gminy Gołcza	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Inne JST, Urząd Gminy w Gołczy, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Różne zespoły, twórcy i artyści lokalni, Kluby i organizacje sportowe, Miechowskie Stowarzyszenie Gmin JAKSA LGD, Media

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

2.1.5.	Wsparcie kadr kultury w zakresie podnoszenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych.	<p>Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji zawodowych oraz zaangażowania kadr kultury</p> <p>Zapewnienie wsparcia w zakresie wdrażania nowoczesnych metod i form pracy</p>	<p>Średnia liczba szkoleń i/lub innych form doskonalenia na pracownika Biblioteki i Ośrodka Animacji Kultury Gminy Gołcza w ciągu roku</p> <p>↗</p>	Biblioteka i Ośrodek Animacji Kultury Gminy Gołcza	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Gminy w Gołczy</p>
2.1.6.	Stworzenie i rozwój lokalnego centrum wspierania kompetencji cyfrowych (m.in. poprzez zakup sprzętu, zapewnienie kadry trenerskiej, organizację zajęć i warsztatów z zakresu podstawowych i specjalistycznych kompetencji cyfrowych sprofilowanych na odpowiednie grupy wiekowe) w oparciu o posiadane zasoby (np. poszerzenie funkcji Biblioteki i Ośrodka Animacji Kultury Gminy Gołcza).	<p>Zapewnienie warunków dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego</p> <p>Zwiększenie stopnia oraz poprawa umiejętności korzystania z Internetu (w tym e-usług publicznych) przez mieszkańców</p> <p>E-aktywizacja mieszkańców</p>	<p>Liczba osób, które nabyły lub rozwinęły kompetencje cyfrowe</p> <p>↗</p>	Biblioteka i Ośrodek Animacji Kultury Gminy Gołcza	<p>Administracja rządowa, Centrum Projektów Polska Cyfrowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Gminy w Gołczy, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe</p>
2.1.7.	Modernizacja oraz wykorzystanie strażnic i świetlic wiejskich dla organizacji czasu wolnego, głównie dzieci i młodzieży (animatory gminni, oferta komercyjna), oraz pod działalność społeczną, w tym m.in. urządzenie terenu sportowo-rekreacyjnego oraz adaptacja części budynku remizy OSP Trzebienice na potrzeby świetlicy wiejskiej.	<p>Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież</p> <p>Zapewnienie warunków dla rozwoju aktywności społecznej</p>	<p>Liczba zajęć stałych i czasowych odbywających się w strażnicach i/lub świetlicach wiejskich oraz liczba ich uczestników</p> <p>↗</p> <p>Liczba organizacji pozarządowych (poza OSP) mających swoje siedziby w strażnicach</p> <p>↗</p>	Urząd Gminy w Gołczy	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Biblioteka i Ośrodek Animacji Kultury Gminy Gołcza, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, OSP</p>

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

2.1.8.	Ochrona i opieka nad zabytkami oraz włączanie ich do obiegu społecznego, gospodarczego i turystycznego (m.in. podejmowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach).	<p>Ochrona krajobrazu kulturowego gminy</p> <p>Poprawa stanu technicznego obiektów zabytkowych i ewentualne nadanie im nowych funkcji</p> <p>Zwiększenie dostępności zabytków dla mieszkańców, jak również turystów i gości</p>	<p>Liczba obiektów zabytkowych, które poddane zostały rewitalizacji</p> 	<p>Urząd Gminy w Gołczy</p>	<p>Administracja rządowa, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Właściciele i zarządcy obiektów zabytkowych</p>
2.1.9.	Zachowanie, kultywacja, wsparcie i promocja niematerialnego dziedzictwa kulturowego gminy (m.in. badanie, dokumentowanie, digitalizacja i udostępnianie, realizacja wydarzeń i konkursów, promocja i rozwój lokalnej kultury, tradycji, kuchni, rzemiosła i dawnych zawodów, edukacja i upowszechnienie).	<p>Zachowanie i promocja niematerialnego dziedzictwa kulturowego gminy</p> <p>Zwiększenie integracji i aktywności społeczno-kulturowej mieszkańców</p> <p>Wzmocnienie tożsamości gminy i mieszkańców</p>	<p>Liczba dzieci i młodzieży szkolnej, które nabyły lub rozwinęły wiedzę na temat gminy, jej zasobów i historii</p> <p>Liczba aktywnych twórców, artystów i rzemieślników na terenie gminy</p> 	<p>Biblioteka i Ośrodek Animacji Kultury Gminy Gołcza</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Gminy w Gołczy, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Różne zespoły, twórcy i artyści lokalni, Miechowskie Stowarzyszenie Gmin JAKSA LGD, Media</p>
2.1.10.	Rozwój sieci szlaków turystycznych i kulturowych, zintegrowanych lokalnie i ponadlokalnie (istniejących, jak: Szlak Młynów Doliny Szreniawy, Szlak Architektury Drewnianej, nowych, np. Szlak Zabytkowych Kapliczek, Szlak Śladami Marszałka Józefa Piłsudskiego, Szlak Wielkanocny), wraz z promocją i animacją.	<p>Rozwój sieci szlaków turystycznych i kulturowych</p> <p>Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego, z uwzględnieniem potrzeb, możliwości i oczekiwań różnych grup odbiorców</p> <p>Zwiększenie atrakcyjności, turystycznej gminy oraz liczby odwiedzających ją turystów i gości</p>	<p>Długość szlaków turystycznych i/lub kulturowych na terenie gminy oraz liczba wydarzeń zorganizowanych przy ich wykorzystaniu w ciągu roku</p> 	<p>Urząd Gminy w Gołczy, Biblioteka i Ośrodek Animacji Kultury Gminy Gołcza</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Inne JST, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Organizacje i kluby sportowe, Miechowskie Stowarzyszenie Gmin JAKSA LGD, Media</p>

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

2.1.1.1.	Tworzenie i rozwój produktów i atrakcji turystycznych bazujących na dziedzictwie historyczno-kulturowym gminy, np. budowa nowego grodu w miejscowości Buk.	<p>Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego, z uwzględnieniem potrzeb, możliwości i oczekiwań różnych grup odbiorców</p> <p>Zwiększenie atrakcyjności, turystycznej gminy oraz liczby odwiedzających ją turystów i gości</p>	Liczba atrakcji turystycznych gminy i liczba odwiedzających je turystów i gości ↗	Urząd Gminy w Gołczy	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Inne JST, Biblioteka i Ośrodek Animacji Kultury Gminy Gołcza, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Miechowskie Stowarzyszenie Gmin JAKSA LGD, Media</p>
Cel operacyjny 2.2. Rozwój, integracja i wypromowanie lokalnej oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku, wzmacniającej atrakcyjność osadniczą i turystyczną gminy.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
2.2.1.	Rozwój i modernizacja szkolnej oraz ogólnodostępnej bazy sportowej i rekreacyjnej (z uwzględnieniem nowych form aktywności ruchowej), w tym m.in. budowa zadaszenia trybun oraz oświetlenia boiska piłkarskiego przy Szkole Podstawowej w Gołczy.	<p>Zapewnienie dostępności wysokiej jakości infrastruktury sportowej i rekreacyjnej</p> <p>Poprawa warunków dla promocji zdrowego stylu życia oraz aktywizacji ruchowej mieszkańców</p> <p>Poprawa warunków dla profesjonalnego uprawiania sportu</p>	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów oraz liczba korzystających osób ↗	Urząd Gminy w Gołczy	<p>Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kluby i organizacje sportowe, Placówki oświatowe</p>

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

		<p>Poprawa efektywności energetycznej, dywersyfikacja źródeł ciepła w kierunku bardziej ekologicznych</p> <p>Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, wyrównywanie szans edukacyjnych</p>			
2.2.2.	<p>Rozwój oferty oraz aktywizacja ruchowa mieszkańców niezależnie od płci i wieku, w szczególności poprzez wykorzystanie dostępnej bazy oraz współpracę finansową i pozafinansową z klubami i organizacjami sportowymi.</p>	<p>Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty sportowej i rekreacyjnej, z uwzględnieniem potrzeb, możliwości i oczekiwań różnych grup odbiorców</p> <p>Zwiększenie aktywności ruchowej mieszkańców</p>	<p>Liczba klubów sportowych i ich członków, prowadzonych przez nie sekcji oraz ćwiczących w ramach poszczególnych sekcji</p> <p>↗</p>	<p>Urząd Gminy w Gołczy</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Placówki oświatowe, Kluby i organizacje sportowe</p>
2.2.3.	<p>Rozwój infrastruktury rowerowej i pieszo-rowerowej, tworzenie miejsc obsługi rowerzystów wraz z przestrzenią dla rozwoju drobnych usług, integracja tras, oznakowanie, bieżące utrzymanie, promocja i animacja, w tym m.in. budowa ścieżki rowerowej śladami marszałka Józefa Piłsudskiego (Ulina Mała/Wielka, Przybysławice).</p>	<p>Rozwój infrastruktury rowerowej</p> <p>Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty turystyczno-rekreacyjnej, z uwzględnieniem potrzeb, możliwości i oczekiwań różnych grup odbiorców</p> <p>Zwiększenie atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej gminy oraz liczby odwiedzających ją turystów i gości</p>	<p>Długość ścieżek rowerowych na terenie gminy</p> <p>↗</p> <p>Liczba wydarzeń (wyścigów, rajdów itp.) zorganizowanych na ścieżkach rowerowych i liczba uczestników</p> <p>↗</p>	<p>Urząd Gminy w Gołczy</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Gminy ościenne i inne JST, Przedsiębiorcy, Kluby i organizacje sportowe, Miechowskie Stowarzyszenie Gmin JAKSA LGD</p>

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

<p>2.2.4.</p>	<p>Stymulowanie rozwoju sfery sportu i rekreacji, ze szczególnym uwzględnieniem inicjatyw oddolnych (otwarte konkursy ofert, doskonalenie zawodowe, programy stypendialne, nagrody i wyróżnienia itp.).</p>	<p>Rozwój i profesjonalizacja klubów i organizacji sportowych oraz całego środowiska sportowego</p> <p>Aktywizacja sfery sportu i rekreacji</p> <p>Wypromowanie i wsparcie talentów oraz zaangażowania społecznego w sport i rekreację</p>	<p>Liczba sportowców i trenerów objętych systemem wsparcia</p> <p>↗</p>	<p>Urząd Gminy w Gołczy</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Media</p>
<p>2.2.5.</p>	<p>Tworzenie i rozwój produktów i atrakcji rekreacyjnych i turystycznych bazujących na walorach przyrodniczo-środowiskowych gminy, w tym m.in. zagospodarowanie terenu kamieniołomu w Ulinie Wielkiej, zagospodarowanie obu źródełek krasowych, wykorzystanie rekreacyjne rzek Szreniawy i Dłubni, tworzenie ścieżek edukacyjno-dydaktycznych.</p>	<p>Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego, z uwzględnieniem potrzeb, możliwości i oczekiwań różnych grup odbiorców</p> <p>Zwiększenie atrakcyjności, turystycznej gminy oraz liczby odwiedzających ją turystów i gości</p> <p>Stworzenie atrakcji rekreacyjno-edukacyjno-turystycznej w postaci w nowo zagospodarowanym kamieniołomie w Ulinie Wielkiej o rozpoznawalności ponadlokalnej, budującej markę gminy</p>	<p>Liczba atrakcji turystycznych gminy i liczba odwiedzających je turystów i gości</p> <p>↗</p> <p>Liczba wydarzeń w nowo zagospodarowanym kamieniołomie w Ulinie Wielkiej oraz liczba uczestników</p> <p>↗</p>	<p>Urząd Gminy w Gołczy</p>	<p>PGW Wody Polskie, Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Inne JST, Biblioteka i Ośrodek Animacji Kultury Gminy Gołcza, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Organizacje i kluby sportowe, Miechowskie Stowarzyszenie Gmin JAKSA LGD, Media</p>

OBSZAR STRATEGICZNY 3.

INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Cel strategiczny 3.

**Zapewnienie komfortu i bezpieczeństwa mieszkańców
w wymiarze środowiskowym, przestrzennym
i komunikacyjnym.**

Cele operacyjne:

Uzasadnienie i strategia postępowania w ramach obszaru:

Kwestie związane z poprawą dostępu do infrastruktury transportowej, sieciowej oraz ochroną środowiska i ograniczeniem negatywnych skutków zmian klimatu są typowe dla większości jednostek samorządu terytorialnego, programujących swój rozwój na najbliższych kilka lat. Problemom związanym ze stanem środowiska naturalnego poświęcono zadania w ramach celu operacyjnego 3.1. Objęcie jak największego obszaru gminy siecią wodociągową oraz kanalizacyjną, przy jednoczesnym utrzymaniu efektywności ekonomicznej rozwoju i funkcjonowania systemów przesyłowych jest istotne z kilku względów, z których atrakcyjność osadnicza jednostki oraz stan środowiska naturalnego wydają się być najistotniejsze. Z racji ukształtowania terenu oraz rozproszenia zabudowy mieszkalnej koniecznością w gminie Gołcza jest stosowanie alternatywnych systemów gromadzenia i odbioru ścieków, co także zostało ujęte w strategii. Uwzględniono także zadania zmierzające do zachowania wysokiej jakości zasobów środowiskowych – zarówno inwestycyjne (m.in. termomodernizacja budynków mieszkalnych i usługowych, wymiana nieekologicznych źródeł ciepła), jak też „miękkie”, skupiające się na doradztwie, edukacji oraz kształtowaniu właściwych postaw i zachowań, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży. Tym, co na polu działań zmierzających do poprawy stanu środowiska wyróżnia gminę Gołcza spośród innych jednostek, jest nierozwiązany problem uciążliwości zapachowych towarzyszących procesowi produkcji w ramach zakładu przemysłowego w miejscowości Wielkanoc. Chociaż pole działania samorządu gminnego w tym zakresie jest dość niewielkie, w planie operacyjnym ujęto zadanie obejmujące inicjowanie i wspieranie inicjatyw zmierzających do wyeliminowania uciążliwości.

Zadania określone w ramach celu operacyjnego 3.2. skupiają się z kolei na poprawie dostępności komunikacyjnej gminy. W dużej mierze dotyczą sieci dróg – zarówno gminnych, jak i wyższej kategorii. W przypadku tych drugich samorząd gminny będzie skupiał się na podejmowaniu współpracy z ich właścicielami i zarządcami, w tym także w formie finansowej partycypacji w realizowanych inwestycjach. Także na współdziałaniu, tyle że z przewoźnikami i operatorami, opierać się będzie dostosowywanie transportu zbiorowego do potrzeb mieszkańców jednostki. Poza tym, w podniesieniu dostępności gminy Gołcza kluczową rolę może odegrać linia kolejowa łącząca Kraków z Miechowem, pod warunkiem zapewnienia dojazdów do przystanków położonych tuż za wschodnią granicą jednostki, co także zostało uwzględnione w planie operacyjnym. Horyzontalnie realizowaną będą wszelkie działania ukierunkowane na poprawę bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego (prewencja, edukacja, poprawa organizacji ruchu, inwestycje itp.).

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

Tabela 4. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 3. INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Cel operacyjny 3.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona i zachowanie wysokiej jakości zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
3.1.1.	Aktywne działanie samorządu oraz współpraca na rzecz rozwiązania problemu uciążliwości zapachowych towarzyszących procesowi produkcji w zakładach utylizacji i przeróbki padłych zwierząt w Wielkanocy.	Rozwiązanie problemu uciążliwości zapachowych na terenie gminy Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego i zdrowotnego mieszkańców Poprawa atrakcyjności osadniczej gminy	Liczba zgłoszeń do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie dotyczących uciążliwości zapachowych na terenie gminy Gołcza ↘ Liczba dni z uciążliwościami zapachowymi ↘	Władze samorządowe gminy, Urząd Gminy w Gołczy	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Miechowie, Mieszkańcy, Stowarzyszenie Stop Smród 3xS, Saria Polska Sp. z o.o.
3.1.2.	Rozwój systemu kanalizacji i oczyszczania ścieków, w tym m.in. budowa sieci w miejscowościach: Buk, Mostek, Krępa.	Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług kanalizacyjnych Poprawa warunków mieszkalnych i prowadzenia działalności gospodarczej Ochrona i poprawa stanu środowiska, w szczególności wód	Długość sieci kanalizacyjnej ↗ Odsetek mieszkańców i/lub gospodarstw domowych korzystających z kanalizacji ↗ Liczba awarii sieci kanalizacyjnej ↘	Urząd Gminy w Gołczy, Zakład Gospodarki Komunalnej	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, inwestorzy
3.1.3.	Wsparcie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, monitoring bezodpływowych zbiorników na ścieki wraz z doskonaleniem usług usuwania nieczystości, w tym m.in. zakup wozu asenizacyjnego.	Zapewnienie rozwiązań alternatywnych dla kanalizacji sieciowej Optymalizacja gospodarki ściekowej na terenie gminy	Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków i/lub bezodpływowych zbiorników na ścieki w gminie Liczba przeprowadzonych kontroli ↗	Urząd Gminy w Gołczy, Zakład Gospodarki Komunalnej	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

		Ochrona i poprawa stanu środowiska, w szczególności wód			
3.1.4.	Modernizacja i uzupełnianie brakujących elementów systemu zaopatrzenia w wodę.	Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług zaopatrzenia w wodę Zapewnienie odpowiednich dostaw wody i wydajności całego systemu Poprawa warunków mieszkalnych i prowadzenia działalności gospodarczej	Długość sieci wodociągowej ↗ Odsetek mieszkańców i/lub gospodarstw domowych korzystających z wodociągu ↗ Liczba awarii sieci wodociągowej ↘	Urząd Gminy w Gołczy, Zakład Gospodarki Komunalnej	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, inwestorzy
3.1.5.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, wymiana nieekologicznych źródeł grzewczych oraz instalacja odnawialnych źródeł energii.	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej Likwidacja nieekologicznych źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej Wzrost udziału energii z OZE w bilansie energetycznym gminy Ograniczenie niskiej emisji i poprawa jakości powietrza	Liczba i/lub odsetek budynków użyteczności publicznej, które korzystają z nieekologicznych źródeł grzewczych ↘ Liczba i/lub odsetek budynków użyteczności publicznej, które zostały poddane termomodernizacji ↗ Liczba i/lub odsetek budynków użyteczności publicznej, które zostały wyposażone i korzystają z energii z OZE ↗	Urząd Gminy w Gołczy	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Gminne jednostki organizacyjne

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

			<p>Zużycie energii w budynkach użyteczności publicznej w celach grzewczych</p> <p>↓</p> <p>Poziom zanieczyszczenia powietrza i/lub liczba dni w ciągu roku z przekroczonymi normami</p> <p>↓</p>		
3.1.6.	<p>Ekodoradztwo, programy wspierające termomodernizację prywatnych budynków i mieszkań, wymianę nieekologicznych źródeł ciepła, instalację odnawialnych źródeł energii.</p>	<p>Poprawa efektywności energetycznej budynków i mieszkań prywatnych</p> <p>Likwidacja nieekologicznych źródeł ciepła na terenie gminy</p> <p>Zwiększenie wykorzystania energii z OZE przez mieszkańców</p> <p>Ograniczenie niskiej emisji i poprawa jakości powietrza</p>	<p>Liczba gospodarstw domowych korzystających z nieekologicznych źródeł ciepła</p> <p>↓</p> <p>Liczba budynków prywatnych, które zostały poddane termomodernizacji przy dofinansowaniu publicznym</p> <p>↑</p> <p>Liczba budynków prywatnych, które zostały wyposażone i wykorzystują energię z OZE dzięki dofinansowaniu publicznemu</p> <p>↑</p> <p>Poziom zanieczyszczenia powietrza i/lub liczba dni w ciągu roku z przekroczonymi normami</p> <p>↓</p>	<p>Urząd Gminy w Gołczy</p>	<p>NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Mieszkańcy</p>

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

<p>3.1.7.</p>	<p>Rozwój zielonej i błękitnej infrastruktury (działania z zakresu zwiększania retencji publicznej, prywatnej i naturalnej, poprawa stanu technicznego i inwestycje w melioracje wodne, rozwój terenów zielonych i zadrzewionych itp.).</p>	<p>Poprawa retencji, bardziej racjonalna gospodarka zasobami wodnymi</p> <p>Zmniejszenie zagrożenia suszą hydrologiczną</p> <p>Podniesienie bezpieczeństwa przed powodzią i osuwiskami, ograniczenie szkód wynikłych wskutek deszczy nawalnych itp.</p> <p>Wsparcie produkcji rolniczej</p> <p>Poprawa warunków aerosanitarnych powietrza</p> <p>Łagodzenie skutków zmian klimatu</p>	<p>Liczba projektów rozwoju zielonej i błękitnej infrastruktury z udziałem bądź realizowanych przez gminę (jej jednostki organizacyjne)</p> <p>↗</p> <p>Objętość wody obejmowanej zorganizowaną retencją</p> <p>↗</p> <p>Liczba gospodarstw domowych, które zrealizowały instalacje wykorzystania wody opadowej przy dofinansowaniu publicznym</p> <p>↗</p>	<p>Urząd Gminy w Gołczy</p>	<p>NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Gminne jednostki organizacyjne, Mieszkańcy</p>
<p>3.1.8.</p>	<p>Edukacja, promocja i rozwój zintegrowanego systemu gospodarki odpadami (w tym również usuwanie wyrobów zawierających azbest).</p>	<p>Wzrost poziomu selektywnej zbiórki odpadów</p> <p>Zwiększenie poziomu odpadów zdalnych do dalszego wykorzystania</p> <p>Zmniejszenie ilości odpadów składowanych</p> <p>Ochrona i poprawa stanu środowiska</p>	<p>Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów</p> <p>↗</p> <p>Odpady poddane recyklingowi</p> <p>↗</p>	<p>Urząd Gminy w Gołczy</p>	<p>NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Wybrany realizator usługi odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych</p>

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

<p>3.1.9.</p>	<p>Edukacja ekologiczna oraz kształtowanie zachowań i postaw prośrodowiskowych.</p>	<p>Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców oraz wykształcenie zachowań prośrodowiskowych</p>	<p>Liczba i/lub odsetek dzieci, które w szkołach uczestniczyły w zajęciach z zakresu edukacji ekologicznej ↗</p> <p>Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów ↗</p> <p>Liczba nowopowstałych dzikich wysypisk śmieci ↘</p> <p>Liczba potwierdzonych przypadków spalania śmieci w gospodarstwach domowych ↘</p>	<p>Placówki oświatowe, Urząd Gminy w Gołczy</p>	<p>NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Mieszkańcy, Organizacje pozarządowe, Miechowskie Stowarzyszenie Gmin JAKSA LGD, Wybrany realizator usługi odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych</p>
<p>3.1.10.</p>	<p>Współpraca z operatorami na rzecz gazyfikacji gminy.</p>	<p>Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług zaopatrzenia w gaz</p> <p>Poprawa warunków mieszkalnych i prowadzenia działalności gospodarczej</p> <p>Ograniczenie niskiej emisji i poprawa jakości powietrza</p>	<p>Długość sieci gazowej ↗</p> <p>Odsetek mieszkańców i/lub gospodarstw domowych korzystających z gazociągu ↗</p> <p>Poziom zanieczyszczenia powietrza i/lub liczba dni w ciągu roku z przekroczonymi normami ↘</p>	<p>Urząd Gminy w Gołczy</p>	<p>Starostwo Powiatowe w Miechowie, Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo, Polska Spółka Gazownictwa w Krakowie i inni operatorzy, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, inwestorzy</p>

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

<p>3.1.11.</p>	<p>Poprawa bezpieczeństwa publicznego, w tym poprzez działania informacyjne i edukacyjne wzmacniające świadomość społeczną w zakresie bezpieczeństwa, działania z zakresu zapobiegania katastrofom, klęskom żywiołowym i epidemiom oraz minimalizowanie ich skutków (m.in. inwestycje, właściwe utrzymanie koryt rzecznych itp.), wzmocnienie potencjału służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo oraz zapewnienie sprawnego systemu zarządzania kryzysowego, działania i szkolenia z zakresu obronności.</p>	<p>Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa i reagowania w sytuacji zagrożeń</p> <p>Poprawa zdolności operacyjnych służb</p> <p>Zmniejszenie zagrożenia związanego z występowaniem katastrof, klęsk żywiołowych i epidemii oraz minimalizowanie ich ewentualnych skutków</p> <p>Udoskonalenie systemu bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego, a także obronności</p> <p>Poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy</p>	<p>Liczba i/lub odsetek dzieci, które w szkołach uczestniczyły w zajęciach z zakresu szeroko pojętego bezpieczeństwa</p> <p>Średni wiek grup sprzętowych użytkowanych przez jednostki OSP</p> <p>Wysokość strat w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof</p> <p>Liczba mieszkańców, którzy zostali przeszkoleni z podstaw obronności</p> <p>Poziom odczuwalnego bezpieczeństwa na terenie gminy</p>	<p>Urząd Gminy w Gołczy</p>	<p>PGW Wody Polskie, Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Inne JST, Policja, Straż Pożarna i inne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo, porządek publiczny, ratownictwo oraz zarządzanie kryzysowe</p>
<p>3.1.12.</p>	<p>Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w zakresie monitoringu i poprawy jakości wód i gleb na terenie gminy.</p>	<p>Ochrona i poprawa stanu środowiska, w szczególności wód i gleb</p>	<p>Liczba potwierdzonych przypadków skażenia wód / gleb na terenie gminy</p>	<p>Urząd Gminy w Gołczy</p>	<p>PWG Wody Polskie, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe</p>

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

Cel operacyjny 3.2 Zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy i mobilności mieszkańców wraz z poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
3.2.1.	Współpraca z operatorami na rzecz zapewnienia szybkiego i niezawodnego Internetu na terenie całej gminy.	Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług internetowych Poprawa warunków mieszkalnych i prowadzenia działalności gospodarczej	Odsetek gospodarstw domowych bez dostępu do szybkiego Internetu ↓	Urząd Gminy w Gołczy	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Operatorzy internetowi, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, inwestorzy
3.2.2.	Budowa, przebudowa, remonty, rozbudowa i modernizacja dróg, ciągów pieszych i pieszorowerowych na terenie gminy, w tym we współpracy z innymi właścicielami i zarządcami dróg.	Poprawa stanu i jakości infrastruktury drogowej Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności komunikacyjnej gminy Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego	Długość nowych lub zmodernizowanych dróg gminnych / powiatowych / wojewódzkich oraz powiązanych ciągów pieszych i pieszorowerowych na terenie gminy ↑ Liczba wypadków na drogach gminnych / powiatowych / wojewódzkich na terenie gminy, w tym z udziałem pieszych i/lub rowerzystów i/lub dzieci ↓	Władze samorządowe gminy, Urząd Gminy w Gołczy	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Zarząd Dróg Powiatowych w Miechowie, Komenda Powiatowa Policji w Miechowie
3.2.3.	Współpraca z przewoźnikami na rzecz dostosowania transportu zbiorowego do potrzeb mieszkańców oraz osób odwiedzających gminę.	Zapewnienie mieszkańcom, a także osobom odwiedzającym gminę, dostępności wysokiej jakości usług transportowych	Liczba połączeń w danych relacjach, w tym w weekendy ↑	Urząd Gminy w Gołczy	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Inne JST, Przewoźnicy

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

		<p>Poprawa integralności i dostępności komunikacyjnej gminy</p> <p>Zwiększenie mobilności mieszkańców</p>			
3.2.4.	<p>Wsparcie dla inwestycji zewnętrznych, wspierających dostępność komunikacyjną gminy oraz mobilność mieszkańców, w tym budowy lub rozbudowy parkingów przy przystankach kolejowych Kamieńczyce i Szczepanowice oraz lepszego skomunikowania gminy z koleją (np. poprzez budowę ścieżek rowerowych do ww. przystanków kolejowych we współpracy z gminą Miechów).</p>	<p>Poprawa integralności i dostępności komunikacyjnej gminy</p> <p>Zwiększenie mobilności mieszkańców</p> <p>Poprawa skomunikowania gminy z koleją</p>	<p>Czas dojazdu rowerem i/lub samochodem do przystanków kolejowych Kamieńczyce i Szczepanowice</p> 	Urząd Gminy w Gołczy	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Gmina Miechów i inne JST, Przewoźnicy</p>
3.2.5.	<p>Działania ukierunkowane na poprawę bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego (m.in. prewencja, edukacja, poprawa organizacji ruchu, inwestycje, oświetlenie przejść dla pieszych, radarowe wyświetlacze prędkości).</p>	<p>Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu (mniejsza liczba zdarzeń i pokrzywdzonych)</p>	<p>Liczba wypadków na drogach na terenie gminy, w tym z udziałem pieszych i/lub rowerzystów i/lub dzieci</p> 	Urząd Gminy w Gołczy	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Zarząd Dróg Powiatowych w Miechowie, Komenda Powiatowa Policji w Miechowie, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Media</p>

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

<p>3.2.6.</p>	<p>Rozwój i modernizacja oświetlenia ulicznego, z naciskiem na wdrażanie rozwiązań energooszczędnych i proekologicznych.</p>	<p>Objęcie całej gminy systemem nowoczesnego oświetlenia ulicznego</p> <p>Poprawa bezpieczeństwa publicznego</p> <p>Poprawa efektywności energetycznej i kosztowej systemu oświetlenia ulicznego</p>	<p>Liczba punktów oświetlenia na terenie gminy, w tym energooszczędnych ↗</p> <p>Poziom odczuwalnego bezpieczeństwa na terenie gminy ↗</p> <p>Poziom zużycia energii na oświetlenie uliczne ↘</p> <p>Koszty zasilania systemu oświetlenia publicznego ↘</p>	<p>Urząd Gminy w Gołczy</p>	<p>NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Zarząd Dróg Powiatowych w Miechowie, Tauron</p>
---------------	--	--	---	-----------------------------	---

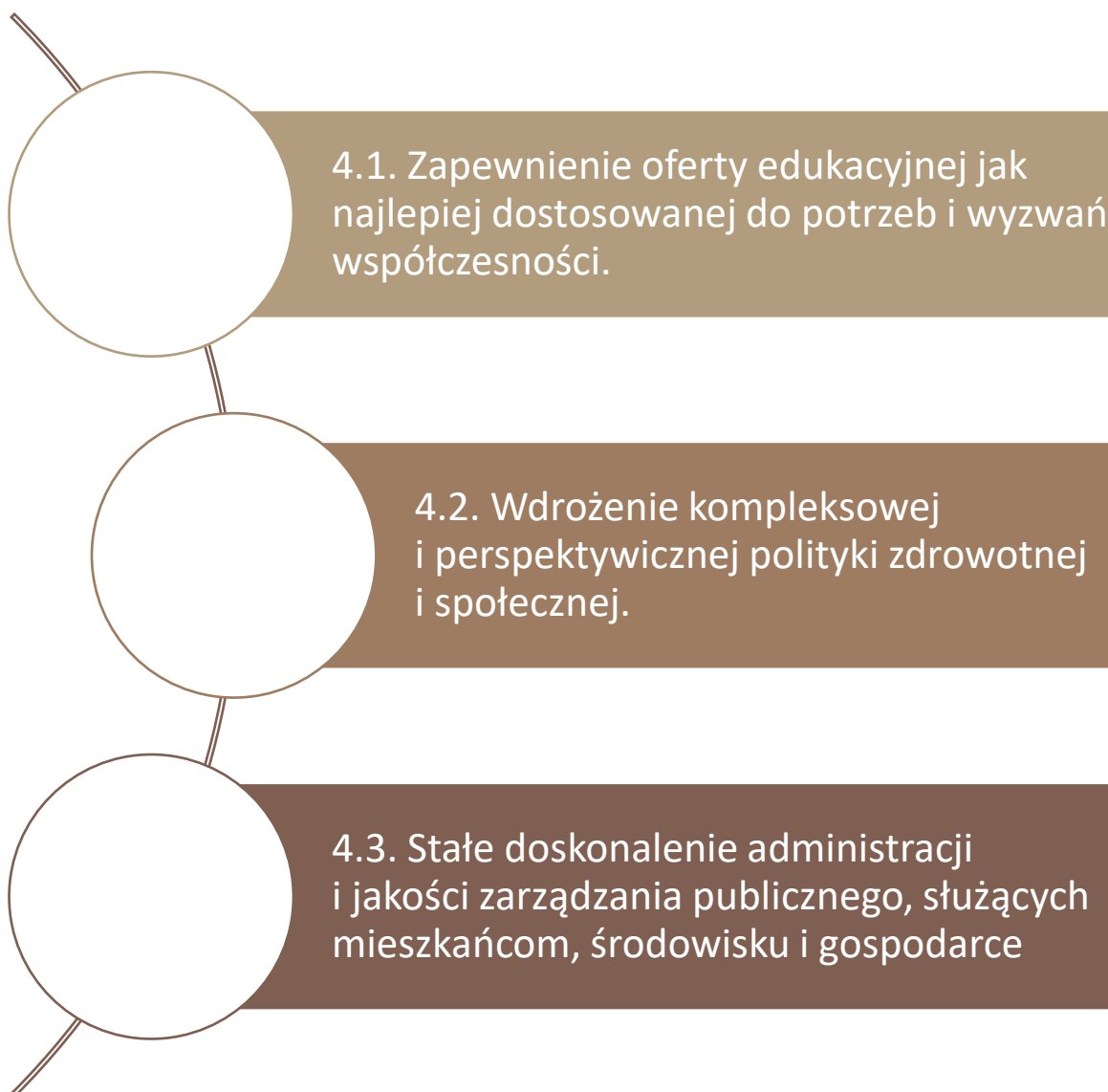
OBSZAR STRATEGICZNY 4.

KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY

Cel strategiczny 4.

Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług publicznych, wspierających rozwój kapitału ludzkiego i społecznego, budujących markę gminy jako dobrego miejsca do życia.

Cele operacyjne:

Uzasadnienie i strategia postępowania w ramach obszaru:

Gmina Gołcza posiada dostrzegalny potencjał miejsca sprzyjającego spokojnemu życiu, zgodnie ze zdobywającym coraz większą popularność trendem slow-life, w kontrze do ciągle zwiększającego się tempa codziennego funkcjonowania, obserwowanego zwłaszcza w większych miastach. Jednym z warunków wykorzystania tej szansy jest doskonalenie dostępności i jakości usług publicznych, które jednocześnie przekładają się na jakość kapitału ludzkiego i społecznego jednostki. Związane z tym zadania zostały zgrupowane w ramach czwartego obszaru strategicznego. Pierwsza ich grupa, przynależna do celu operacyjnego 4.1., obejmuje szeroko rozumiane wspieranie procesu edukacji na poziomie przedszkolnym oraz podstawowym. Będą one skupiać się głównie na poprawie stanu infrastruktury placówek edukacyjnych i dostosowaniu jej do wymagań współczesności, jak również na rozwijaniu oferty w ramach zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych. Kluczowe znaczenie, zwłaszcza w tym drugim przypadku, będzie mieć dostęp do dobrze wykształconej, kompetentnej kadry oświatowej i wychowawczej, czemu poświęcono jedno z działań. Na konkurencyjność placówek edukacyjnych w gminie Gołcza korzystnie wpłynie także ich efektywny udział w rozmaitych programach naukowych i wychowawczych, a doposażenie sprzętowe umożliwiające prowadzenie zajęć w formule on-line będzie stanowić zabezpieczenie na wypadek niemożliwości realizacji programu nauczania w normalnym trybie, jak miało to miejsce w związku z pandemią COVID-19.

Cel operacyjny 4.2. odnosi się do polityki zdrowotnej i społecznej, realizowanej przede wszystkim w oparciu o instytucje i podmioty prowadzone przez samorząd gminny. Podobnie jak w przypadku edukacji, kluczowe znaczenie będzie mieć infrastruktura, odpowiadająca zapotrzebowaniu społecznemu (uwzględniającemu zwłaszcza aktualnie zachodzące oraz prognozowane procesy demograficzne), jak również kompetencje i wiedza kadry lekarskiej, pielęgniarskiej, opiekuńczej oraz odpowiadającej za szeroko rozumianą obsługę pacjenta i beneficjenta pomocy. Opieką, pogrupowaną w poszczególne zadania, objęta zostanie rodzina na każdym z etapów jej funkcjonowania, w tym jedno z przedsięwzięć poświęcono przeciwdziałaniu negatywnym konsekwencjom zdrowotnym i społecznym, jakie wywołała pandemia COVID-19 – tym bardziej, że zagrożenie nie zostało jeszcze w pełni opanowane, a jego skutki mogą pojawiać się jeszcze przez następnych kilka lat.

Ostatni cel operacyjny (4.3.) poświęcony został doskonaleniu funkcjonowania aparatu administracyjnego – przede wszystkim urzędu gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych. Chociaż większość zadań, procedur i rozwiązań narzucanych jest odgórnie, w zakresie usprawnienia obsługi i działania wiele można poprawić z poziomu lokalnego. Stąd strategia postępowania uwzględnia m.in. działania związane z ciągłym podnoszeniem kompetencji i kwalifikacji kadr, poprawą warunków lokalowych oraz doposażeniem sprzętowym, a także kładące nacisk na udostępnienie jak największej liczby procedur w formie elektronicznej, wraz z upowszechnieniem tej metody załatwiania spraw. Kolejne zadania skupiają się na tworzeniu przyjaznej, bezpiecznej i atrakcyjnej przestrzeni publicznej, zarówno poprzez prowadzenie prac planistycznych, jak i inwestycji realizowanych w terenie, w tym o charakterze rewitalizacyjnym. Jednocześnie, niezależnie od działań podnoszących sprawność i jakość działania urzędu gminy oraz gminnych instytucji, pożądanym zjawiskiem będzie uzyskanie wzrostu zainteresowania społeczności lokalnej szeroko pojętymi sprawami dotyczącymi jednostki. Samorząd będzie prowadził działania zmierzające do rozwoju partycypacji społecznej, doskonaląc przy tym sposób komunikowania się, uwzględniając potrzeby i oczekiwania oraz możliwości percepcyjne najmłodszego i najstarszego pokolenia.

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

Tabela 5. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 4. KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY

Cel operacyjny 4.1. Zapewnienie oferty edukacyjnej jak najlepiej dostosowanej do potrzeb i wyzwań współczesności.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
4.1.1.	Poprawa warunków lokalowych i wyposażenia placówek oświatowych, w tym realizacja niezbędnych prac modernizacyjnych, wdrożenie rozwiązań proekologicznych i likwidacja barier architektonicznych, zapewnienie nowoczesnego sprzętu komputerowego i multimedialnego, oprogramowania, pomocy dydaktyczno-naukowych itp., wraz z estetycznym, funkcjonalnym i bezpiecznym zagospodarowaniem otoczenia szkół (plac zabaw, strefy rekreacji itp.), m.in. przebudowa kotłowni węglowej na gazową w budynku Szkoły Podstawowej w Gołczy.	<p>Zapewnienie dostępności wysokiej jakości infrastruktury placówek oświatowych</p> <p>Poprawa warunków pracy i nauki</p> <p>Poprawa efektywności energetycznej, dywersyfikacja źródeł ciepła w kierunku bardziej ekologicznych</p> <p>Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, wyrównywanie szans edukacyjnych</p>	<p>Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów oraz liczba korzystających dzieci i młodzieży szkolnej</p> <p style="text-align: center;">↗</p> <p>Średni wiek komputera w szkole oraz liczba uczniów przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu</p> <p style="text-align: center;">↘</p>	<p>Urząd Gminy w Gołczy, Placówki oświatowe</p>	<p>Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół</p>
4.1.2.	Rozwój oferty edukacyjnej i zajęć dodatkowych, w tym w kierunku kształcenia kompetencji uniwersalnych i wdrażania programów dostosowanych do indywidualnych potrzeb uczniów (nowoczesne metody i techniki pracy, innowacje pedagogiczne, systemy stypendialne, wsparcie talentów, wsparcie psychologiczne i pedagogiczne dla uczniów i rodziców, dostęp do specjalistów, współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, projekty, w tym wymiany międzynarodowe itp.).	<p>Zapewnienie atrakcyjnej i różnicowanej oferty edukacyjnej, dostosowanej do indywidualnych możliwości i potrzeb ucznia</p> <p>Zapewnienie systemu wsparcia prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży</p> <p>Poprawa jakości i efektów kształcenia, poprawa</p>	<p>Liczba projektów z udziałem bądź realizowanych przez placówki oświatowe, w tym międzynarodowych, oraz liczba uczestników</p> <p style="text-align: center;">↗</p> <p>Wyniki egzaminów końcowych</p> <p style="text-align: center;">↗</p> <p>Liczba laureatów i finalistów olimpiad, konkursów</p>	<p>Placówki oświatowe</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Urząd Gminy w Gołczy, Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół, Instytucje pomocy społecznej, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Instytucje kultury, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

		wyników egzaminów końcowych	przedmiotowych, artystycznych i zawodów sportowych ↗		Kluby i organizacje sportowe
4.1.3.	Wsparcie kadr oświatowych w zakresie podnoszenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych.	Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji zawodowych oraz zaangażowania kadr oświatowych Zapewnienie wsparcia w zakresie wdrażania atrakcyjnych, angażujących i efektywnych metod kształcenia	Średnia liczba szkoleń i/lub innych form doskonalenia na nauczyciela w ciągu roku ↗ Liczba nauczycieli w podziale na stopnie awansu zawodowego	Placówki oświatowe	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Ośrodki doskonalenia nauczycieli, Urząd Gminy w Gołczy, Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół
4.1.4.	Realizacja własnych i udział w zewnętrznych programach rozwojowych oraz wsparcia kadry, dzieci i rodziców w czasie trwania i po epidemii (promocja zdrowia i aktywizacja ruchowa dzieci i młodzieży, wsparcie psychologiczne, profilaktyka i leczenie uzależnień itp.).	Zapewnienie systemu wsparcia prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży Poprawa jakości i efektów kształcenia Profilaktyka uzależnień Podniesienie ogólnego poziomu kondycji fizycznej dzieci i młodzieży, ograniczanie występowania problemów rozwoju fizycznego Zapobieganie problemom i zaburzeniom psychicznym dzieci i młodzieży szkolnej, fachowe wsparcie	Liczba projektów z udziałem bądź realizowanych przez placówki oświatowe oraz liczba uczestników ↗ Liczba dedykowanych zajęć ruchowych oraz liczba ich uczestników ↗ Liczba przypadków uzależnień wśród dzieci i młodzieży szkolnej ↘ Liczba dzieci przypadających na etat psychologa szkolnego w danej szkole ↘	Placówki oświatowe	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Urząd Gminy w Gołczy, Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół, Instytucje pomocy społecznej, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Placówki ochrony zdrowia, Instytucje kultury, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Rodzice

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

4.1.5.	Rozwój e-oświaty, w tym zakup sprzętu i oprogramowania, doskonalenie organizacji sytemu oraz przygotowania nauczycieli do ewentualnego prowadzenia nauczania zdalnego i hybrydowego.	Unowocześnienie i usprawnienie pracy placówek oświatowych Udoskonalenie komunikacji między uczniem, placówką i rodzicami Poprawa jakości i efektów kształcenia Dostosowanie systemu oświaty na wypadek sytuacji kryzysowych	Liczba i/lub odsetek placówek oświatowych, które nie wdrożyły systemu e-oświaty ↓	Placówki oświatowe	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Gminy w Gołczy, Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół
Cel operacyjny 4.2. Wdrożenie kompleksowej i perspektywicznej polityki zdrowotnej i społecznej.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
4.2.1.	Profilaktyka oraz edukacja i promocja dotyczące zdrowego stylu życia.	Poprawa profilaktyki i diagnostyki na terenie gminy Wzrost świadomości społecznej oraz wykształcenie zachowań i postaw prozdrowotnych Podniesienie poziomu zdrowia publicznego	Liczba akcji profilaktyczno-diagnostycznych dla różnych grup społecznych oraz liczba uczestników ↗	Urząd Gminy w Gołczy, Samodzielny Publiczny Zakład Ochrony Zdrowia w Gołczy	Administracja rządowa, NFZ, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki ochrony zdrowia, Instytucje pomocy społecznej, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Firmy farmaceutyczne i medyczne
4.2.2.	Poprawa warunków lokalowych i wyposażenia placówek ochrony zdrowia i instytucji pomocy społecznej, w tym realizacja niezbędnych prac modernizacyjnych, wdrożenie rozwiązań	Zapewnienie dostępności wysokiej jakości bazy i wyposażenia placówek ochrony zdrowia i instytucji pomocy społecznej	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów oraz liczba korzystających osób ↗	Urząd Gminy w Gołczy, Samodzielny Publiczny Zakład Ochrony Zdrowia w Gołczy,	Administracja rządowa, NFZ, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON,

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

	proekologicznych i likwidacja barier architektonicznych, zapewnienie nowoczesnego sprzętu i oprogramowania, m.in. budowa budynku o funkcji zakładu opiekuńczo-leczniczego oraz domu pomocy społecznej w miejscowości Krępa.	Poprawa warunków pracy i świadczenia usług ochrony zdrowia i społecznych Poprawa efektywności energetycznej bazy, dywersyfikacja źródeł ciepła w kierunku bardziej ekologicznych Zapewnienie dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami		Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołczy	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
4.2.3.	Działania na rzecz zapewnienia szybkiej diagnozy oraz kompleksowej i wysokiej jakości oferty świadczeń medycznych wraz z doskonaleniem procesu obsługi klientów.	Zapewnienie dostępności wysokiej jakości świadczeń medycznych	Poziom zadowolenia mieszkańców z działalności ośrodków ochrony zdrowia 	Samodzielny Publiczny Zakład Ochrony Zdrowia w Gołczy	Administracja rządowa, NFZ, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Gminy w Gołczy, Placówki ochrony zdrowia
4.2.4.	Kompleksowa polityka prorodzinna, w tym wsparcie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i ich naturalnym rozwoju, a jednocześnie przeciwdziałanie problemom oraz wsparcie osób i rodzin w wychodzeniu z kryzysów i dysfunkcji (m.in. profilaktyka uzależnień oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie), w tym we współpracy z organizacjami pozarządowymi i biznesem.	Przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemów społecznych i rodzinnych Zapewnienie szerokiej oferty wsparcia rodziny, w tym w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej Zapewnienie systemu wsparcia prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży, wyrównywanie szans rozwojowych	Liczba lub odsetek osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej, w tym objętych pracą socjalną i/lub asystenturą i/lub wsparciem finansowym Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty Liczba przypadków uzależnień wśród dzieci i młodzieży szkolnej Liczba osób objętych leczeniem odwykowym	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołczy, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Miechowie, Urząd Gminy w Gołczy, Instytucje kultury, Placówki oświatowe, Placówki ochrony zdrowia, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Miechowskie Stowarzyszenie Gmin JAKSA LGD,

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

		Zapewnienie profesjonalnej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie			Komenda Powiatowa Policji w Miechowie, Sądy
4.2.5.	Kompleksowa polityka senioralna, względem osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin i opiekunów, w tym zapewnienie dedykowanej oferty wsparcia, aktywizacja społeczna, kulturowa, ruchowa i zawodowa, usługi opieki wytchnieniowej, prowadzenie dialogu i współpracy międzypokoleniowej, w tym z zaangażowaniem organizacji pozarządowych i biznesu.	Zapewnienie szerokiej oferty wsparcia osób starszych i z niepełnosprawnościami Zwiększenie integracji oraz aktywności społecznej i zawodowej osób starszych i z niepełnosprawnościami Poprawa jakości życia osób starszych i z niepełnosprawnościami	Liczba lub odsetek osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej, w tym z usług opiekuńczych i/lub specjalistycznych usług opiekuńczych i/lub z usług opieki wytchnieniowej i/lub asystenta osoby niepełnosprawnej Liczba projektów aktywizacyjnych dedykowanych seniorom i/lub osobom z niepełnosprawnościami z udziałem bądź realizowanych przez gminę (jej jednostki organizacyjne) oraz liczba ich uczestników ↗	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołczy	Administracja rządowa, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Miechowie, Powiatowy Urząd Pracy w Miechowie, Urząd Gminy w Gołczy, Instytucje kultury, Placówki oświatowe, Placówki ochrony zdrowia, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Przedsiębiorcy, Miechowskie Stowarzyszenie Gmin JAKSA LGD
4.2.6.	Wieloaspektowe działania ukierunkowane na przeciwdziałanie i minimalizowanie społecznych i zdrowotnych skutków epidemii.	Profilaktyka i przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym i zdrowotnym epidemii	Liczba projektów antykryzysowych z udziałem bądź realizowanych przez gminę (jej jednostki organizacyjne) oraz liczba uczestników ↗	Urząd Gminy w Gołczy, Samodzielny Publiczny Zakład Ochrony Zdrowia w Gołczy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołczy	Administracja rządowa, Małopolski Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Powiatowy Urząd Pracy w Miechowie, Inne JST, Gminne jednostki organizacyjne, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

4.2.7.	Pozyskiwanie kadr pomocy społecznej i ochrony zdrowia, podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych oraz zaangażowania i przywiązania lokalnego.	<p>Zapewnienie kadr pomocy społecznej i ochrony zdrowia</p> <p>Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji zawodowych oraz zaangażowania i przywiązania lokalnego kadr pomocy społecznej i ochrony zdrowia</p> <p>Zapewnienie dostępności wysokiej jakości świadczeń medycznych i społecznych</p>	<p>Liczba wakatów w lokalnych placówkach ochrony zdrowia i/lub pomocy społecznej</p> <p>↓</p> <p>Średnia liczba szkoleń i/lub innych form doskonalenia na pracownika ochrony zdrowia i/lub pomocy społecznej w ciągu roku</p> <p>↗</p>	Samodzielny Publiczny Zakład Ochrony Zdrowia w Gołczy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołczy	Administracja rządowa, NFZ, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Gminy w Gołczy, Placówki ochrony zdrowia
4.2.8.	Rozwój i modernizacja gminnego zasobu mieszkaniowego.	<p>Wzrost możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkaniowych osób w szczególnej/trudnej sytuacji</p> <p>Poprawa efektywności energetycznej bazy, dywersyfikacja źródeł ciepła w kierunku bardziej ekologicznych</p> <p>Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</p>	<p>Liczba i powierzchnia mieszkań socjalnych</p> <p>↗</p> <p>Liczba osób i/lub rodzin oczekujących na przydział mieszkania</p> <p>↓</p> <p>Zużycie energii w celach grzewczych w budynkach stanowiących gminny zasób mieszkaniowy</p> <p>↘</p>	Urząd Gminy w Gołczy	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
4.2.9.	Działania własne gminy oraz szeroka współpraca, w tym z administracją rządową i innymi samorządami oraz międzysektorowa, w odpowiedzi na kryzys migracyjny, wywołany	Profesjonalna pomoc dla uchodźców, przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu	Liczba osób/rodzin uchodźców korzystających z pomocy społecznej	Władze samorządowe gminy, Urząd Gminy w Gołczy	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie,

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

	wojną w Ukrainie (działania ukierunkowane na zapewnienie dostępności usług publicznych, wsparcie, aktywizację i integrację uchodźców, utrzymanie porządku i bezpieczeństwa publicznego, sprawna i efektywna polityka informacyjna adresowana zarówno do migrantów i uchodźców, jak również mieszkańców gminy itp.).	Podniesienie zrozumienia społecznego dla zachodzących procesów, wywołanych kryzysem migracyjnym, ich przyczyn i konsekwencji Przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemów społecznych oraz w zakresie porządku i bezpieczeństwa publicznego, wywołanych kryzysem migracyjnym	Liczba uchodźców zameldowanych na pobyt czasowy bądź stały na terenie gminy Odsetek uchodźców podejmujących aktywność zawodową w ogólnej liczbie tych osób w gminie		Inne JST, Instytucje pomocy społecznej, Placówki ochrony zdrowia, Placówki oświatowe, Instytucje kultury, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Policja, Straż Pożarna i inne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo, porządek publiczny, ratownictwo oraz zarządzanie kryzysowe
Cel operacyjny 4.3. Stałe doskonalenie administracji i jakości zarządzania publicznego, służących mieszkańcom, środowisku i gospodarce.					
	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane/partnerzy
4.3.1.	Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych lokalnych kadr samorządowych.	Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji zawodowych oraz zaangażowania pracowników samorządowych Podniesienie efektywności świadczenia i jakości usług publicznych	Średnia liczba szkoleń i/lub innych form doskonalenia na pracownika urzędu i/lub gminnych jednostek organizacyjnych w ciągu roku ↑ Liczba uchylonych decyzji administracyjnych ↓	Urząd Gminy w Gołczy	Administracja rządowa, Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Pracownicy samorządowi
4.3.2.	Poprawa warunków lokalowych i wyposażenia administracji lokalnej, w tym realizacja niezbędnych prac modernizacyjnych, wdrożenie rozwiązań proekologicznych i likwidacja barier architektonicznych, zapewnienie nowoczesnego sprzętu i oprogramowania.	Zapewnienie dostępności wysokiej jakości bazy i wyposażenia administracji lokalnej Poprawa warunków pracy oraz świadczenia usług /	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów oraz liczba korzystających osób ↑	Urząd Gminy w Gołczy	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Gminne jednostki organizacyjne, Koordynatorzy ds. dostępności

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

		<p>korzystania z usług publicznych</p> <p>Poprawa efektywności energetycznej bazy, dywersyfikacja źródeł ciepła w kierunku bardziej ekologicznych</p> <p>Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</p>			
4.3.3.	Cyfryzacja Urzędu Gminy w Gołczy i jednostek gminnych oraz rozwój i integracja e-usług publicznych wraz z upowszechnieniem korzystania z nich przez klientów.	<p>Podniesienie efektywności świadczenia i jakości usług publicznych, w tym wzrost dostępności i liczby e-usług</p> <p>Zwiększenie liczby spraw realizowanych elektronicznie</p>	<p>Liczba i/lub odsetek dostępnych e-usług</p> <p>↗</p> <p>Odsetek usług realizowanych przez urząd z użyciem cyfrowych form komunikacji</p> <p>↗</p>	Urząd Gminy w Gołczy	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Gminne jednostki organizacyjne, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe</p>
4.3.4.	Prowadzenie uporządkowanej oraz perspektywicznej polityki przestrzennej i krajobrazowej gminy.	<p>Uporządkowanie lokalnej polityki przestrzennej i krajobrazowej</p> <p>Poprawa estetyki przestrzeni publicznej, ochrona krajobrazu</p> <p>ład przestrzenny</p> <p>Stworzenie warunków dla zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju</p>	Liczba wniosków o zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	Urząd Gminy w Gołczy	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, inwestorzy</p>

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

<p>4.3.5.</p>	<p>Działania rewitalizacyjne o zintegrowanym charakterze (rozwój infrastruktury, aktywizacja społeczna, przedsiębiorcza i zawodowa itp.), zgodnie z Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Gołcza.</p>	<p>Poprawa atrakcyjności, estetyki, dostępności i funkcjonalności przestrzeni, podwyższenie standardu budynków i pozostałej infrastruktury na obszarach rewitalizowanych</p> <p>Niwelacja problemów rozwojowych</p> <p>Zwiększenie integracji oraz aktywności społecznej, zawodowej, przedsiębiorczej itp. mieszkańców</p> <p>Ożywienie społeczno-gospodarcze</p> <p>Poprawa warunków życia mieszkańców na terenach objętych rewitalizacją</p>	<p>Liczba zrealizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz liczba mieszkańców, którzy z nich skorzystali</p> <p>↗</p> <p>Liczba przedsięwzięć (prywatnych, publicznych) zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach</p> <p>↗</p>	<p>Urząd Gminy w Gołczy</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Gminne jednostki organizacyjne, Właściciele i zarządcy obiektów, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe</p>
<p>4.3.6.</p>	<p>Tworzenie dostępnych, atrakcyjnych, estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem centrów miejscowości, terenów zielonych oraz stref rekreacyjnych i wypoczynkowych wyposażonych w odpowiednią infrastrukturę (wiaty, stoły, ławki, kosze, stojaki na rowery, miejsca do grillowania, małe boiska, urządzenia zabawowe, sprawnościowe, fitness, streetworkout itp.).</p>	<p>Poprawa atrakcyjności, estetyki, dostępności i funkcjonalności przestrzeni publicznych</p> <p>Stworzenie warunków dla integracji i aktywizacji oraz rekreacji i wypoczynku mieszkańców</p> <p>Poprawa atrakcyjności gminy dla turystów i gości</p>	<p>Liczba nowych lub zmodernizowanych przestrzeni publicznych</p> <p>↗</p> <p>Liczba wydarzeń w nowych przestrzeniach oraz liczba ich uczestników</p> <p>↗</p>	<p>Urząd Gminy w Gołczy</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Gminne jednostki organizacyjne, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Miechowskie Stowarzyszenie Gmin JAKSA LGD</p>

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

4.3.7.	<p>Kształtowanie, wzmacnianie i promocja aktywności i partycypacji społecznej mieszkańców, w tym rozwój współpracy finansowej i pozafinansowej z organizacjami pozarządowymi (np. wsparcie w zakresie zaplecza lokalowego, pomocy technicznej, szkoleń, doradztwa i informacji, pozyskiwania środków na działalność, zlecenie i powierzanie organizacjom realizacji zadań publicznych, wspólne inicjatywy i projekty itp.).</p>	<p>Zwiększenie integracji społecznej</p> <p>Wzrost aktywności i partycypacji społecznej, rozwój społeczeństwa obywatelskiego i procesów współpracy lokalnej</p> <p>Wzrost znaczenia i profesjonalizacja organizacji pozarządowych i innych form aktywności społecznej</p> <p>Wzrost zaangażowania organizacji pozarządowych w realizację zadań strategii</p> <p>Podniesienie jakości i efektywności kosztowej realizacji zadań publicznych</p>	<p>Liczba udzielonych porad i konsultacji dla organizacji pozarządowych ↗</p> <p>Liczba organizacji pozarządowych korzystających z lokali gminnych ↗</p> <p>Liczba zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz ich sumaryczna wartość ↗</p>	<p>Władze samorządowe gminy, Urząd Gminy w Gołczy</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Gminne jednostki organizacyjne, Organizacje pozarządowe i inicjatywy nieformalne, Miechowskie Stowarzyszenie Gmin JAKSA LGD</p>
4.3.8.	<p>Doskonalenie systemu komunikacji i dialogu samorządu z mieszkańcami, w tym zapewnienie dostępności cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej administracji (tradycyjne i współczesne kanały komunikacji i konsultacji, np. zebrania wiejskie, tablice ogłoszeń, Biuletyn Informacyjny „Gołczanin”, oficjalny serwis internetowy gminy, profil gminy na Facebook’u).</p>	<p>Poprawa efektywności komunikacji na linii władze samorządowe/urząd a mieszkańcy i inni interesariusze administracji</p> <p>Rozwój dialogu publicznego</p> <p>Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</p>	<p>Liczba odwiedzin strony internetowej gminy i/lub obserwujących profil gminy na Facebook’u ↗</p> <p>Liczba zrealizowanych procesów konsultacyjnych i ich uczestników ↗</p>	<p>Władze samorządowe gminy, Urząd Gminy w Gołczy</p>	<p>Gminne jednostki organizacyjne, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe i inicjatywy nieformalne</p>

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

4.3.9.	Rozwój współpracy samorządowej w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym oraz przenoszenie jej na środowiska lokalne.	<p>Rozwój procesów współpracy lokalnej, regionalnej, krajowej i międzynarodowej</p> <p>Osiągnięcie efektu synergii (wzajemnego napędzania się efektów działań)</p>	<p>Liczba projektów we współpracy gminy (jej jednostek organizacyjnych) i/lub jej jednostek i co najmniej jednego partnera krajowego i/lub zagranicznego oraz liczba beneficjentów</p> <p>↗</p>	<p>Władze samorządowe gminy, Urząd Gminy w Gołczy</p>	<p>Partnerzy zagraniczni, Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Miechowie, Inne JST, Gminne jednostki organizacyjne, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Miechowskie Stowarzyszenie Gmin JAKSA LGD</p>
4.3.10.	Promocja gminy jako miejsca dobrego życia, atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego oraz szerokich możliwości prowadzenia działalności gospodarczej, rolniczej i pracy.	<p>Wzrost atrakcyjności osadniczej, gospodarczej i turystyczno-rekreacyjnej gminy</p> <p>Zwiększenie liczby mieszkańców gminy</p> <p>Zwiększenie liczby turystów i gości</p>	<p>Liczba mieszkańców gminy</p> <p>↗</p> <p>Saldo migracji</p> <p>↗</p>	<p>Urząd Gminy w Gołczy</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Inne JST, Gminne jednostki organizacyjne, Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy, Miechowskie Stowarzyszenie Gmin JAKSA LGD, Media</p>

MODEL STRUKTURY FUNKcjONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY GOŁCZA WRAZ Z USTALENIAMI I REKOMENDACJAMI W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE

KWESTIE WODNE A STRATEGIA ROZWOJU GMINY GOŁCZA NA LATA 2022-2030

Zgodnie z art. 326 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2021r., poz. 2233 ze zm.), Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030 uwzględnia m.in. ustalenia dokumentów planistycznych, o których mowa w ww. ustawie tj.:

- plany zarządzania ryzykiem powodziowym,
- plany gospodarowania wodami na obszarze dorzecza,
- plan przeciwdziałania skutkom suszy.

Zasoby wodne gminy i zarządzanie ryzykiem powodziowym

Gmina Gołcza położona jest częściowo w regionie wodnym Górnej-Zachodniej Wisły, stanowiącym obszar działania Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie. Obszar gminy leży w zlewniach Szreniawy i Dłubni, które niemal pokrywają się z granicami gminy od północy, północnego wschodu i południowego zachodu. Szreniawa w granicach gminy (skraj północny) płynie doliną o stromych zboczach pociętych jarami i wąwozami. Z kolei Dłubnia, na odcinku przebiegającym przez południowy skraj jednostki płynie doliną o łagodniejszym, symetrycznym nachyleniu. Wyżynny teren gminy Gołcza nie odznacza się bogactwem wód powierzchniowych. Poza powyższymi, zalicza się do nich potoki, m.in. Gołczanka i dopływ z Trzebienic (dopływy Szreniawy) oraz dopływ z Uliny Wielkiej (Dłubni). W gminie nie ma wód powierzchniowych, które mogłyby służyć celom rekreacyjnym. Część gminy położona w zlewni Dłubni, znajduje się w strefie ochrony pośredniej zewnętrznej ujęcia wody dla miasta Krakowa w Raciborowicach. Gmina zlokalizowana jest w granicach trzech Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP), kolejno: nr 326, 408 i 409.

Koryta rzek i potoków nie są uregulowane. Powodzie na obu rzekach nie mają charakteru katastrofalnego, głównie na skutek dużego spadku dolin i związanego z tym bardzo szybkiego przebiegu fali powodziowej. Rzeki charakteryzują się gwałtownymi i krótkotrwałymi wezbraniami, co związane jest z dość dużym spadkiem poprzecznym rzeki, ukształtowaniem dolin oraz stosunkowo niewielką retencją powierzchniową terenów otaczających, co wynika z dużego stopnia wylesienia powierzchni w zamian za intensywne użytkowanie rolnicze. Głównym problemem związanym z wodami powierzchniowymi w gminie są powtarzające się zalewania i podtapiania budynków znajdujących się w ich bliskości. Na terenie gminy występują dwie podstawowe tego przyczyny:

- wadliwa lokalizacja obiektów budowlanych na zalewanych fragmentach den dolinnych;
- lokalne podtopienia spowodowane zbyt małym światłem przepustów lub ich zablokowaniem przedmiotami niesionymi przez wezbraną wodę, brak kompleksowego systemu rowów czy kanalizacji deszczowej.

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, na terenie gminy Gołcza, w regionie wodnym Górnej-Zachodniej Wisły, nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią (Mapa 1.).

W Czaplach Wielkich występuje osuwisko zidentyfikowane w 2010 r. Realizuje się prace mające na celu stwierdzenie możliwości jego stabilizacji. W przypadku wystąpienia ruchów osuwiskowych na terenach zabudowanych lub przeznaczonych pod zabudowę należy przeprowadzić badania mające na celu

oszacowanie możliwości stabilizacji osuwiska, ocenę zagrożenia możliwością wystąpienia dalszych ruchów osuwiskowych oraz sformułowanie wytycznych warunkujących możliwość rozbudowy i budowy nowych obiektów. Bazując na nasileniu się zjawiska występowania osuwisk w Małopolsce, przewiduje się, że ilość terenów, na których występują osuwiska (lub też zagrożonych ich wystąpieniem) może się zwiększyć w kolejnych latach. Należy zatem minimalizować ryzyko wystąpienia osuwisk poprzez:

- uregulowanie systemu odprowadzania wody deszczowej i ścieków komunalnych,
- wykonanie i udrożnienie odwodnienia dróg przy okazji ich przebudowy,
- zabezpieczanie powierzchni skarp przed erozją i infiltracją wód powierzchniowych przy prowadzeniu prac ziemnych,
- ograniczenie ruchu samochodów ciężarowych na odcinkach dróg do tego nie przystosowanych.

Zgodnie z Planem zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (PZRP; Dz. U. z 2016 r. poz. 1841) oraz zadaniami zawartymi w projekcie aktualizacji Planu (nieuchwalony projekt – jego konsultacje skończyły się w 6 maja 2022r.) w granicach gminy Gołcza wskazano konieczność realizacji zadań pn.:

- „Budowa lewobrzeżnego wału o długości 505 m na cieku Dłubnia w km 41+280 - 40+870”, zamieszczonego na liście działań strategicznych pod nr ID: 75453,
- „Budowa lewobrzeżnego wału o długości 467 m na cieku Dłubnia w km 40+400 39+990”, zamieszczonego na liście działań strategicznych pod nr ID: 75454,
- „Budowa prawobrzeżnego wału o długości 242 m na cieku Dłubnia w km 40+155 - 39+990”, zamieszczonego na liście działań strategicznych pod nr ID: 75455,
- „Budowa lewobrzeżnego murka przeciwpowodziowego o długości 89 m na cieku Dłubnia w km 39+980 - 39+920”, zamieszczonego na liście działań strategicznych pod nr ID: 75457,
- „Budowa prawobrzeżnego murka przeciwpowodziowego o długości 434 m na cieku Dłubnia w km 39+980 - 39+490”, zamieszczonego na liście działań strategicznych pod nr ID: 75458,
- „Przebudowa mostu drogowego (podniesienie spodu konstrukcji do rzędnej 301,20 m n.p.m.) w lokalizacji: Wysocice na cieku Dłubnia w km 39+987”, zamieszczonego na liście działań strategicznych pod nr ID: 75456.

Zgodnie z PZRP gmina Gołcza została zakwalifikowana jako teren o 4 stopniu ryzyka powodziowego.

W Strategii Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030 w ramach celu operacyjnego 3.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona i zachowanie wysokiej jakości zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian wyznaczono m.in. kierunek interwencji dotyczący wspierania działań, w tym inwestycyjnych, ukierunkowanych na zapobieganie katastrofom i klęskom żywiołowym oraz ograniczanie ich skutków. W tym kierunkowym zakresie strategia jest zbieżna z obowiązującymi i aktualizowanymi planami zarządzania ryzykiem powodziowym na wyższych szczeblach.

Mapa 1. Wody powierzchniowe gminy Gołcza

Źródło: Hydroportal ISOK

Plany gospodarowania wodami

W odniesieniu do Planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, w poniższej tabeli Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030 określa informacje na temat jednolitych części wód powierzchniowych (jcwp) oraz jednolitych części wód podziemnych (jcwpd) znajdujących się w granicach gminy (nazwa, informacja o stanie jcwp i jcwpd oraz przypisane im cele środowiskowe), a także działań przypisanych poszczególnym jcwp i jcwpd w aktualizacji Programu wodnośrodowiskowego kraju (aPWŚK).

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

Tabela 6. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych oraz jednolitych części wód podziemnych znajdujących się w granicach gminy Gołcza wraz z przypisanymi celami i działaniami środowiskowymi

Kod JCWP (wody powierzchniowe)	Nazwa	Stan ogólny; stan/potencjał ekologiczny; stan chemiczny	Przypisane cele środowiskowe	Działania przypisane w Programie Wodno-Środowiskowym Kraju
RW20006254133	Pilica od źródeł do Dopływu z Węgrzynowa bez Dopływu z Węgrzynowa	Dobry; co najmniej dobry; dobry	Dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny	Działania podstawowe: Budowa sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Żarnowiec; Modernizacja oczyszczalni ścieków Pilica; Regularny wywóz nieczystości płynnych; Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni.
RW20007212818	Biała Przemśka do Ryczówka włącznie	Zły; dobry i powyżej dobrego; dobry	dobry potencjał ekologiczny; dobry stan chemiczny	Działania podstawowe: Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków Wolbrom; Regularny wywóz nieczystości płynnych.
RW200072137629	Dłubnia do Miniózki	Zły; poniżej dobrego; dobry	Dobry stan ekologiczny; dobry stan chemiczny	Działania podstawowe: Budowa sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Tokarnia; Regularny wywóz nieczystości płynnych; Kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata. Działania uzupełniające: Monitoring badawczy wód.
RW20007213924	Szreniawa do Piotrówki	Zły; poniżej dobrego; dobry	Dobry potencjał ekologiczny; dobry stan chemiczny	Działania podstawowe: Budowa sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Miechów; Modernizacja oczyszczalni ścieków Komorów; Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków Rzeżuśnia; Regularny wywóz nieczystości płynnych; Kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata. Działania uzupełniające: Monitoring badawczy wód.
RW2000921392999	Szreniawa od Piotrówki do ujęcia	Zły; słaby; dobry	Dobry potencjał ekologiczny; dobry stan chemiczny	Działania podstawowe: Regularny wywóz nieczystości płynnych.
Kod JCWPd (wody podziemne)	Nazwa	Stan chemiczny; stan ilościowy; stan ogólny	Przypisane cele środowiskowe	Działania przypisane w Programie Wodno-Środowiskowym Kraju
PLGW2000131	131	Dobry; dobry; dobry	Dobry stan chemiczny; dobry stan ilościowy	Działania podstawowe: Coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia;

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

				Opracowanie dokumentacji na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP nr 326); Opracowanie projektu oraz wydanie rozporządzenia na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP nr 326); Przegląd pozwoleń wodnoprawnych związanych z poborem wód podziemnych; Wykonanie reambulacji dokumentacji hydrogeologicznych określających warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych.
PLGW2000132	132	Słaby; dobry; słaby	Dobry stan chemiczny; dobry stan ilościowy	Działania podstawowe: Opracowanie dokumentacji na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP nr 326); Opracowanie projektu oraz wydanie rozporządzenia na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP nr 326); Przegląd pozwoleń wodnoprawnych związanych z poborem wód podziemnych; Wykonanie reambulacji dokumentacji hydrogeologicznych określających warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych; Przeprowadzenie pogłębionej analizy presji w celu ustalenia przyczyn słabego stanu wód.
PLGW200084	84	Dobry; dobry; dobry	Dobry stan chemiczny; dobry stan ilościowy	Działania podstawowe: Coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia; Opracowanie dokumentacji na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP nr 416); Opracowanie projektu rozporządzenia na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP nr 416); Przegląd pozwoleń wodnoprawnych związanych z poborem wód podziemnych; Wykonanie reambulacji dokumentacji hydrogeologicznych określających warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych.

Źródło: Opracowanie własne z wykorzystaniem bazy danych aPWŚK i aPGW

Dane z bazy danych Planów Gospodarowania Wodami (aPGW) przedstawiają stan ogólny wód powierzchniowych na terenie gminy Gołcza jako zły, poza odcinkiem rzeki Pilicy od jej źródeł. Biorąc

pod uwagę charakterystykę działań im dedykowanych, do głównych przyczyn tego stanu należy zaliczyć nierozbudowaną sieć kanalizacji sieciowej bądź przestarzałą infrastrukturę kanalizacyjną w górnych biegach cieków, a także spływ nieoczyszczonych wód z pól. Przypisane wodom powierzchniowym zadania dotyczą szerokiego zakresu przeciwdziałania zagrożeniom wód. Wskazuje się wśród nich: kontrole, modernizacje i budowy nowych zbiorników indywidualnych, modernizacje oczyszczalni, regularne usuwanie nieczystości czy oceny jakości wód. Zakłada się również tzw. działania uzupełniające (monitoring wód) w przypadku Szreniawy i Dłubni. W granicach gminy znajdują się jednolite części wód podziemnych nr 84, 131 i 132. Stan ilościowy wszystkich został określony jako dobry. Stan chemiczny JCWPd nr 84 i 131 został określony jako dobry, a JCWPd nr 132 jako słaby, podobnie jak stan ogólny. Na dedykowane im działania składa się szeroki zestaw działań, przede wszystkim dążących do ustanowienia obszaru chronionego wód, coroczne raporty eksploatacji wód i przeglądy pozwoleń wodnoprawnych. JCWPd 132 dedykuje się dodatkowe zadania, zakładające pogłębioną analizę czynników słabego stanu wód.

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030 zakłada w ramach wspomnianego już celu operacyjnego 3.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona i zachowanie wysokiej jakości zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian przedsięwzięcia z zakresu ochrony zasobów wodnych, w tym poprawy stanu wód powierzchniowych i podziemnych, m.in. poprzez działania edukacyjne oraz inwestycje w sieć kanalizacyjną i rozwiązania alternatywne.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030 zakłada i promuje działania minimalizujące skutki suszy, podejmowane zarówno przez samorząd, mieszkańców, jak i organy administracji rządowej. Bezpośrednio wskazuje na to przywołany wyżej cel operacyjny oraz zaplanowane w jego ramach kierunki działań, w tym dotyczące rozwoju zielonej i błękitnej infrastruktury. W tym zakresie strategia jest spójna z Planem Przeciwdziałania Skutkom Suszy, przyjętym na mocy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. 2021r. poz. 1615).

Zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy Prawo wodne, plan przeciwdziałania skutkom suszy obejmuje:

- 1) analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych;
- 2) propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych;
- 3) propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji;
- 4) działania służące przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Susza, obok powodzi jest jednym z najbardziej dotkliwych zjawisk naturalnych oddziałujących na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę całego kraju. W najbliższych latach spodziewany jest wzrost intensywności i częstotliwości występowania susz. Głównym celem planu jest przeciwdziałanie ich skutkom, co należy odnosić do procesu kształtowania zasobów wodnych oraz do racjonalnego z nich korzystania.

Strategia postępowania w obszarze przeciwdziałania skutkom suszy zakłada przede wszystkim działania proaktywne, czyli zapobiegające oraz zmniejszające prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnych skutków suszy, realizowane niezależnie od faktycznego wystąpienia zjawiska suszy.

Zgodnie z założeniami Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy, w odniesieniu do obszaru gminy Gołcza mowa m.in. o następujących działaniach:

- Zwiększenie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych (działanie 1),
- Analiza możliwości zwiększania retencji w zlewniach z zastosowaniem naturalnej i sztucznej retencji (działanie 6),
- Budowa i przebudowa ujęć wód podziemnych do poboru na cele nawodnień rolniczych oraz budowa i przebudowa wodooszczędnych systemów nawadniania wykorzystujących zasoby wód podziemnych (działanie 10),
- Przeprowadzenie weryfikacji zasad gospodarowania wodą w zbiornikach retencyjnych (działanie 24).

Analizując zagrożenie suszą na terenie gminy Gołcza w zależności od jej typu tj. rolnicza, hydrologiczna i hydrogeologiczna, należy stwierdzić, że w przypadku tej pierwszej są to obszary słabo zagrożone, w drugim przypadku zagrożenie jest umiarkowane i miejscami silne, a w trzecim umiarkowane. Stopień zagrożenia suszą według klas łącznego zagrożenia suszą dla obszaru gminy Gołcza określono jako umiarkowany i miejscowo silny.

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY GOŁCZA

Wprowadzenie do modelu

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Gołcza stanowi jeden z elementów strategii i prezentuje przewidywany wpływ, jaki realizacja jej zapisów wywrze na strukturę przestrzenną jednostki. Podstawowe funkcje terenów określono w oparciu o czynniki geograficzno-przyrodnicze (np. ukształtowanie terenu, walory środowiska naturalnego), historyczne (np. wytworzony układ osadniczy i sieć komunikacyjna) oraz powiązania funkcjonalne. Uwzględniono także zdiagnozowane na wcześniejszych etapach tworzenia strategii problemy, potrzeby oraz potencjały rozwojowe gminy Gołcza, które będą najsilniej oddziaływać na strukturę przestrzenną jednostki w najbliższej dekadzie.

Ogólne uwarunkowania modelu

Gmina Gołcza leży w północnej części województwa małopolskiego, w powiecie miechowskim, stanowiąc jedną z siedmiu gmin, które go tworzą. Jednostka leży w centrum nieregularnego czworokąta, którego wierzchołki tworzą cztery miasta – Miechów, Wolbrom, Skała oraz Słomniki, leżące od miejscowości Gołcza w odległości od 10 do 20 kilometrów. Znaczenie administracyjne, gospodarcze i usługowe mają przede wszystkim dwa pierwsze, podobną funkcję – choć głównie dla południowej części gminy – pełni także Kraków, oddalony od Gołczy o niespełna 40 kilometrów.

Główne uwarunkowania i powiązania funkcjonalno-przestrzenne gminy Gołcza obejmują:

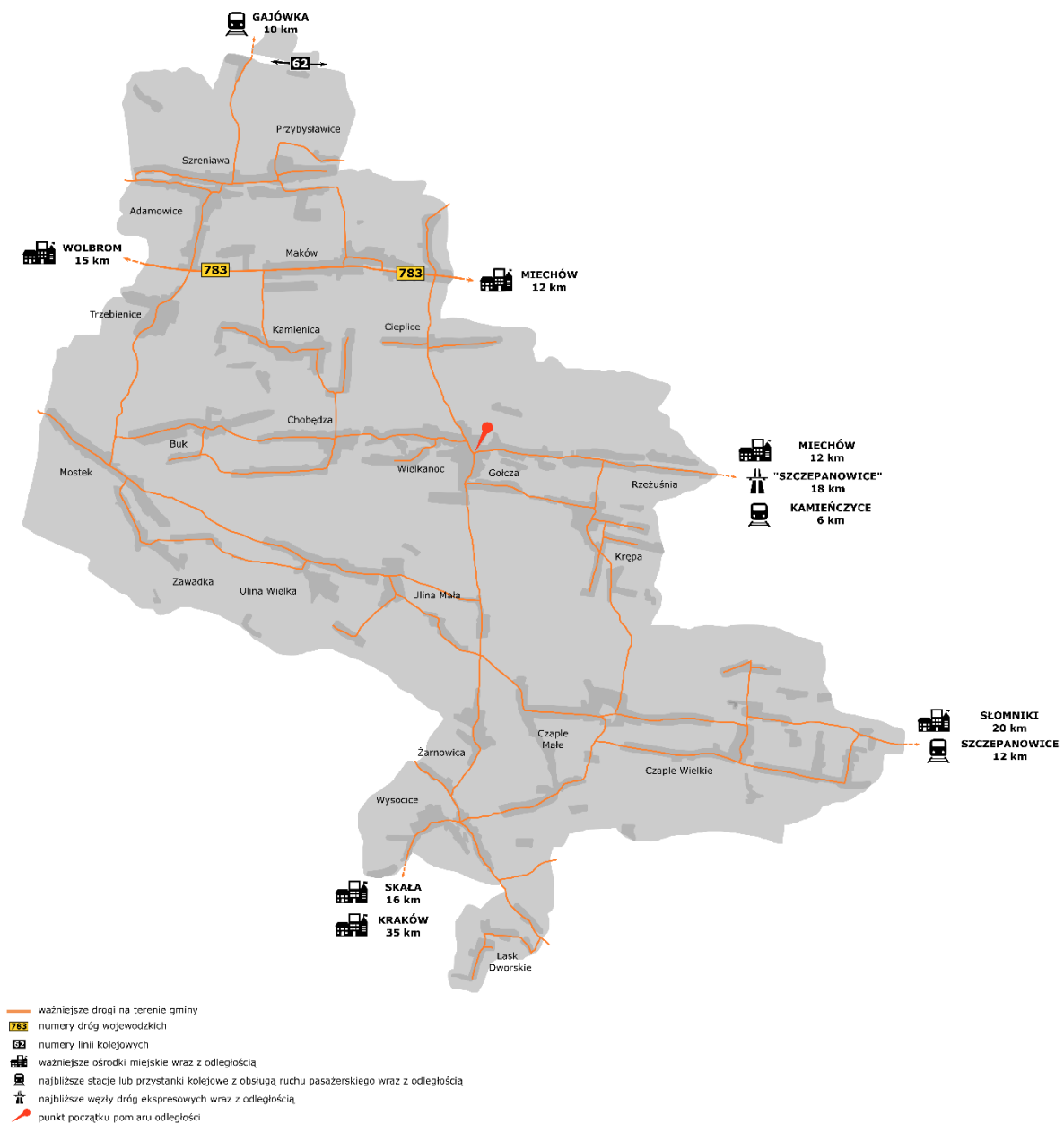
- położenie w sąsiedztwie szlaków komunikacyjnych znaczenia krajowego – sieć drogową na obszarze gminy tworzy fragment DW783 o równoleżnikowym przebiegu, drogi powiatowe i gminne. Kluczowe znaczenie ma natomiast realizowana aktualnie inwestycja tuż za wschodnią granicą jednostki – trasa S7, która docelowo będzie przecinać południkowo całą Polskę i stanowić m.in. najszybsze drogowe połączenie Krakowa z Warszawą. Obecnie (połowa 2022 r.) oddany do użytku jest krótki fragment pomiędzy węzłami „Szczepanowice” i „Widoma”, z czego pierwszy z nich położony kilka kilometrów na wschód od centrum miejscowości Gołcza. Powstająca S7 znacząco usprawniła dojazd do wschodniej części gminy z Krakowa, a oddanie do użytku brakującego, „krakowskiego” odcinka trasy jeszcze poprawi dostępność komunikacyjną gminy.

Także za wschodnią granicą gminy, równoległe do powstającej S7, przebiega linia kolejowa nr 8 Warszawa Zachodnia – Kraków Główny. Jej południowy fragment, pomiędzy Krakowem a Miechowem, charakteryzuje się bogatą ofertą połączeń pasażerskich, nastawionych głównie na dowóz do i z Krakowa (m.in. linia szybkiej kolei aglomeracyjnej SKA2 Kraków – Miechów – Sędziszów). Przystanki osobowe Kamieńczyce i Szczepanowice położone są kilka kilometrów od centrum Gołczy.

Chociaż wykorzystanie wspomnianych szlaków komunikacyjnych do rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Gołcza w dużej mierze uzależnione jest od czynników zewnętrznych bądź inwestycji, realizowanych przez inne podmioty (np. oferta przewozowa na linii kolejowej, dostępność parkingów „park&ride” przy przystankach kolejowych) można przypuszczać, że będą one miały znaczące oddziaływanie na kwestie związane chociażby z atrakcyjnością osadniczą. Należy przy tym podkreślić, że oddziaływanie to może wykazywać znaczące zróżnicowanie przestrzenne, malejące w miarę odsuwania się od wschodniej granicy gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

Rysunek 1. Schematyczne przedstawienie najważniejszych uwarunkowań transportowych gminy Gołcza

Źródło: Opracowanie własne

- wykorzystanie warunków naturalnych do produkcji rolniczej – gmina Gołcza posiada dogodne warunki glebowe do produkcji rolniczej. Mapa Glebowo-Rolnicza Małopolski wskazuje na występowanie na przeważającym obszarze jednostki kompleksów glebowych określanymi jako „pszenny dobry”, które tworzą gleby brunatne na podłożu lessowym. Pod względem klas bonitacyjnych dominują gleby klasy III (ponad 60% ogółu). Jednocześnie w badaniach przeprowadzonych przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa PIB w Puławach, obszar gminy Gołcza został zaliczony do Obszarów Problemowych Rolnictwa, spełniając jedno z sześciu kryteriów – zagrożenie erozją wodną potencjalną w stopniu średnim lub silnym, co w przypadku gminy Gołcza wynika przede wszystkim z ukształtowania terenu. Dane

z Powszechnego Spisu Rolnego 2020 wskazują na istnienie w gminie Gołcza 935 gospodarstw rolnych, z czego największa część (blisko 57%) zaliczana jest do grupy o powierzchni 1-5 ha. Znaczący jest natomiast odsetek gospodarstw prowadzących sprzedać własnych produktów rolnych, wynoszący 90,3%.

Według regionalizacji fizycznogeograficznej wypracowanej przez J. Kondrackiego, gmina Gołcza leży na terenie dwóch wyżyn – Olkuskiej oraz Miechowskiej, z nieodznaczającą się w terenie granicą pomiędzy obydwoma mezoregionami. Krajobraz jednostki jest bardzo urozmaicony, z rozległymi wzniesieniami poprzecinanyymi obniżeniami (padołami) i niewielkimi płacami lasów, za wyjątkiem kompleksu leśnego na południe od wsi Czaple Wielkie. Sieć rzeczna jest dość uboga, tworzą ją fragmenty rzek Dłubni, Szreniawy i kilka mniejszych potoków i strumieni. Elementem charakterystycznym krajobrazu są – poza rozległymi polami uprawnymi – kamieniołomy, w których wydobywano na skalę lokalną wapienie jurajskie oraz margle kredowe. Obecnie poszukiwane są nowe sposoby zagospodarowania niektórych wyrobisk.

Pomimo niewątpliwej malowniczości krajobrazu, atrakcyjność walorów środowiskowych gminy Gołcza jest przeciętna. Ochroną przyrody objęte jest niespełna 15% powierzchni jednostki – w całości składa się na tę wartość fragment Dłubniańskiego Parku Krajobrazowego w południowo-zachodniej części gminy. Wschodnia granica gminy Gołcza na sporym fragmencie pokrywa się z granicą Obszaru Chronionego Krajobrazu Wyżyny Miechowskiej, a tuż za granicą gminy, nieopodal wsi Krępa, zlokalizowany jest rezerwat przyrody „Złota Góra”. Kategorię pomników przyrody otrzymały dwa źródła krasowe (Gołcza, Wielkanoc). Należy podkreślić, że wskutek intensywnego użytkowania rolniczego naturalne ekosystemy zostały w dużej mierze przekształcone.

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

Rysunek 2. Schematyczne przedstawienie najważniejszych uwarunkowań środowiskowych gminy Gołcza

Źródło: Opracowanie własne

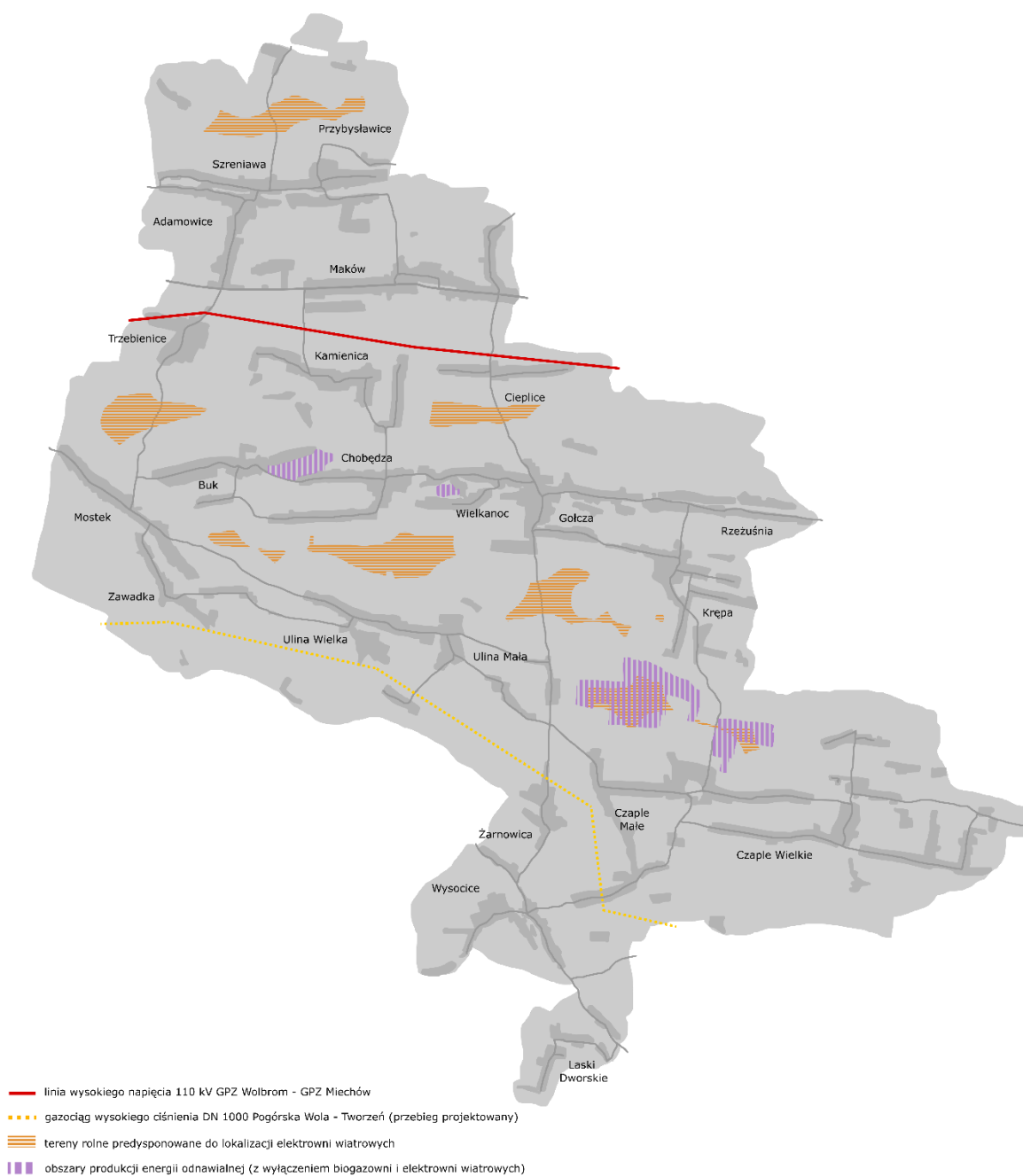
Przez teren gminy Gołcza równoleżnikowo przebiega napowietrzna linia wysokiego napięcia 110 kV GPZ Wolbrom – GPZ Miechów. W zdecydowanej większości sieć przebiega nad terenami niezabudowanymi (głównie użytkowanymi rolniczo). Z kolei zaopatrzenie odbiorców z terenu jednostki w energię elektryczną odbywa się ze stacji „Miechów”, „Wolbrom”, „Słomniki” oraz „Skala”, leżących poza jej obszarem. Nie jest planowana rozbudowa sieci przesyłowych wysokiego i najwyższego napięcia, przebiegających przez obszar gminy Gołcza.

Gmina jest zgazyfikowana w niewielkim stopniu (dostęp do gazociągu na koniec 2020 r. posiadało, według GUS, 14,6% mieszkańców jednostki). Odbiorcy zaopatrywani są za pośrednictwem sieci gazowych średniego ciśnienia, zasilanych ze stacji redukcyjnych I stopnia w Wielkiej Wsi i Wolbromiu – obie poza obszarem jednostki. Przez teren gminy przeprowadzono ponadto fragment gazociągu wysokiego ciśnienia DN 1000 Pogórska Wola – Tworzeń. Inwestycję, stanowiącą element korytarza gazowego północ-południe, ukończono w 2021 r. Obecnie (połowa 2022 r.) trwają prace nad budową gazociągu, łączącego rejon miejscowości Mostek i Buk z centralną częścią gminy.

Jeden z kierunków przekształceń struktury przestrzennej gminy Gołcza zakłada wprowadzanie źródeł pozyskiwania energii odnawialnej np. w formie farm wiatrowych (na terenach o przeznaczeniu rolniczym, z uwzględnieniem dalszego ich wykorzystywania zgodnie z pierwotnym przeznaczeniem po ustawieniu turbin wiatrowych wraz z niezbędną infrastrukturą) oraz farm fotowoltaicznych. Przewidywane jest włączenie powstałych elektrowni do GPZ w Miechowie.

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

Rysunek 3. Schematyczne przedstawienie najważniejszych uwarunkowań energetycznych i gazowych gminy Gołcza

Źródło: Opracowanie własne

Funkcje terenów w gminie

Przedstawione na rysunku podstawowe sposoby zagospodarowania terenów w gminie Gołcza podzielono, w zależności od ich jedynej bądź wiodącej funkcji, na pięć podstawowych kategorii. Należą do nich tereny o przeznaczeniu:

- a) osadniczym – zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej oraz zagrodowej, z dopuszczeniem działalności usługowej,
- b) usługowym – zabudowy i infrastruktury służących realizacji usług publicznych i komercyjnych, obejmującym także tereny sportu i rekreacji,
- c) przemysłowym – obiektów produkcyjnych, składów, magazynów oraz obszarów produkcji energii odnawialnej (farm fotowoltaicznych),
- d) rolniczym – uprawa roli i hodowla zwierząt,
- e) zieleni urządzonej i nieurządzonej, w tym ochrony oraz eksploatacji lasów.

Uwzględniono także podstawową sieć komunikacyjną gminy obejmującą drogę wojewódzką, drogi kategorii powiatowej i gminnej, fragment linii kolejowej oraz podstawowe elementy sieci rzecznej, tworzone przez Dłubnię, Szreniawę, Gołczankę i ich dopływy.

W strukturze osadniczej gminy Gołcza dominują wsie rozproszone – większa część zabudowy mieszkalnej rozciągnięta jest wzdłuż dróg, w tym tych znaczenia miejscowego. Procesy historyczne, związane z podziałem ziemi doprowadziły do wytworzenia licznych przysiółków (lokalnie zwanych „parcelami” bądź „koloniami”), na które składa się nawet po kilka bądź kilkanaście zabudowań, a w konsekwencji do rozproszenia zwartych układów osadniczych. Obserwowana jest tendencja dekoncentracji zabudowy mieszkalnej, głównie poprzez jej wznoszenie przy drogach polnych i rolniczych, co prowadzi do łączenia bądź „zbliżania” dawnych oddzielnych skupisk zabudowy (np. centrum wsi z przysiółkami). Układy te będą docelowo harmonizowane, w tym m.in. w celu efektywniejszego zagospodarowania przestrzeni. Sieć drogowa będzie z kolei modernizowana, rozwija i integrowana tak, aby zwiększyć dostępność i integralność komunikacyjną gminy, zapewnić mobilność mieszkańców i bezpieczeństwo wszystkich uczestników ruchu a jednocześnie ograniczyć negatywny wpływ ruchu na otoczenie.

W strukturze zagospodarowania terenu dominują tereny rolnicze, w większości wykorzystywane zgodnie z podstawową funkcją, co – z racji intensywności i długotrwałości procesu – ma silne oddziaływanie na krajobraz gminy, jak również na jej funkcje środowiskowe, z przekształceniem pierwotnych form roślinnych (np. lasów) oraz świata zwierząt. W dużej mierze użytkowanie rolnicze warunkowane jest przez ukształtowanie terenu – z racji trudnych warunków (narażenie na zalewanie, okresowe podtapianie, spływy powierzchniowe) strome zbocza dolin, ściany oraz dna wąwozów znacznie częściej pozostają niewykorzystane, stopniowo zarastając krzewami i drzewami. Wśród obszaru gminy o możliwym wykorzystaniu rolniczym stosunkowo niewielki udział zajmują łąki oraz pastwiska, w części także ulegające sukcesji roślinnej. Przewiduje się kontynuację użytkowania tych terenów zgodnego z przeznaczeniem, z możliwością dokonywania nasadzeń czy instalacji odnawialnych źródeł energii. Obecne w przestrzeni gminy tereny zielone (zieleni urządzona i nieurządzona) będą odpowiednio chronione i poszerzane.

Obszary związane z działalnością usługową i gospodarczą, usytuowane głównie w centrach miejscowości, wzdłuż ciągów komunikacyjnych, będą rozwijane z założeniem braku negatywnego wpływu na środowisko i otoczenie. Szczególnym obszarem pozostają przestrzenie nieczynnych już kamieniołomów, które będą wykorzystywane na cele rekreacji, sportu, wypoczynku itp.

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

Rysunek 4. Schematyczne przedstawienie podstawowych funkcji terenów gminy Gołcza

Źródło: Opracowanie własne

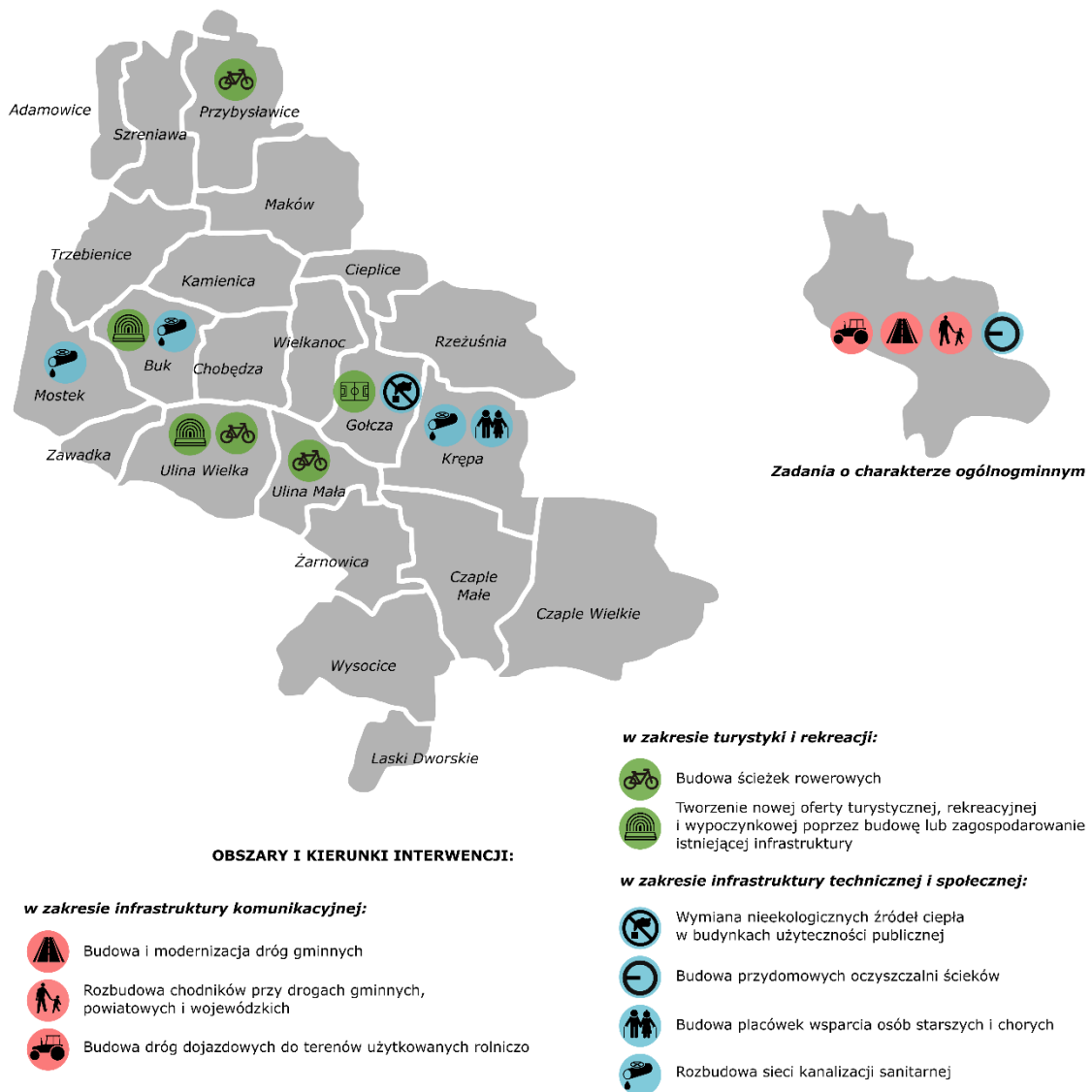
Rozmieszczenie planowanych inwestycji i planowane zmiany w przestrzeni gminy

Przewidywane w horyzoncie czasowym obowiązywania niniejszej strategii, tj. do 2030 roku, kluczowe planowane zadania inwestycyjne w gminie Gołcza można pogrupować na:

- a) wzmacniające dostępność komunikacyjną oraz podnoszące poziom bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego poprzez budowę i modernizację ciągów jezdnych i pieszych;
- b) zapewniające dostęp mieszkańcom, turystom i gościom do nowoczesnej oferty spędzania wolnego czasu, w tym do aktywności sportowych i rekreacyjnych, przy jednoczesnej estetyzacji przestrzeni przemysłowych (m.in. zagospodarowanie terenu kamieniołomu w Ulinie Wielkiej, budowa ścieżki rowerowej śladami marszałka Józefa Piłsudskiego, zadaszenie trybun i oświetlenie boiska piłkarskiego przy Szkole Podstawowej w miejscowości Gołcza);
- c) poprawiające warunki prowadzenia działalności rolniczej, głównie poprzez modernizację dróg gruntowych, polnych i dojazdów rolniczych;
- d) wzmacniające atrakcyjność osadniczą jednostki przy jednoczesnym ograniczeniu negatywnego wpływu na środowisko naturalne, głównie za sprawą wymiany źródeł ciepła (m.in. przebudowa kotłowni węglowej na gazową w budynku Szkoły Podstawowej w Gołczy), rozbudowy sieci kanalizacyjnej i przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscach o zdiagnozowanych deficytach w tym zakresie;
- e) podnoszące potencjał gminy w zakresie opieki dla osób częściowo bądź całkowicie niezdolnych do samodzielnej egzystencji, głównie starszych i chorych (budowa budynku o funkcji zakładu opiekuńczo-leczniczego oraz domu pomocy społecznej).

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

Rysunek 5. Schematyczne rozmieszczenie kluczowych inwestycji w gminie Gołcza do 2030 r.

Źródło: Opracowanie własne

USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE GOŁCZA

Ogólny kierunek polityki przestrzennej, jaka do 2030 r. będzie realizowana przez gminę Gołcza, skupiać się będzie na uporządkowaniu struktury przestrzennej poprzez:

- nacisk na „zagęszczanie” zabudowy mieszkalnej przy jednoczesnym ograniczeniu rozproszenia oraz ekspansji budownictwa mieszkaniowego na tereny rolnicze i/lub charakteryzujące się najwyższymi walorami krajobrazowymi (np. wierzchowiny wzniesień, otwarcia widokowe);
- porządkowanie, estetyzację i nadawanie nowych funkcji przestrzeniom publicznym;
- zwiększanie powierzchni lasów, głównie poprzez zalesianie najmniej perspektywicznych obszarów użytkowanych rolniczo (m.in. z uwagi na zagrożenie erozją bądź niską klasę bonitacyjną);
- stopniową eliminację zagrożeń związanych z powodzią i podtopieniami (głównie w dolinach rzek i potoków) oraz z występowaniem osuwisk.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Gołcza wynikają z przyjętego modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz są zgodne z założeniami dokumentów planistycznych gminy. Przedstawione w tabeli ustalenia i rekomendacje nie są pełnym, wyczerpującym katalogiem zaleceń, należy traktować je jako syntezę, wskazującą na ogólne kierunki kształtowania struktury przestrzennej gminy Gołcza w horyzoncie czasowym tożsamym z okresem obowiązywania strategii.

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

Tabela 7. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania polityki przestrzennej w gminie Gołcza

Przeznaczenie terenów	Zabudowa mieszkalna	Usługi, w tym związane ze sportem i rekreacją	Działalność produkcyjna	Rolnicza przestrzeń produkcyjna	Zieleń urządzona i nieurządzona
Charakterystyka terenów	Obszary zwartej zabudowy (głównie jednorodzinnej i zagrodowej) w sąsiedztwie ciągów komunikacyjnych, przysiółki i enklawy zabudowy mieszkalnej wykształcone w procesach rozwoju gospodarczego (podział i parcelacja gruntów).	Obszary wyznaczone do działalności usługowej, zwykle w otoczeniu zabudowy mieszkalnej (w tym centra miejscowości – rejon placów, skrzyżowań głównych dróg itd.), bądź w niewielkim od niej oddaleniu.	Obszary zagospodarowane przemysłowo bądź przeznaczone do takiego zagospodarowania, z uwzględnieniem miejsc przeznaczonych do produkcji energii odnawialnej.	Grunty orne, łąki, pastwiska, sady itd., obszary nieużytkowane rolniczo (odłogi) oraz tereny użytkowane rolniczo z istniejącą rozproszoną zabudową zagrodową.	Lasy, tereny zadrzewione, zakrzewione i zarastające, w tym obszary w sąsiedztwie cieków wodnych (rzek, strumieni), obszary przeznaczone do zalesienia. Ponadto tereny zieleni na obszarach zabudowanych (m.in. parki podworskie, zieleń cmentarna).
Podstawowe ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	<ul style="list-style-type: none"> Zachowanie podstawowej funkcji terenów przez utrzymanie istniejącej zabudowy i ograniczenie zabudowy potencjalnie konfliktowej z główną funkcją terenu; Zabudowa zagrodowa lub mieszkaniowa jednorodzinna, z dopuszczeniem obiektów towarzyszących (np. gospodarczych, garażowych); Dopasowanie zabudowy do warunków zastanych (np. linie zabudowy, materiały budowlane i wykończeniowe, harmonia krajobrazu); 	<ul style="list-style-type: none"> Lokalizacja obiektów usług publicznych i komercyjnych, z dopuszczeniem stosowania zabudowy mieszkalno-usługowej; Dopasowanie zabudowy do warunków zastanych (np. linie zabudowy, materiały budowlane i wykończeniowe, harmonia krajobrazu); Wyposażenie powstającej zabudowy w infrastrukturę komunikacyjną (np. parkingi), sieciową; Dopuszczenie stosowania zieleni oraz urządzeń i obiektów wynikających z charakteru 	<ul style="list-style-type: none"> Zabudowa związana z prowadzoną działalnością produkcyjną, z dopuszczeniem zabudowy mieszkalno-hotelowej jako uzupełnienie głównej funkcji; Częściowe (ograniczone terytorialnie) dopuszczenie lokalizacji urzędzeń i obiektów wytwarzających energię odnawialną przy wykorzystaniu energii słonecznej, z jednoczesnym zakazem lokalizacji elektrowni wiatrowych i biogazowni; 	<ul style="list-style-type: none"> Kontynuacja użytkowania zgodnego z przeznaczeniem, z możliwością adaptacji istniejącej zabudowy zagrodowej, dokonywania nasadzeń zieleni oraz rozbudowy infrastruktury technicznej; Częściowe (ograniczone terytorialnie) dopuszczenie lokalizacji elektrowni wiatrowych, z realizacją niezbędnej infrastruktury (w tym dróg dojazdowych). 	<ul style="list-style-type: none"> Prowadzenie gospodarki leśnej na terenach lasów oraz gruntów przeznaczonych do zalesień, z ograniczeniami w lokalizacji zabudowy kubaturowej i dopuszczeniem realizacji infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej oraz rozszerzeniem funkcji podstawowej o funkcję dodatkową, związaną z rekreacją i wypoczynkiem; Ochrona zadrzewień śródpolnych, nadrzecznych, zespołów łąk itp., z dopuszczeniem kontynuacji

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

	<ul style="list-style-type: none"> • Częściowe dopuszczenie realizacji zabudowy usługowo-mieszkalnej, • Zapewnienie optymalnych warunków mieszkaniowych poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury społecznej, technicznej i komunikacyjno-parkingowej. 	<p>zagospodarowywanych obszarów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dopasowanie zabudowy do warunków zastanych (np. linie zabudowy, materiały budowlane i wykończeniowe, harmonia krajobrazu); • Wyposażenie powstającej zabudowy w infrastrukturę komunikacyjną (np. parkingi), sieciową; • Wymóg stosowania zieleni izolacyjnej. 		<p>dotychczasowego sposobu wykorzystania oraz rozbudowy infrastruktury komunikacyjnej i technicznej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komponowanie układów zieleni urządzonej z uwzględnieniem lokalnych warunków przyrodniczych (m.in. dobór gatunkowy) i kulturowych, z możliwością lokalizowania infrastruktury komunikacyjnej i technicznej oraz realizacji obiektów małej architektury.
--	--	--------------------------------------	--	--	---

Źródło: Opracowanie własne

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

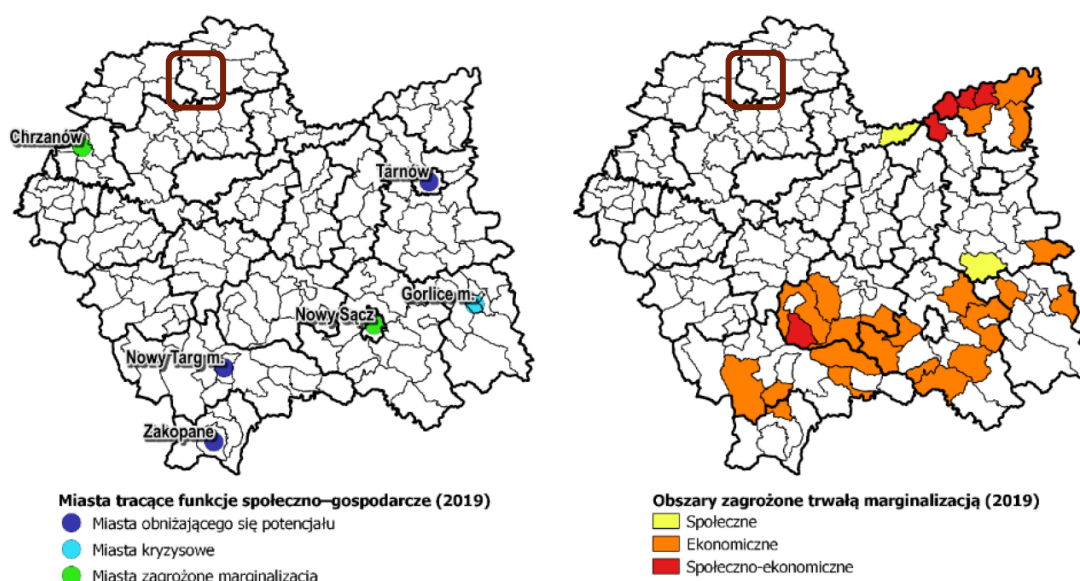
Terytorialne ukierunkowanie Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” zakłada dążenie do wykorzystania i wzmocnienia przewag konkurencyjnych regionu (mowa m.in. o potencjale kulturowym, turystycznym i przyrodniczym) oraz zachowania spójności wewnątrzregionalnej. Wdrażany zatem będzie – wskazany w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – rozwój terytorialnie wrażliwy i odpowiedzialny.

Przejawem polityki rozwoju ukierunkowanej terytorialnie są obszary strategicznej interwencji. Zgodnie z definicją ustawową, obszar strategicznej interwencji (OSI) to określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych, lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych czy przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne albo w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, czy też rozwiązania regulacyjne. Samorząd województwa małopolskiego wskazał w swojej strategii, poza OSI określonymi na szczeblu krajowym (miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją), dodatkowy katalog OSI regionalnych. Ostatecznie w województwie małopolskim wyodrębniono **6 typów obszarów (w rozumieniu zapisów Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030)**: 3 typy obszarów problemowych (kategoria ta obejmuje zarówno OSI krajowe, jak i OSI regionalne), 2 typy obszarów o wyjątkowym potencjale oraz 1 typ obszarów wzrostu. Wśród nich należy wymienić:

- **Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze**

6 miast wskazanych w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) i Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030: **Tarnów, Nowy Sącz, Gorlice, Nowy Targ, Zakopane, Chrzanów**. Obszary te wspierane będą z poziomu kraju i regionu za pomocą specjalnie dedykowanych instrumentów. Samorząd wojewódzki zdecydował m.in. o specjalnych preferencjach i premiujących kryteriach wyboru projektów, które szczegółowo określa Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 Małopolska Przyszłości.

Rysunek 6. Krajowe obszary strategicznej interwencji

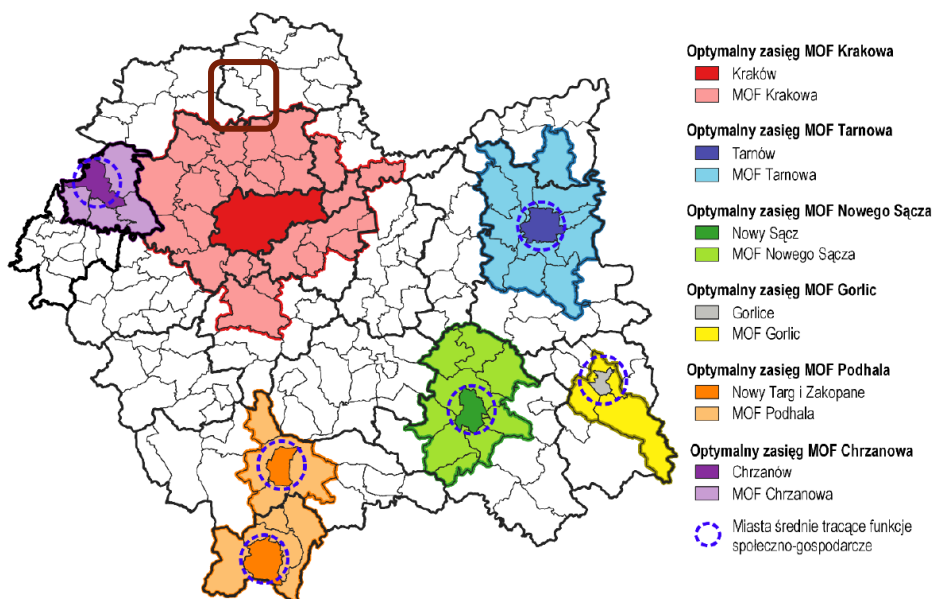

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r., s. 65

- **Miejskie obszary funkcjonalne (MOF)**

Za obszary wzrostu, o wyjątkowych możliwościach rozwojowych, uznano miasta i obszary funkcjonalne wokół nich. Przeprowadzono analizę dotyczącą delimitacji optymalnych zasięgów MOF w Małopolsce, w kontekście realizacji zintegrowanych inwestycji terytorialnych na lata 2021-2027, dla stolicy regionu oraz 6 miast średnich tracących funkcję społeczno-gospodarcze. W konsekwencji w strategii wskazano 6 miejskich obszarów funkcjonalnych w Małopolsce: **MOF Krakowa, MOF Tarnowa, MOF Nowego Sącza, MOF Gorlic, MOF Chrzanowa, MOF Podhala**. Żaden z nich nie obejmuje gminy Gołcza. Województwo małopolskie będzie wspierać gminy współpracujące w ramach MOF – z założeniem, że kluczowe znaczenie będzie miała (zawiązana formalnie) współpraca i inicjatywa oddolna. Jedną z form wsparcia jest możliwość realizacji instrumentu ZIT na obszarze wybranych MOF.

Rysunek 7. Delimitacja miejskich obszarów funkcjonalnych w Małopolsce – proponowane optymalne zasięgi MOF

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r., s. 66

- **Obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia**

Kolejne OSI są konsekwencją wyzwań związanych z procesem transformacji gospodarki w kierunku uzyskania neutralności klimatycznej. Transformacja będzie wymagać dedykowanych interwencji i wsparcia na rzecz tych obszarów, które będą najsilniej dotknięte jej skutkami. W Małopolsce takim obszarem są tereny w najbardziej zurbanizowanej zachodniej części województwa – **4 powiaty: chrzanowski, olkuski, oświęcimski i wadowicki (nie obejmują one gminy Gołcza)**, gdzie gospodarka oparta jest w znacznej mierze na dużych zakładach, w tym związanych z działalnością górniczą. Kopalnie węgla kamiennego funkcjonują w Brzeszczach i w Libiążu. Cały podregion oświęcimski, jest silnie związane także ze Śląskiem i jego gospodarką. W pobliskich zakładach górniczych zatrudnionych jest kilka tysięcy Małopolan. Obszar Małopolski Zachodniej rekomendowany jest do wsparcia w ramach Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Just Transition Fund). Ostateczna decyzja, dotycząca uwzględnienia Małopolski Zachodniej oraz potencjalnej wysokości kwoty alokacji w programie zostanie podjęta w ramach uzgodnień pomiędzy Komisją Europejską a polskim rządem.

Rysunek 8. Obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia

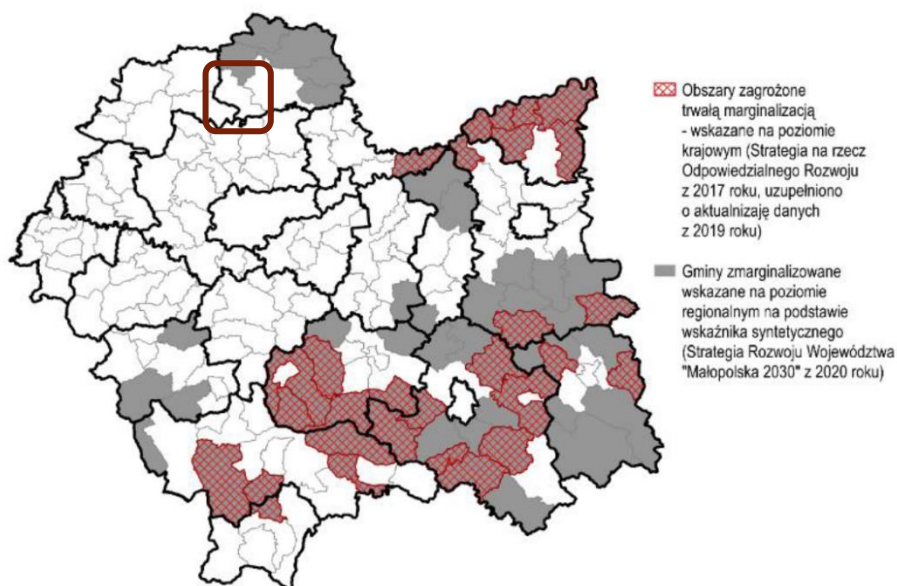

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r., s. 68

- **Gminy zmarginalizowane**

Gminy dotknięte problemami i barierami rozwojowymi zostały wyznaczone na podstawie wskaźnika syntetycznego, złożonego z wybranych mierników przedstawiających zagadnienia społeczne, ekonomiczne i środowiskowe. Ostatecznie, jako obszary zmarginalizowane w Małopolsce wskazano **gminy, zlokalizowane głównie w południowej i wschodniej części regionu oraz częściowo na północy województwa (nie dotyczy to gminy Gołcza)**. Do tych jednostek zostanie skierowane szczególne wsparcie w celu wyrównania ich szans rozwojowych.

Rysunek 9. Regionalne i krajowe obszary zmarginalizowane w Małopolsce

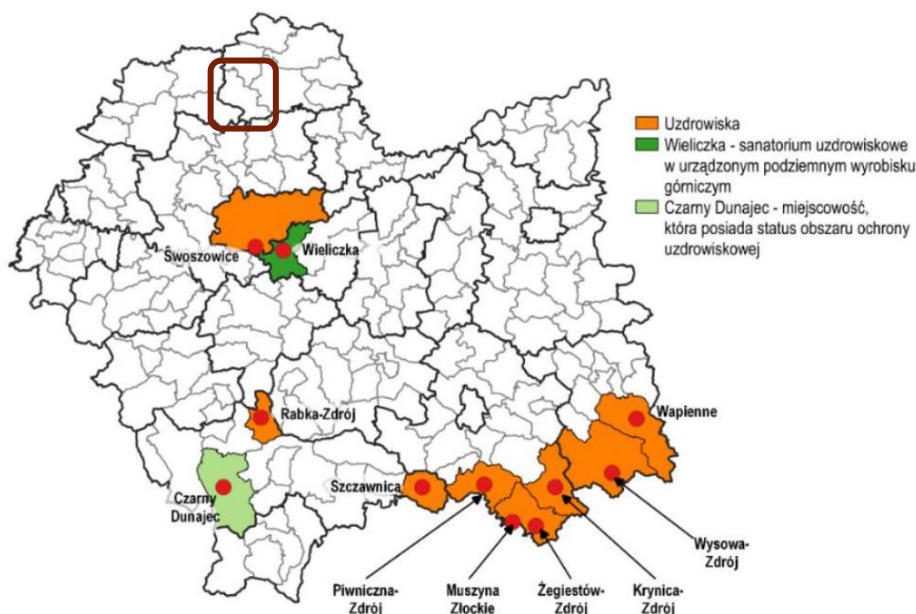

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r., s. 70

- **Miejscowości uzdrowiskowe**

Z uwagi na specyfikę województwa, za regionalne OSI uznano **miejscowości uzdrowiskowe**. Są to obszary o szczególnych walorach: przyrodniczych, krajobrazowych, klimatycznych, rekreacyjnych, turystycznych, zdrowotnych, o uznanej marce, tradycjach i bogatej historii, manifestującej się często w zabytkowej architekturze. Miejscowości te zlokalizowane są głównie na obszarach górskich, które są obszarami o utrudnionym dostępie komunikacyjnym i ograniczonych możliwościach rozwoju przemysłu. Z uwagi na istotne znaczenie rozwoju branży uzdrowiskowej oraz dużą koncentrację jednostek tego typu w Małopolsce, samorząd regionalny w kolejnych latach utrzyma wsparcie dla obecnych, jak i przyszłych uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej. **Do tej grupy nie zalicza się gmina Gołcza.**

Rysunek 10. Miejscowości uzdrowiskowe w Małopolsce

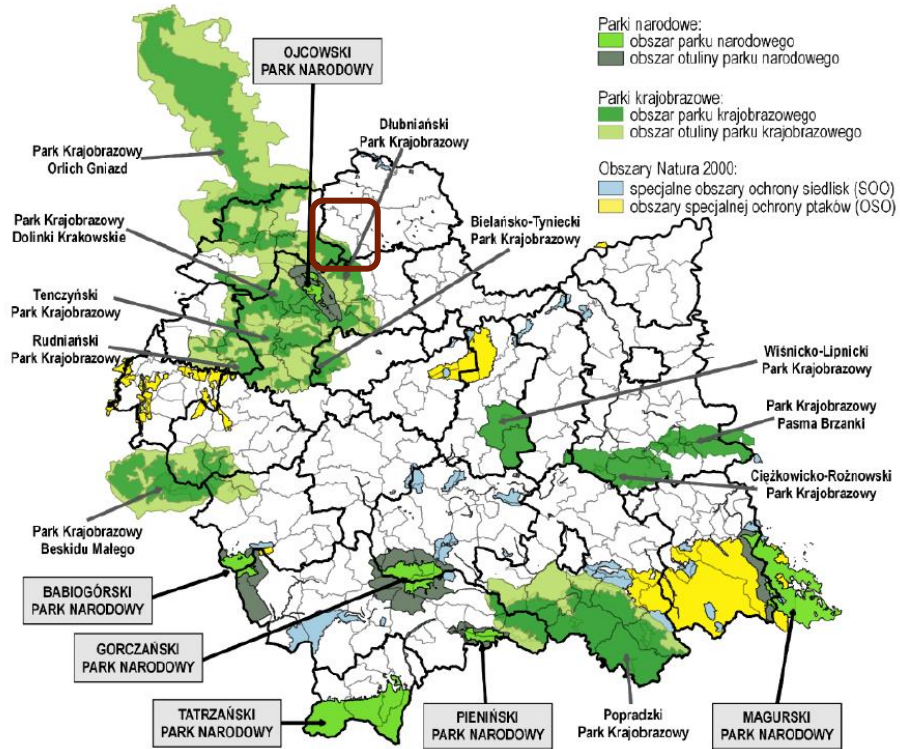
Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r., s. 71

- **Obszary prawnie chronione**

Specjalnym wsparciem objęte zostaną ponadto obszary **prawnie chronione, np. parki narodowe, parki krajobrazowe czy obszary Natura 2000**. Są to obszary szczególnie cenne pod względem przyrodniczym, co powoduje konieczność objęcia ich dodatkową ochroną i wsparciem z poziomu regionu. Jednocześnie ich obecność na danym obszarze wprowadza pewne ograniczenia związane z użytkowaniem terenów i realizacją inwestycji. Stąd wsparcie dla terenów chronionych będzie związane nie tylko z kwestiami ochrony środowiska, ale interwencja z poziomu województwa będzie również formą rekompensaty dla gmin, które dotykają bariery wywoływane przez obostrzenia środowiskowe. Ponadto samorząd regionalny będzie wyróżniać **gminy, które wykazują się aktywnością w zakresie działań środowiskowych**. Będą one mogły uzyskać **preferencje w programach konkursowych finansowanych ze środków budżetu województwa oraz w ramach konkursów wspieranych z RPO WM 2021-2027**. W przypadku gminy Gołcza mowa o fragmencie Dłubniańskiego Parku Krajobrazowego, na obszarze którego leżą miejscowości w południowo-zachodniej części gminy, w rejonie Wysocic i Żarnowicy.

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

Rysunek 11. Obszary cenne przyrodniczo w Małopolsce

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r., s. 72

SPÓJNOŚĆ ZAŁOŻEŃ STRATEGII ROZWOJU GMINY GOŁCZA NA LATA 2022-2030 Z CELAMI I KIERUNKAMI ROZWOJU ZAWARTYMI W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ORAZ W INNYCH DOKUMENTACH WYŻSZEGO RZĘDU

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030 jest spójna z dokumentami strategicznymi szczebla unijnego, krajowego, regionalnego i ponadlokalnego, m.in.:

- Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu i Migracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030,
- Krajowym Planem Odbudowy,
- Strategią Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030,
- Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- Strategią Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku,
- Strategią zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030,
- Polityką ekologiczną państwa 2030 – strategią rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,
- Strategią Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”.

Rozporządzenie ogólne wskazuje pięć podstawowych celów polityki europejskiej. Zestawione z celami Strategii Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030 ujawniają, że zaplanowana polityka rozwoju gminy wpisuje się w te założenia. Dotyczy to przede wszystkim wspólnych priorytetów w zakresie doskonalenia dostępności i jakości usług publicznych oraz aktywizacji i włączenia społecznego, ale również wszelkich inicjatyw wynikających z założeń zrównoważonego rozwoju. Ich zgodność z celami strategicznymi Unii Europejskiej wpłynie na możliwości pozyskiwania źródeł finansowania dla przewidzianych w strategii kierunków i pakietów działań.

Podobna spójność występuje w kontekście dokumentów programowych na poziomie krajowym i regionalnym. Założenia rozwojowe opisane w Strategii Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030 pozostają w zbieżności z tymi przyjętymi dla całego kraju w ramach dokumentów programowych ogólnych czy sektorowych, a także określonymi regionalnie w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”. To o tyle istotne, że szereg aspektów rozwojowych pozostaje poza możliwościami oddziaływania z poziomu samorządu lokalnego lub też efekty działań samorządu są uzależnione od aspektów pozostających w kompetencji innych podmiotów, np. władz centralnych czy regionalnych. Gwarantuje to zatem wsparcie, w tym również finansowe, i uprawdopodobnia wystąpienie efektu synergii.

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

Tabela 8. Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030 z wytycznymi i założeniami zawartymi w wybranych dokumentach wyższego rzędu

	Cele strategiczne Strategii Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030	1. Rozwój gospodarczy i inwestycyjny, wykorzystujący lokalne zasoby i potencjały oraz szanse rozwojowe		2. Stworzenie i wypromowanie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego, bazującej na walorach przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowych oraz specjalizacjach gminy		3. Zapewnienie komfortu i bezpieczeństwa mieszkańców w wymiarze środowiskowym, przestrzennym i komunikacyjnym		4. Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług publicznych, wspierających rozwój kapitału ludzkiego i społecznego, budujących markę gminy jako dobrego miejsca do życia		
	Cele operacyjne Strategii Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030	1.1. Stworzenie dogodnych warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowania na terenie gminy oraz zwiększenie przedsiębiorczości i aktywności zawodowej mieszkańców	1.2. Rozwój i wykorzystanie potencjałów obszarów wiejskich, rolnictwa i branż powiązanych do wzmocnienia gospodarki lokalnej i poprawy jakości życia mieszkańców	2.1. Rozwój oferty kulturalnej oraz atrakcji turystycznych bazujących na dziedzictwie historyczno-kulturowym gminy wraz z wieloaspektową aktywizacją mieszkańców	2.2. Rozwój, integracja i wypromowanie lokalnej oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku, wzmacniającej atrakcyjność osadniczą i turystyczną gminy	3.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona i zachowanie wysokiej jakości zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian	3.2. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy i mobilności mieszkańców wraz z poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego	4.1. Zapewnienie oferty edukacyjnej jak najlepiej dostosowanej do potrzeb i wyzwań współczesności	4.2. Wdrożenie kompleksowej i perspektywicznej polityki zdrowotnej i społecznej	4.3. Stałe doskonalenie administracji i jakości zarządzania publicznego, służących mieszkańcom, środowisku i gospodarce
	Cele i priorytety nadrzędnych dokumentów strategicznych									
Rozporządzenie ogólne – cele polityki europejskiej	Bardziej inteligentna Europa – innowacyjna i inteligentna transformacja gospodarcza.									
	Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa.									
	Lepiej połączona Europa – mobilność i regionalne połączenia teleinformatyczne.									
	Europa o silniejszym wymiarze społecznym – wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych.									
	Europa bliżej obywateli – zrównoważony i zintegrowany rozwój obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych w ramach inicjatyw lokalnych.									
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju	I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.									
	II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.									
	III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.									

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym									
	1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo.									
	1.2 Wykorzystywanie potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze.									
	1.3 Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska.									
	1.4 Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych.									
	1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów.									
	Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych									
	2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.									
	2.2 Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym.									
	2.3 Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach.									
	Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie									
	3.1 Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem.									
	3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym.									
	3.3 Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych.									
	3.4 Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej.									
Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”	Cel szczegółowy 1. Rozwój społecznie wrażliwy, sprzyjający rodzinie									
	Główny kierunek polityki rozwoju 1: Małopolskie rodziny.									
	Główny kierunek polityki rozwoju 2: Opieka zdrowotna.									
	Główny kierunek polityki rozwoju 3: Bezpieczeństwo.									
	Główny kierunek polityki rozwoju 4: Sport i rekreacja.									
	Główny kierunek polityki rozwoju 5: Kultura i dziedzictwo.									

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

Główny kierunek polityki rozwoju 6: Edukacja.									
Główny kierunek polityki rozwoju 7: Rynek pracy.									
Cel szczegółowy 2. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka									
Główny kierunek polityki rozwoju 1: Innowacyjność.									
Główny kierunek polityki rozwoju 2: Konkurencyjność i przedsiębiorczość.									
Główny kierunek polityki rozwoju 3: Turystyka.									
Główny kierunek polityki rozwoju 4: Transport.									
Główny kierunek polityki rozwoju 5: Cyfrowa Małopolska.									
Główny kierunek polityki rozwoju 6: Gospodarka o obiegu zamkniętym.									
Cel szczegółowy 3. Wysoka jakość środowiska i dążenie do neutralności klimatycznej									
Główny kierunek polityki rozwoju 1 Ograniczanie zmian klimatycznych.									
Główny kierunek polityki rozwoju 2: Gospodarowanie wodą.									
Główny kierunek polityki rozwoju 3: Bioróżnorodność i krajobraz.									
Główny kierunek polityki rozwoju 4: Edukacja ekologiczna.									
Cel szczegółowy 4. System zarządzania strategicznego rozwojem dostosowany do wyzwań dekady 2020-2030									
Główny kierunek polityki rozwoju 1: System zarządzania strategicznego rozwojem.									
Główny kierunek polityki rozwoju 2: Współpraca i partnerstwo.									
Główny kierunek polityki rozwoju 3: Promocja Małopolski.									
Cel szczegółowy 5. Zrównoważony i trwały rozwój oparty na endogenicznych potencjałach									
Główny kierunek polityki rozwoju 1: Ład przestrzenny.									

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

	Główny kierunek polityki rozwoju 2: Wsparcie miast.	Nie dotyczy								
	Główny kierunek polityki rozwoju 3: Rozwój obszarów wiejskich.									
	Główny kierunek polityki rozwoju 4: Spójność wewnątrzregionalna i dostępność.									

Źródło: opracowanie własne

SYSTEM REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY GOŁCZA NA LATA 2022-2030

SYSTEM WDRAŻANIA

Organizacja i podmioty zaangażowane w realizację strategii

Odpowiedzialność za realizację założeń Strategii Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030 ponoszą przede wszystkim lokalne władze samorządowe. Wójt Gminy Gołcza, jako organ wykonawczy samorządu gminnego, pełni kluczową rolę w stymulowaniu i koordynacji działań podejmowanych przez różnorodne podmioty i środowiska, jak również w mobilizowaniu oraz integrowaniu zasobów pozostających w ich dyspozycji – na rzecz realizacji celów i kierunków działań określonych w strategii. Z kolei Rada Gminy Gołcza, jako organ uchwałodawczy, odpowiada za uchwalenie strategii oraz jej ewentualną aktualizację, zgodnie z nowymi uwarunkowaniami oraz potrzebami rozwojowymi gminy i jej mieszkańców.

Na poziomie organizacyjno-promocyjno-informacyjnym kluczową rolę będzie odgrywał Referat Inwestycji i Zamówień Publicznych w Urzędzie Gminy w Gołczy – jako centrum koordynacyjne, do którego zadań należeć będzie w szczególności:

- realizacja przypisanych mu zadań i projektów,
- koordynacja współpracy w zakresie realizacji zapisów strategii,
- monitoring i ewaluacja oraz wsparcie procesu aktualizacji strategii,
- poszukiwanie pozabudżetowych źródeł finansowania realizacji zadań i projektów,
- zapewnienie działań w zakresie informacji i promocji strategii.

Dla skutecznego wdrożenia założeń określonych w strategii niezbędna będzie współpraca wszystkich komórek urzędu i jednostek organizacyjnych gminy Gołcza, które odpowiadają za realizację zadań oraz biorą udział w procedurze monitoringu, ewaluacji i aktualizacji strategii. Szczegółowa odpowiedzialność za realizację poszczególnych działań określonych w planie operacyjnym strategii może zostać dookreślona przez Wójta Gminy Gołcza (np. w formie rozporządzenia).

Strategia uwzględnia ponadto zadania wykraczające poza bezpośrednie kompetencje gminy, angażując i inicjując działania realizowane w różnych partnerstwach lokalnych i ponadlokalnych, stąd potrzeba uwzględniania procesów współpracy m.in. z administracją rządową, innymi jednostkami samorządu terytorialnego i ich związkami, przedstawicielami biznesu, organizacjami pozarządowymi, mieszkańcami czy partnerami zagranicznymi. Wszyscy partnerzy realizujący zadania określone w dokumencie są proszeni o zaangażowanie i komunikację z centrum koordynacyjnym.

Mechanizmy i instrumenty realizacji strategii

W ramach realizacji Strategii Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030 wykorzystane zostaną różne mechanizmy i instrumenty realizacyjne, wśród których można wymienić:

- uchwały budżetowe Rady Gminy Gołcza i wieloletnią prognozę finansową gminy, określające krótko i długookresowe priorytety finansowe jednostki,
- inne merytoryczne uchwały Rady Gminy Gołcza i zarządzenia Wójta Gminy Gołcza w obszarach oddziaływania strategii,

- gminne plany i programy branżowe (określone w szczególności w podrozdziale dotyczącym wytycznych do sporządzania dokumentów wykonawczych),
- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, uszczegóławiające założenia modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej,
- projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne, mieszczące się w katalogu działań przewidzianych strategią, realizowane przy wykorzystaniu funduszy zewnętrznych, głównie europejskich,
- różne umowy, kontrakty i porozumienia pomiędzy gminą a innymi samorządami, administracją rządową, partnerami społecznymi i gospodarczymi,
- zespoły zadaniowe i projektowe, ciała o charakterze opiniodawczo-doradczym, powoływane w celu usprawnienia procesu wdrażania strategii,
- działania edukacyjne, informacyjne, promocyjne i konsultacyjne, stanowiące o poparciu społecznym i jakości podejmowanych interwencji.

Poziom społeczny

Poziom społeczny dotyczy upowszechniania zapisów Strategii Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030 wśród społeczności lokalnej oraz pozyskiwania partnerów (lokalnych i zewnętrznych, jak np. sąsiednie gminy, powiat miechowski, województwo małopolskie, organizacje pozarządowe, przedstawiciele biznesu, instytucje rynku pracy, czy zagraniczni partnerzy gminy) dla realizacji zapisanych w niej zadań. W tym celu proponuje się realizację m.in. następujących działań:

- opracowanie krótkiego materiału przybliżającego treść strategii, umieszczenie go do pobrania w wersji elektronicznej na stronie internetowej miasta i w Biuletynie Informacji Publicznej,
- przekazanie pełnej i/lub skróconej wersji strategii interesariuszom lokalnym i ponadlokalnym,
- udzielanie przez lokalne władze samorządowe wypowiedzi dla mediów, np. wywiadów dla prasy, na temat zakończenia prac nad strategią oraz rozpoczęcia procesu jej wdrażania.

WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

Dokumenty wykonawcze względem strategii należy rozumieć jako obowiązkowe oraz pożądane plany i programy gminne, które pozwolą skutecznie wdrożyć jej założenia w życie. Opisują one w większym przybliżeniu niż strategia lub w sposób bardziej specjalistyczny podejście do danego zagadnienia, obszaru czy grupy społecznej, uszczegóławiające priorytety oraz strategię postępowania w ramach konkretnych obszarów. Zgodnie z tym, w ramach prac nad Strategią Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030 dokonano przeglądu dokumentów w kluczowych obszarach działania urzędu i jednostek organizacyjnych, w kontekście ich aktualności, przydatności i spójności ze strategią. Poniższa tabela stanowi podsumowanie tych analiz, formułując jednocześnie kierunkowe rekomendacje w zakresie sporządzenia lub zmiany tychże dokumentów.

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

Tabela 9. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Obszar tematyczny	Rodzaj dokumentu	Dokument i/lub dedykowana uchwała	Wytyczne dla aktualizacji lub sporządzania dokumentów
Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	Uchwała Nr XXII/203/21 Rady Gminy Gołcza z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gołcza oraz przyjęcia jednolitego dokumentu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gołcza wynikającego z tej zmiany Studium	Studium generalnie aktualne i zgodne z modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy. Aktualizacja i dostosowywanie zgodnie z nowymi i perspektywicznymi potrzebami oraz uwarunkowaniami i zmianami społecznymi, gospodarczymi, środowiskowymi, przestrzennymi itp., w spójności ze wspomnianym modelem, określonym w strategii. Trwa zmiana związana z Uchwałą XXIX/292/2021 Rady Gminy Gołcza z dnia 22 grudnia 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gołcza.
	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	Uchwała Nr XXV/224/21 Rady Gminy Gołcza z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego 20 sołectw Gminy Gołcza: [1] Adamowice, [2] Buk, [3] Chobędza, [4] Cieplice, [5] Czaple Małe, [6] Czaple Wielkie, [7] Gołcza, [8] Kamienica, [9] Krępa, [10] Maków, [11] Mostek, [12] Przybysławice, [13] Rzeżuśnia, [14] Szreniawa, [15] Trzebieńce, [16] Ułina Mała, [17] Ułina Wielka, [18] Wielkanoc, [19] Zawadka, [20] Żarnowica, przyjętego Uchwałą Nr V/24/15 Rady Gminy Gołcza z dnia 26 lutego 2015 r. wraz ze zmianą podjętą Uchwałą Rady Gminy Gołcza Nr XIV/115/20 z dnia 10 marca 2020 r.	Plany generalnie aktualne i zgodne z modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy. Zakłada się prowadzenie polityki przestrzennej, w szczególności poprzez opracowywanie i aktualizowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, podnoszącej estetykę i funkcjonalność przestrzeni oraz mobilność, komfort i bezpieczeństwo mieszkańców, wspierającej aktywizację społeczności lokalnych oraz ochronę zasobów kulturowych i środowiskowych, a także ich włączenie w obieg społeczno-gospodarczy. Trwa zmiana związana z Uchwałą Nr XXXII/328/22 Rady Gminy Gołcza z dnia 21 kwietnia 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego 20 sołectw Gminy Gołcza przyjętego Uchwałą Nr V/24/15 Rady Gminy Gołcza z dnia 26 lutego 2015 r. wraz ze zmianami podjętymi Uchwałami Rady Gminy Gołcza: Nr XIV/115/20 z dnia 10 marca 2020 r. oraz Nr XXV/224/21 z dnia 30 czerwca 2021 r.
Energetyka	Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe	Brak	Zgodnie z Ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, wójt gminy jest odpowiedzialny za opracowanie projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe. Projekt założeń sporządza się dla obszaru gminy co najmniej na okres 15 lat i aktualizuje co najmniej raz na 3 lat, zgodnie z zakresem określonym w ww. ustawie. Projekt założeń podlega opiniowaniu przez samorząd województwa oraz wyłożeniu do publicznego wglądu z możliwością składania przez zainteresowane strony wniosków, zastrzeżeń i uwag. Rada gminy uchwała założenia do planu

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

			zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, rozpatrując jednocześnie powyższe. Dokument powinien być zgodny z założeniami strategii, w szczególności określonymi w ramach celu operacyjnego 3.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona i zachowanie wysokiej jakości zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian.
Gospodarka komunalna	Wieloletnie plany gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy	Uchwała nr XLII/284/17 Rady Gminy Gołcza z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Gołcza w latach 2018 - 2022 oraz zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Gołcza	Dokument obowiązujący do końca 2022 r., kierunkowo zgodny z założeniami strategii. Aktualizacja lub opracowanie nowego, przy zachowaniu spójności ze strategią.
	Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych	Brak	Zgodnie z Ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych opracowuje przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne. Przez to przedsiębiorstwo rozumie się przedsiębiorcę, jeżeli prowadzi działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków, oraz gminne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, prowadzące tego rodzaju działalność. Plan powinien być zgodny z kierunkami rozwoju gminy, szczególnie w ramach celu operacyjnego 3.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona i zachowanie wysokiej jakości zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian.
Ochrona i opieka nad zabytkami oraz zarządzanie dziedzictwem	Gminny program opieki nad zabytkami	Brak	Zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, burmistrz jest odpowiedzialny za opracowanie gminnego programu opieki nad zabytkami. Program sporządza się na okres 4 lat. Program przyjmuje rada, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków. Opracowanie programu z zachowaniem spójności z założeniami strategii, w szczególności określonymi w ramach celu operacyjnego 2.1. Rozwój oferty kulturalnej oraz atrakcji turystycznych bazujących na dziedzictwie historyczno-kulturowym gminy wraz z wieloaspektową aktywizacją mieszkańców.

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	Gminny program ochrony środowiska	Brak	Zgodnie z Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, burmistrz gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza gminny program ochrony środowiska, uwzględniając m.in. cele zawarte w strategii. Projekt programu podlega zaopiniowaniu przez zarząd powiatu. Konieczne jest zapewnienie możliwości udziału mieszkańców w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie dokumentu. Program uchwała rada gminy. Burmistrz gminy sporządza co 2 lata raport z jego wykonania, który przedstawia radzie. Opracowanie programu z zachowaniem spójności z założeniami strategii, w szczególności określonymi w ramach celu operacyjnego 3.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona i zachowanie wysokiej jakości zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian.
	Plan gospodarki niskoemisyjnej	Uchwała nr XXXIII/202/17 Rady Gminy Gołcza z dnia 21 lutego 2017 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XVII/97/15 Rady Gminy Gołcza z dnia 30 grudnia 2015r. w sprawie przyjęcia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Gołcza na lata 2015 – 2020	Zasadniczo plan obowiązywał do 2020 r. Rekomendowana generalna aktualizacja lub opracowanie nowego planu, z zachowaniem spójności z założeniami strategii, w szczególności określonymi w ramach celu operacyjnego 3.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona i zachowanie wysokiej jakości zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian. Plan stanowi instrument pozyskiwania środków zewnętrznych m.in. na działania skutkujące zwiększeniem efektywności energetycznej, wykorzystania energii odnawialnej i zmniejszeniem emisji CO2.
	Program małej retencji	Brak	Dokument opcjonalny, ważny z uwagi na konsekwencje zmian klimatu, a jednocześnie dostępność środków zewnętrznych na inwestycje retencyjne. Strategia traktuje te kwestie priorytetowo, o czym świadczy m.in. wspomniany cel operacyjny 3.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona i zachowanie wysokiej jakości zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian.
Transport	Plany mobilności	Uchwała nr XXXIII/201/17 Rady Gminy Gołcza z dnia 21 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Planu Mobilności dla Gminy Gołcza	Dokument nie określa czasu obowiązywania ani harmonogramu realizacji. Warto go zaktualizować i uszczegółowić, a także uwzględnić kwestie elektromobilności lub ewentualnie opracować osobny dedykowany temu zagadnieniu dokument, który jest ważny w kontekście dążenia do realizacji zasad zrównoważonego rozwoju w zakresie mobilności, w której szczególne miejsce zajmuje elektromobilność, a także ze względu na dostępność środków

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

			zewnątrznych na przedmiotowe działania. Ewentualne opracowanie w szerszym partnerstwie, np. powiatowym.
	Plany rozwoju sieci drogowej wraz planami finansowania w zakresie dróg gminnych	Brak	Zgodnie z Ustawą z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, do zarządcy drogi należy w szczególności opracowywanie planów rozwoju sieci drogowej. Opracowanie planu z zachowaniem spójności z założeniami strategii, w szczególności określonymi w ramach celu operacyjnego 3.2. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy i mobilności mieszkańców wraz z poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego.
Polityka społeczna	Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych	Uchwała Nr XX/181/20 Rady Gminy Gołcza z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Gołcza na lata 2021-2025	Dokument aktualny, obejmujący perspektywę czasową na lata 2021-2025, kierunkowo zgodny z założeniami strategii. Najpóźniej w 2025 r. aktualizacja lub opracowanie nowego, przy zachowaniu spójności ze strategią. Rekomendowane ewentualne zmiany i uzupełnienia, w kontekście negatywnych skutków okresu pandemii oraz kryzysu migracyjnego wywołanego niesprowokowaną agresją Rosji na Ukrainę.
	Gminny program rewitalizacji	Uchwała nr XXXI/184/16 Rady Gminy Gołcza z dnia 30 grudnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Gołcza na lata 2016 - 2023	Dokument aktualny, obejmujący perspektywę czasową na lata 2016-2023, kierunkowo zgodny z założeniami strategii. Najpóźniej w 2023 r. rekomendowana aktualizacja lub opracowanie nowego programu, przy zachowaniu spójności ze strategią, a wcześniej ewaluacja dotychczasowego.
	Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	Uchwała Nr XXXII/323/22 Rady Gminy Gołcza z dnia 21 kwietnia 2022 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XIX/172/20 z dnia 11 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Gołcza na lata 2021 – 2023, zmienionej uchwałą Nr XXVII/239/2021 z dnia 29 października 2021 r.	Dokument aktualny, obejmujący perspektywę czasową na lata 2021-2023, kierunkowo zgodny z założeniami strategii. Najpóźniej w 2023 r. aktualizacja lub opracowanie nowego programu, przy zachowaniu spójności ze strategią.
	Gminny program wspierania rodziny	Uchwała Nr XII/92/19 Rady Gminy Gołcza z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Gołcza na lata 2020-2022	Dokument obowiązujący do końca 2022 r., kierunkowo zgodny z założeniami strategii. Aktualizacja lub opracowanie nowego programu, przy zachowaniu spójności ze strategią.
	Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii	Uchwała Nr XXIX/295/21 Rady Gminy Gołcza z dnia 22 grudnia 2021 r. w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 r.	Dokument obowiązujący do końca 2022 r., kierunkowo zgodny z założeniami strategii. Aktualizacja lub opracowanie nowego planu, przy zachowaniu spójności ze strategią, z rekomendowanym okresem obowiązywania przez 4 lata.

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

Rozwój lokalny, współpraca	Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	Uchwała nr XXVII/251/21 Rady Gminy Gołcza z dnia 29 października 2021 r. w sprawie uchwalenia rocznego programu współpracy Gminy Gołcza z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na 2022 rok	Program przyjmowany corocznie. Obszary współpracy finansowej i niefinansowej powinny uwzględniać szczególnie te pola, które strategia uznaje za kluczowe i w których organizacje pozarządowe zostały wskazane jako partnerzy realizacyjni. Możliwość opracowania i przyjęcia programu wieloletniego.
	Programy odnowy miejscowości i podobne	Uchwała nr XXXIV/223/13 Rady Gminy Gołcza z dnia 6 czerwca 2013 r. w sprawie zatwierdzenia „Planu Odnowy Miejscowości Czaple Wielkie” Uchwała nr XXX/202/13 Rady Gminy Gołcza z dnia 21 lutego 2013 r. w sprawie w sprawie zatwierdzenia „Planu Odnowy Miejscowości Czaple Małe”	Opcjonalna aktualizacja lub opracowanie nowych dokumentów dla tych i innych miejscowości. Programy mogą uszczegółowić zapisy strategii, tworząc przestrzeń do realizacji wielu działań lokalnych, w tym przy zaangażowaniu mieszkańców, a jednocześnie stać się instrumentami pozyskiwania środków na dedykowane przedsięwzięcia.
Oświata	Plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez gminę	Uchwała nr IX/62/19 Rady Gminy Gołcza z dnia 14 sierpnia 2019 r. w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Gołcza oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych	Sieć jest optymalna i aktualne analizy nie wskazują na zmiany w okresie obowiązywania strategii. Niemniej, zakłada się bieżące monitorowanie i dostosowywanie sieci placówek oświatowych do obecnych i przyszłych potrzeb społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem zmian osadniczych i demograficznych, a także możliwości organizacyjno-finansowych gminy.
Zarządzanie kryzysowe	Gminny plan zarządzania kryzysowego	Plan zatwierdzony przez Starostę Miechowskiego	Bieżąca aktualizacja, w tym z wykorzystaniem doświadczenia kadr zarządzających gminą w czasie pandemii COVID-19, a także uwzględniająca sytuację kryzysu migracyjnego w konsekwencji niesprokowanej agresji Rosji na Ukrainę.
Finanse publiczne	Wieloletnia prognoza finansowa	Uchwała nr XXXIII/343/22 Rady Gminy Gołcza z dnia 23 czerwca 2022 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Gołcza	Aktualizacja zgodnie z potrzebami, z uwzględnieniem założeń strategii, szczególnie w zakresie określonych inwestycji kluczowych.

Źródło: Opracowanie we współpracy z gminą

MONITORING, EWALUACJA I AKTUALIZACJA DOKUMENTU

Podstawą skutecznego wdrażania strategii jest dysponowanie wiedzą na temat postępów w zakresie realizacji wskazanych w niej działań oraz zdolność do reagowania na pojawiające się różnice pomiędzy przyjętymi założeniami a uzyskiwanymi efektami. Zgodnie z tym założeniem, sprawozdawczość z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030 będzie prowadzona systematycznie w układzie rocznym. Będzie zintegrowana z obowiązkiem przygotowywania i publikacji corocznego raportu o stanie gminy (zgodnie z dyspozycją art. 28aa. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym). Obejmuje on podsumowanie działalności w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy. Poszczególne referaty Urzędu Gminy w Gołczy oraz jednostki gminne będą składały sprawozdania częściowe, opisujące przebieg realizacji zaplanowanych działań w zakończonym roku kalendarzowym oraz osiągnięte efekty, w tym w wymiarze wskaźnikowym. Wyznaczony w urzędzie koordynator wdrażania strategii na podstawie informacji zawartych w sprawozdaniach częściowych będzie przygotowywał zbiorczy raport sprawozdawczy i w określonym terminie przekazywał go Wójtowi Gminy Gołcza. Ten zatwierdza raport i przekazuje go Radzie Gminy Gołcza w określonym terminie. Raport będzie stanowił podstawę oceny i sformułowania zaleceń na kolejne lata wdrażania strategii (proponowania priorytetów realizacyjnych podpartych budżetowo, wprowadzania uzupełnień oraz dokonywania niezbędnych i uzasadnionych zmian w odpowiedzi na zmieniające się uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne).

Sprawozdawczość powinna uwzględniać działania określone w planie operacyjnym strategii, a także przypisane im wskaźniki, z których kluczowe znaczenie mają wskaźniki zgromadzone w poniższej tabeli, którym przypisano wartości bazowe i docelowe. Zostały one określone w oparciu o dostępne dane historyczne oraz na podstawie założonych efektów działań. Należy pamiętać, że wpływ na ich osiągnięcie będzie miał szereg czynników wewnętrznych i zewnętrznych, niemożliwych do określenia w momencie tworzenia strategii. Mogą one być poszerzane, zamieniane lub aktualizowane, zgodnie z potrzebami.

Ponadto, rekomenduje się, aby w połowie okresu obowiązywania i wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030 oraz po jej zakończeniu przeprowadzić badanie ewaluacyjne, w celu uzyskania praktycznych wniosków, które posłużą udoskonaleniu bieżącej lub przyszłej interwencji strategicznej.

Tabela 10. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

OBSZAR STRATEGICZNY 1. GOSPODARKA, ROLNICTWO I RYNEK PRACY					
Cel strategiczny 1. Rozwój gospodarczy i inwestycyjny, wykorzystujący lokalne zasoby i potencjały oraz szanse rozwojowe.					
Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
1.1. Stworzenie dogodnych warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowania na terenie gminy oraz zwiększenie przedsiębiorczości i aktywności	Zapewnienie warunków dla rozwoju działalności gospodarczej i usługowej	Liczba i powierzchnia działek o przeznaczeniu usługowym na terenie gminy (w podziale na zagospodarowane/niezagospodarowane)	Dane UG	18 ha/10 ha	20 ha/15 ha
	Poprawa konkurencyjności biznesu i wzrost	Liczba podmiotów zarejestrowanych i/lub nowo	GUS	39 podmiotów	45 podmiotów

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

zawodowej mieszkańców.	przedsiębiorczości lokalnej	zarejestrowanych w REGON na 1 tys. mieszkańców			
1.2. Rozwój i wykorzystanie potencjałów obszarów wiejskich, rolnictwa i branż powiązanych do wzmocnienia gospodarki lokalnej i poprawy jakości życia mieszkańców.	Zapewnienie odpowiednich warunków dla rozwoju rolnictwa i branż powiązanych	Długość zmodernizowanych dróg dojazdowych do gruntów rolnych	Dane UG	0 km*	20 km
	Zapewnienie warunków dla rozwoju produkcji energii ze źródeł odnawialnych	Liczba i/lub powierzchnia działek przeznaczonych pod produkcję energii ze źródeł odnawialnych w dokumentach przestrzennych gminy	Dane UG	0 ha*	130 ha

OBSZAR STRATEGICZNY 2. OFERTA CZASU WOLNEGO

Cel strategiczny 2. Stworzenie i wypromowanie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego, bazującej na walorach przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowych oraz specjalizacjach gminy.

Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
2.1. Rozwój oferty kulturalnej oraz atrakcji turystycznych bazujących na dziedzictwie historyczno-kulturowym gminy wraz z wieloaspektową aktywizacją mieszkańców.	Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty animacyjnej, kulturalnej i rekreacyjnej, z uwzględnieniem potrzeb, możliwości i oczekiwań różnych grup odbiorców	Liczba zajęć stałych i czasowych w ofercie Biblioteki i Ośrodka Animacji Kultury Gminy Gołcza w ciągu roku oraz liczba ich uczestników	Dane UG	4/117	6/150
	Zapewnienie dostępności wysokiej jakości bazy i wyposażenia służących działalności kulturalnej	Liczba zrealizowanych inwestycji w obrębie infrastruktury kultury oraz liczba korzystających osób	Dane UG	0 *	1/30 osób
2.2. Rozwój, integracja i wypromowanie lokalnej oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku, wzmacniającej atrakcyjność osadniczą i turystyczną gminy.	Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty turystyczno-rekreacyjnej, z uwzględnieniem potrzeb, możliwości i oczekiwań różnych grup odbiorców	Długość ścieżek rowerowych na terenie gminy	Dane UG	11,88 km	15,00 km
	Stworzenie atrakcji rekreacyjno-edukacyjno-turystycznej w postaci w nowo zagospodarowanym kamieniołomie w Ulinie Wielkiej o rozpoznawalności ponadlokalnej, budującej markę gminy	Liczba wydarzeń w nowo zagospodarowanym kamieniołomie w Ulinie Wielkiej oraz liczba uczestników	Dane UG	0 *	4/600

OBSZAR STRATEGICZNY 3. INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Cel strategiczny 3. Zapewnienie komfortu i bezpieczeństwa mieszkańców w wymiarze środowiskowym, przestrzennym i komunikacyjnym.

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
3.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona i zachowanie wysokiej jakości zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian.	Poprawa warunków mieszkalnych i prowadzenia działalności gospodarczej	Liczba przyłączy do kanalizacji sanitarnej	GUS	392	445
	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej oraz mieszkalnych	Poziom zanieczyszczenia powietrza - liczba dni w ciągu roku z przekroczonymi normami	Dane UG, WIOŚ	40	20
3.2. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej gminy i mobilności mieszkańców wraz z poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego.	Poprawa stanu i jakości infrastruktury drogowej	Długość nowych lub zmodernizowanych dróg gminnych oraz powiązanych ciągów pieszych i pieszorowerowych na terenie gminy	Dane UG, starostwa powiatowego, UMWM	0 *	15 km
	Poprawa bezpieczeństwa publicznego	Liczba punktów oświetlenia na terenie gminy, w tym energooszczędnych	Dane UG	656, w tym 189 LED	670, w tym 450 LED
OBSZAR STRATEGICZNY 4. KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY					
Cel strategiczny 4. Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług publicznych, wspierających rozwój kapitału ludzkiego i społecznego, budujących markę gminy jako dobrego miejsca do życia.					
Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
4.1. Zapewnienie oferty edukacyjnej jak najlepiej dostosowanej do potrzeb i wyzwań współczesności.	Poprawa warunków pracy i nauki	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów oraz liczba korzystających dzieci i młodzieży szkolnej	Dane UG	3/639	3/650
	Poprawa jakości i efektów kształcenia, poprawa wyników egzaminów końcowych	Wyniki egzaminów końcowych	Dane OKE	j. polski- 59% matematyka- 65 % j. angielski- 65 %	j. polski- 68 % matematyka- 71 % j. angielski- 73 %
4.2. Wdrożenie kompleksowej i perspektywicznej polityki zdrowotnej i społecznej.	Wzrost świadomości społecznej oraz wykształcenie zachowań i postaw prozdrowotnych	Liczba akcji profilaktyczno-diagnostycznych dla różnych grup społecznych oraz liczba uczestników	Dane UG	3	5
	Przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemów społecznych i rodzinnych	Liczba lub odsetek osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej, w tym objętych pracą socjalną i/lub asystenturą i/lub wsparciem finansowym	Dane GOPS	120	100

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

4.3. Stałe doskonalenie administracji i jakości zarządzania publicznego, służących mieszkańcom, środowisku i gospodarce.	Podniesienie efektywności świadczenia i jakości usług publicznych, w tym wzrost dostępności i liczby e-usług	Liczba usług realizowanych przez urząd z użyciem cyfrowych form komunikacji	Dane UG	1	2
	Wzrost aktywności i partycypacji społecznej, rozwój społeczeństwa obywatelskiego i procesów współpracy lokalnej	Liczba zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz ich sumaryczna wartość	Dane UG	5	7

Źródło: opracowanie przez UG Gołcza

**-wyjaśnienie- przyjęto jako wskaźnik wyjściowy o wartości „0” z uwagi na trudności w dokładnym i precyzyjnym ustaleniu wartości wskaźnika bazowego*

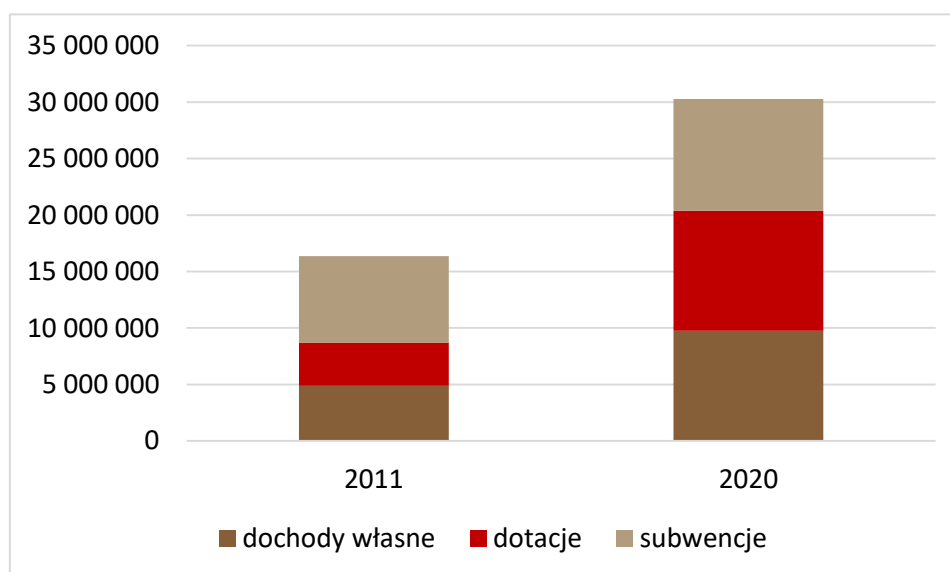
RAMY FINANSOWE I POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY GOŁCZA NA LATA 2022-2030

RAMY FINANSOWE

Ramy finansowe wskazują wielkości środków finansowych szacowanych na realizację strategii, a jednocześnie potwierdzają możliwość realizacji przez gminę zaplanowanych działań. Uzależnione są one od uregulowań prawa krajowego, sytuacji społeczno-gospodarczej, stanu finansów publicznych, dostępności dodatkowych środków na rozwój, w tym unijnych, zakresu przedmiotowego i horyzontu czasowego realizowanych przez gminę zadań, jej zdolności administracyjnych i organizacyjno-zarządczych, kondycji finansowej oraz możliwości inwestycyjnych, przede wszystkim w perspektywie długofalowej. Przy ich konstruowaniu wykorzystano doświadczenia zebrane podczas opracowywania innych podobnych tematycznie dokumentów, projektów, studiów wykonalności itp., a także wynikające z realizacji działań w ostatnich latach, w tym przede wszystkim w ramach wdrażania poprzedniej strategii. Ważnym punktem odniesienia były dostępne na moment tworzenia ram finansowych informacje na temat potencjalnych zewnętrznych źródeł finansowania. Finansowanie działań rozwojowych, określonych w strategii, będzie się odbywać przy wykorzystaniu środków, które pozostają w dyspozycji samorządu lub o które miasto może skutecznie zabiegać. Wśród nich najistotniejsze są środki publiczne. Środki pochodzące z budżetu lokalnego będą zapewniały niezbędne współfinansowanie projektów w ramach programów operacyjnych i innych źródeł krajowych i międzynarodowych.

W analizowanym okresie 2011-2020 dochody budżetu gminy rosły z roku na rok, zwiększając się niemal dwukrotnie z ok. 16,3 mln zł w roku 2011 do 30,3 mln zł w roku 2020. Równolegle rosły dochody w przeliczeniu na jednego mieszkańca – na początku analizowanego okresu było to 2 625 zł, zaś pod koniec dekady już 5 008 zł. Choć wzrost przychodów odnotowano praktycznie we wszystkich samorządach gminnych – m.in. w związku z transferami rządowymi, szczególnie w ramach Programu „Rodzina 500+” – to struktura tych zmian była różna. W przypadku gminy Gołcza, źródła jej dochodów były w 2020 r. znacznie bardziej zrównoważone, niż przed 10 laty.

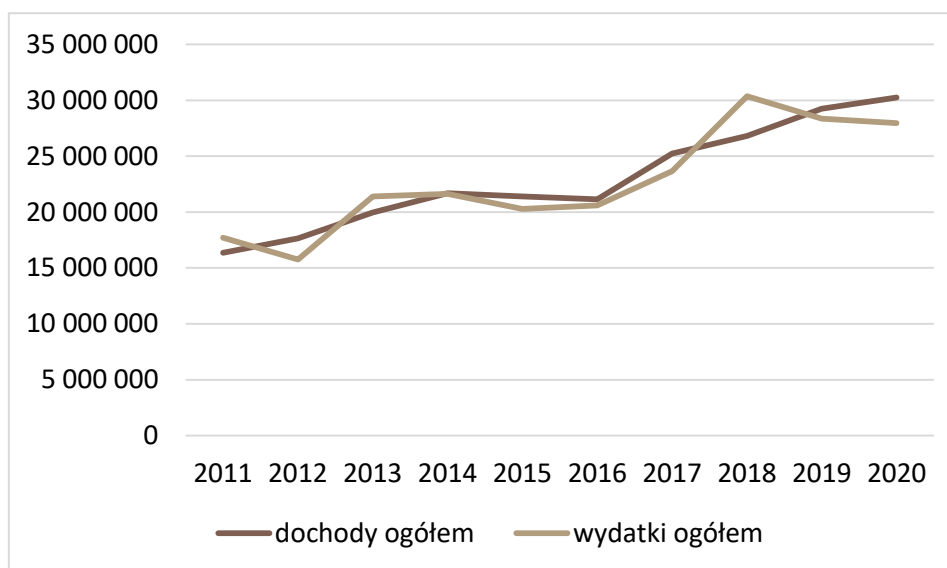
Wykres 1. Struktura dochodów gminy Gołcza w 2011 i 2020 roku

Źródło: opracowanie własne

Z punktu widzenia struktury budżetu, najważniejszymi źródłami dochodów gminy wcześniej były transfery subwencji (46,8% w 2011 r.), następnie dochody własne (29,8%) i dotacje (23,4%). W 2020 r. pierwszeństwo miały dotacje (35,1%), następnie zaś subwencje (32,6%) i dochody własne (32,2%). Nominalnie, największy wzrost odnotowały dotacje, których poziom rósł stabilnie, ostatecznie w 2020 r. osiągając poziom 10,6 mln zł (to +6,8 mln zł więcej niż w 2011r.). Do pewnego stopnia należy go wiązać z wspomnianymi rządowymi transferami pieniężnymi na rzecz obsługi programu „Rodzina 500+”. Kwoty te gmina w całości dystrybuowała wśród mieszkańców i nie miały one przełożenia na jej realne zdolności finansowe. Odpowiedzialność za obsługę transferów „500+” przeszła w 2022 r. na Zakład Ubezpieczeń Społecznych i należy się spodziewać, że zauważalnie odbije się to na statystykach finansowych gmin w całej Polsce. Drugi najwyższy wzrost osiągnęły dochody własne (+4,9 mln zł), których poziom zwiększył się dokładnie o +100%. Należy podkreślić, iż stanowią one kluczowe źródło dochodów, które w największym stopniu determinuje zdolność gminy do realizacji planów inwestycyjnych. Trzeci typ dochodów – subwencje – dotknęły najmniejsze zmiany, sięgające niespełna +30% (+2,2 mln zł na przestrzeni dekady). W perspektywie kolejnych lat, przewiduje się ich zauważalny wzrost w związku z uzupełnieniami subwencji ogólnej w ramach Programu „Polski Ład” (pierwsza transza została rozdysponowana w 2022 roku) oraz zapowiadaniem wprowadzeniem subwencji rozwojowych, jako nowego kanału dystrybucji środków centralnych.

Wykres 2. Poziom dochodów i wydatków gminy Gołcza na przestrzeni lat 2011-2020

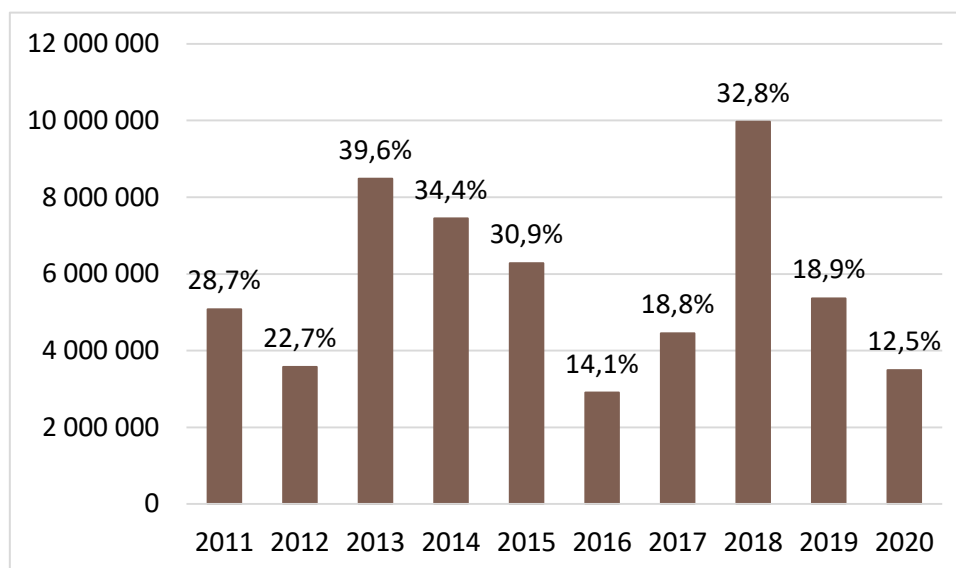

Źródło: opracowanie własne

Wymiarem aktywności samorządu terytorialnego w kreowaniu rozwoju są przede wszystkim wydatki budżetowe. Rosły one równoległe do uzyskiwanych przez gminę dochodów, choć rok rocznie (prócz 2014 r.) gmina osiągała nadwyżkę budżetową (6 razy) bądź deficyt (3 razy). W analizowanym okresie 2011-2020 wydatki gminy Gołcza wzrosły o +57,8% z ok. 17,7 mln zł do ok. 28 mln zł. Odpowiednio wzrastały wydatki gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca. W roku 2011 było to 2 841 zł, zaś w roku 2020 już 4626 zł. Podobnie jak w przypadku dochodów, wyraźny skok wydatków odnotowano po roku 2016, wraz z rozpoczęciem dystrybucji środków z programu „Rodzina 500+” (różnica ponad 3 mln zł). To jednak nie one czyniły największą różnicę w wieloletnim budżecie gminy, lecz inwestycje. Są one szczególnym rodzajem wydatków, które służą poprawie jakości życia mieszkańców, tworząc podstawy pod trwały rozwój społeczny, gospodarczy i środowiskowo-przestrzenny. W okresie analizowanych ostatnich 10 lat inwestycje pochłaniały średniorocznie ok. 5,7 mln złotych

(25,4% wydatków rocznie). Na przestrzeni dekady, gmina przekroczyła ten próg 4 razy, w tym raz w drugiej połowie dekady (2018: prawie 10 mln zł przeznaczonych na inwestycje).

Wykres 3. Wydatki inwestycyjne gminy Gołcza na przestrzeni lat 2011-2020 oraz udział inwestycji w wydatkach gminy ogółem

Źródło: opracowanie własne

Wraz ze zwiększającymi się wydatkami, w tym wydatkami inwestycyjnymi, gmina realizowała swoje zobowiązania z zakresu obsługi zadłużenia. Na przestrzeni dekady widoczny jest trend konsekwentnego stopniowego zmniejszania kosztów obsługi zadłużenia z poziomu 338,7 tys. zł w roku 2011 do ok. 110-130 tys. zł w latach 2015-2020.

Przytoczone informacje pozwalają stwierdzić, że okresie 2011-2020 gmina Gołcza prowadziła konsekwentną, stabilną politykę inwestycyjną. Wydatki rosły współmiernie z dochodami, utrzymując poziom deficytów lub nadwyżek na poziomie wyrównującym się w latach, zaś kwoty przeznaczane na obsługę zadłużenia pozostawały pod pełną kontrolą samorządu. Baza dochodów własnych stabilnie rosła i jej pozycja wzmocniła się względem lat ubiegłych. Ocenia się tym samym, iż gmina efektywnie zarządza finansami publicznymi, co daje jej możliwości zarówno szerokiego wykorzystania funduszy zewnętrznych w przyszłych latach, jak i utrzymania stabilności finansowej w kontekście obecnej, niepewnej sytuacji ekonomicznej w Polsce, Europie i świecie.

Strategia określa kierunki interwencji podejmowanej w perspektywie roku 2030, w tym kluczowe inwestycje gminne. W ich zestawieniu wyróżniono m.in. projekty zagospodarowania terenu kamieniołomu, budowy infrastruktury społecznej, sportowo-rekreacyjnej i turystycznej, modernizacji sieci dróg, infrastruktury pieszo-rowerowej czy inwestycje w poprawę efektywności energetycznej budynków gminnych. Łączna wartość inwestycji zestawionych w tabeli poniżej szacuje się na 46,1 mln zł. Wycena wykorzystuje m.in. bazę wiedzy i doświadczeń powstałą w wyniku prac nad ramami finansowymi dla innych dokumentów funkcjonujących na poziomie gminy, realizacji różnego typu inwestycji w ostatnich latach w gminie, informacje finansowe zapisane w opracowanych już projektach, studiach wykonalności itp., a także informacje o możliwym dofinansowaniu.

Strategia określa kierunki interwencji podejmowanej w perspektywie roku 2030, w tym kluczowe inwestycje. W ich zestawieniu wyróżniono m.in. liczne projekty rewitalizacyjne, inwestycje drogowe i parkingowe, w infrastrukturę rekreacyjno-wypoczynkową, oświatową i poprawiające bilans energetyczny gminy. Ich szacowaną wartość określono w tabeli. Wycena wykorzystuje m.in. bazę

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

wiedzy i doświadczeń, powstałą w wyniku prac nad ramami finansowymi dla innych dokumentów funkcjonujących na poziomie gminy, realizacji różnego typu inwestycji w ostatnich latach w gminie, informacje finansowe zapisane w opracowanych już projektach, studiach wykonalności itp., a także informacje o możliwym dofinansowaniu.

Tabela 11. Wybrane inwestycje kluczowe wraz z szacowanymi ramami i potencjalnymi źródłami finansowania

Lp.	Nazwa lub krótki opis inwestycji	Lokalizacja	Planowy rok lub okres realizacji	Szacowane koszty inwestycji	Potencjalne źródło finansowania inwestycji
1.	Zagospodarowanie terenu kamieniołomu w Ulinie Wielkiej	Ulina Wielka	2022-2024	25 000 000,00	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
2.	Budowa ścieżki rowerowej śladami marszałka Józefa Piłsudskiego	Ulina Mała/Wielka Przybystawice	2023-2024	1 000 000,00	Programy i fundusze finansowane ze środków UE
3.	Budowa grodu	Gmina Gołcza	2029-2030	5 000 000,00	Programy i fundusze finansowane ze środków UE
4.	Budowa dróg dojazdowych do pól na terenie gminy Gołcza	Gmina Gołcza	2023-2028	4 000 000,00	ze środków budżetu Województwa Małopolskiego związanych z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych
5.	Budowa kanalizacji sanitarnej	Buk, Mostek, Krępa	2023-2024	5 000 000,00	PROW 2014-2020
6.	Budowa chodników przy drogach gminnych, powiatowych i wojewódzkich	Gmina Gołcza	2023-2028	3 000 000,00	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg
7.	Budowa zadaszenia trybun boiska piłkarskiego przy Szkole Podstawowej w miejscowości Gołcza	Gołcza	2022	200 000,00	Programy i fundusze finansowane ze środków UE
8.	Przebudowa kotłowni węglowej na gazową w budynku Szkoły Podstawowej w Gołczy	Gołcza	2023	730 000,00	Programy i fundusze finansowane ze środków UE
9.	Budowa budynku o funkcji zakładu opiekuńczo-leczniczego oraz domu pomocy społecznej	Krępa	2025-2026	12 000 000,00	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
10.	Budowa indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków w Gminie Gołcza wraz z dostawą wozu asenizacyjnego	Gmina Gołcza	2023	1 550 000,00	PROW 2014-2020
11.	Remonty i modernizacje dróg gminnych na terenie Gminy Gołcza	Gmina Gołcza	2023-2028	5 000 000,00	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg

Źródło: opracowanie przez gminę

Zasada dodatkowości środków finansowych (m.in. zagwarantowania wkładu własnego) w realizacji projektów zapisanych w strategii oznacza, że to od potencjału inwestycyjnego jednostki samorządu terytorialnego zależy, w jakim czasie i ile środków finansowych będzie mogła przeznaczyć na działania

związane realizacją zadań w ramach strategii rozwoju gminy. Dlatego tak istotne jest oszacowanie potencjału inwestycyjnego gminy.

Wskaźniki do szacowania potencjału inwestycyjnego gminy zaczerpnięto z prognoz finansowych zawartych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Gołcza przyjętej Uchwałą Rady Gminy Gołcza nr XXXIII/343/22 z dnia 23 czerwca 2022 r. Przyjęto w nich prognozowaną, średnioroczną wysokość wydatków gminy ogółem na poziomie ok. 26,5 mln zł.

Określając potencjał inwestycyjny gminy Gołcza, posłużono się metodologią opartą na równaniu obejmującym założenie, że:

$$PI = Wog \times Wi$$

gdzie:

PI= potencjał inwestycyjny jednostki samorządu terytorialnego

Wog= wydatki budżetowe ogółem

Wi = średni procentowy udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem jednostki samorządu terytorialnego.

Potencjał inwestycyjny gminy stanowi iloczyn jego prognozowanych wydatków w okresie objętym prognozą i średniego procentowego udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach w okresie poprzednim do prognozowanego. Tak wyliczony potencjał inwestycyjny gminy można uznać za podstawę przyszłej aktywności inwestycyjnej gminy.

Analizując dane historyczne, ustalono że średnia wartość procentowego udziału wydatków inwestycyjnych ponoszonych przez gminę w okresie 2011-2020 wynosiła 25,4%. Na tej podstawie oszacowano, iż przy utrzymaniu obecnego tempa inwestycyjnego, w kolejnych latach gmina mogłaby przeznaczać średniorocznie na inwestycje ok. 6,7 mln zł. Jak wykazano, w okresie ostatnich 10 lat inwestycje pochłaniały średniorocznie ok. 5,7 mln złotych. W tym kontekście szacowana kwota na inwestycje w latach realizacji strategii jest ambitna a jednocześnie możliwa do realizacji, przy założeniu współpracy finansowej z innymi partnerami oraz wsparcia kluczowych inwestycji ze środków zewnętrznych (gmina otrzymała już m.in. wsparcie rządowe na zagospodarowanie terenu kamieniołomu w Ulinie Wielkiej). Mając na względzie bazę dochodów własnych gminy, a także prognozy gospodarcze na najbliższe lata, rekomenduje się realizację przez władze samorządowe w pierwszej kolejności tych projektów inwestycyjnych, które będą zmierzały do jej wzmocnienia lub optymalizacji ponoszonych kosztów. Równocześnie przewiduje się, iż rozpisane plany inwestycyjne mogą wymagać aktualizacji ze względu na zachodzące zmiany w gminie oraz jej otoczeniu, w szczególności finansowo-podatkowym i prawnym.

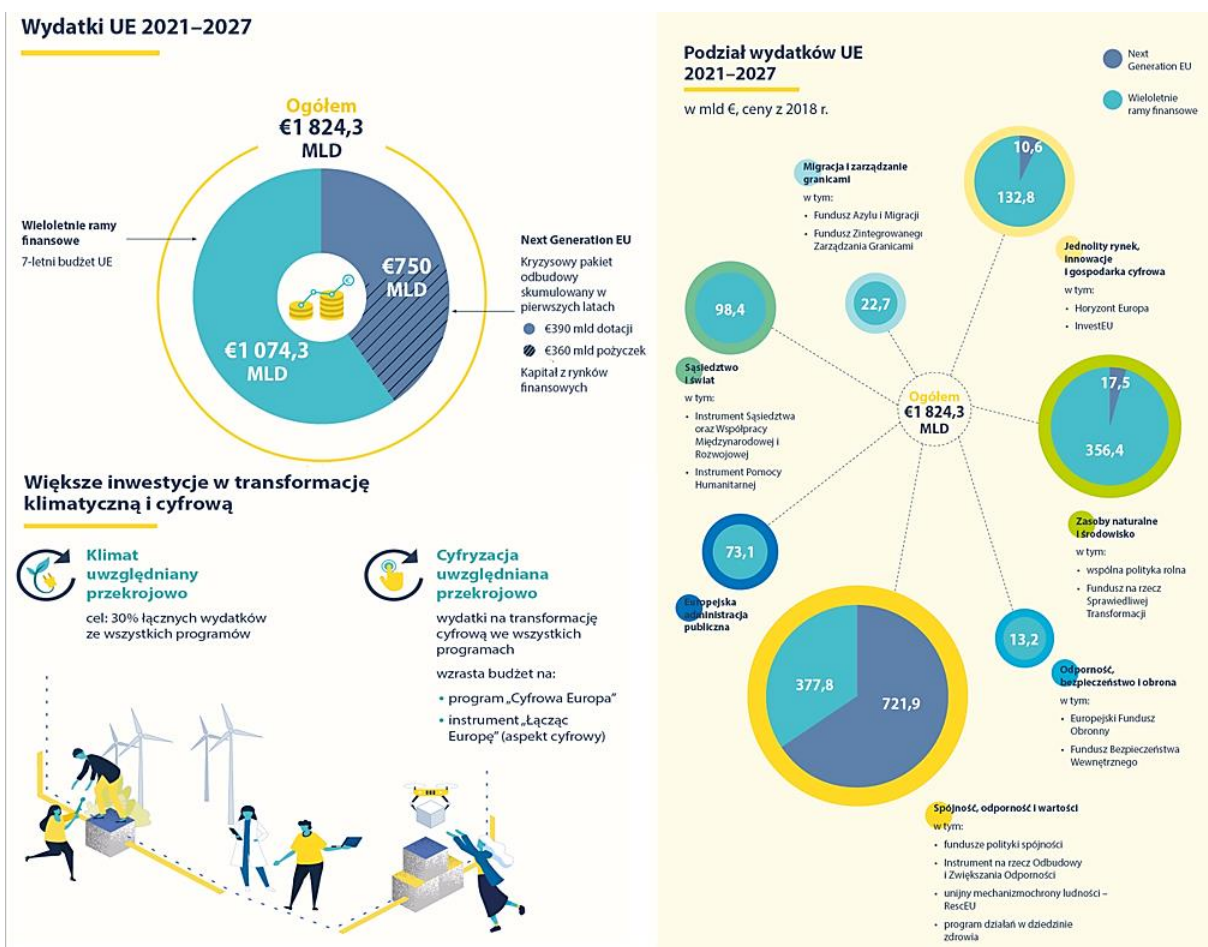
POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Finansowanie działań opisanych w Strategii Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030 będzie się odbywać za pomocą środków pochodzących z różnych źródeł, aby zwiększyć możliwości realizacyjne oraz efektywność podejmowanych interwencji. W tym kontekście trzeba wskazać na trzy podstawowe źródła:

- publiczne środki zagraniczne, w tym przede wszystkim pochodzące z funduszy unijnych oraz innych instrumentów i mechanizmów europejskich (m.in. EFRR, EFS, FS, fundusze norweskie i EOG),
- publiczne środki krajowe, w tym uwzględniające budżet gminy i innych jednostek samorządu terytorialnego (m.in. fundusze regionalne), fundusze z budżetu państwa, celowe i dotacje państwowe (m.in. środki i programy rządowe, poszczególnych ministerstw, NFOŚiGW, WFOŚiGW),
- inne prywatne.

Z punktu widzenia dostępnych środków zewnętrznych, najistotniejszym źródłem finansowania, zarówno w zakresie zadań inwestycyjnych, jak i projektów ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich, są fundusze europejskie. Mając na względzie okres obowiązywania Strategii Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030, należy przyjąć, iż finansowanie działań w niej określonych obejmie przede wszystkim okres **Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027** oraz wsparcie w ramach nowego **Europejskiego Funduszu Odbudowy (Next Generation EU)**.

Rysunek 12. Założenia Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027 i Europejskiego Funduszu Odbudowy

Źródło: <https://www.consilium.europa.eu/pl/infographics/recovery-plan-mff-2021-2027/#>

Nowy siedmioletni budżet Unii Europejskiej (wieloletnie ramy finansowe) zaplanowano na 1 074,3 mld euro, a dodatkowy anty kryzysowy pakiet odbudowy skumulowany w pierwszych latach ma wynieść 750 mld euro, w tym 390 mld euro w formie dotacji. Łącznie oznacza to kwotę 1 824,3 mld euro. Środki te mają wspierać odbudowę państw po pandemii Covid-19 oraz inwestycje w transformację ekologiczną i cyfrową. Tematyczne kierunki wydatkowania środków przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Kierunki wydatkowania środków w ramach budżetu UE 2021-2027

Lp.	Kierunek wydatkowania	Planowane środki	Podstawowe instrumenty finansowe w ramach kierunku
1.	Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	143,4 mld € (z tego 10,6 mld € w ramach Next Generation EU)	Horyzont Europa i Fundusz InvestEU
2.	Spójność, odporność i wartości	1 099,7 mld € (721,9 mld € - fundusz odbudowy)	Fundusze polityki spójności, Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Unijny Mechanizm Ochrony Ludności – RescEU, program działań w dziedzinie zdrowia
3.	Zasoby naturalne i środowisko	373,9 mld € (17,5 mld € - fundusz odbudowy)	Wspólna polityka rolna, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji
4.	Migracja i zarządzanie granicami	22,7 mld €	Fundusz Azylu i Migracji oraz Fundusz Zintegrowanego Zarządzania Granicami
5.	Bezpieczeństwo i obrona	13,2 mld €	Europejski Fundusz Obronny i Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego
6.	Sąsiedztwo i świat	98,4 mld €	Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej oraz Instrument Pomocy Humanitarnej
7.	Europejska administracja publiczna	73,1 mld €	-

Źródło: opracowanie na podstawie <https://www.consilium.europa.eu/pl/infographics/recovery-plan-mff-2021-2027/>

Filarem unijnego planu odbudowy ma być z kolei **Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności**, zapewniający krajom europejskim wsparcie finansowe, by złagodzić społeczno-gospodarcze skutki pandemii Covid-19. Jego budżet ogółem to 672,5 mld euro (z 750 mld euro w ramach Europejskiego Funduszu Odbudowy), z czego 312,5 mld euro przewidziano w formie dotacji. Zaplanowana alokacja dla Polski wynosi 23,9 mld euro, dodatkowo ponad 34 mld euro z części pożyczkowej funduszu. Podstawą wydatkowania środków ma być Krajowy Plan Odbudowy, finansowany ze środków wspomnianego Europejskiego Instrumentu na Rzecz Odbudowy. Jego celem jest odbudowa potencjału rozwojowego gospodarki utraconego w wyniku pandemii oraz wsparcie budowy trwałej konkurencyjności gospodarki i wzrost poziomu życia społeczeństwa w dłuższym horyzoncie czasowym, co będzie odbywać się m.in. poprzez przyspieszenie rozwoju niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym, która w sposób odpowiedzialny wykorzystuje zasoby środowiska, a także rozwój oparty na wykorzystaniu rozwiązań cyfrowych. Oczekiwanym rezultatem realizacji celu strategicznego KPO jest zwiększenie produktywności gospodarki, która będzie zdolna do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy, dostępnych dla większej liczby osób. W ramach dokumentu założono realizację pięciu komponentów oraz działań (tj. reform i inwestycji):

- Komponent A. Odporność i konkurencyjność gospodarki – 4,133 mld euro, 17,3%;
- Komponent B. Zielona energia i zmniejszenie energochłonności – 6,347 mld euro, 26,6%;
- Komponent C. Transformacja cyfrowa – 3,034 mld euro, 12,7%;
- Komponent D. Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia – 4,262 mld euro, 17,9%;
- Komponent E. Zielona, inteligentna mobilność – 6,074 mld euro, 25,5%¹.

^{1/3} środków z funduszu ma trafić do samorządów².

¹ <https://crido.pl/blog-business/krajowy-plan-odbudowy-komponent-a-odpornosc-i-konkurencyjnosc-gospodarki/>

² <https://www.money.pl/gospodarka/kpo-sejm-zdecydowal-ws-funduszu-odbudowy-oto-najwazniejsze-informacje-663599914160000a.html>

Nowa perspektywa budżetowa Unii Europejskiej dla Polski to ok. 170 mld euro (w cenach bieżących), w tym:

- 72,2 mld euro na politykę spójności,
- 3,8 mld euro z funduszu sprawiedliwej transformacji,
- 24,9 mld euro dotacji z Funduszu Odbudowy,
- 34,2 mld euro pożyczek z Funduszu Odbudowy,
- 21,6 mld euro na płatności bezpośrednie dla rolników,
- 10,6 mld euro na rozwój obszarów wiejskich,
- ok. 2 mld euro w ramach instrumentu React EU (instrument na rzecz walki z negatywnymi skutkami COVID-19)³.

60% funduszy z polityki spójności trafi do **programów realizowanych na poziomie krajowym**, a pozostałe 40% otrzymają **programy regionalne**, zarządzane przez marszałków województw. Programy będą funkcjonowały w podobnym układzie, jak w ramach perspektywy na lata 2014-2020. Podział środków na poszczególne programy krajowe przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Podział środków w ramach nowej perspektywy budżetowej UE dla Polski

Lp.	Program	Kwota	Podstawowe kategorie projektów
1.	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS)	Ponad 25 mld €	M.in. rozwój gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu, inwestycje transportowe, ochrona zdrowia, dziedzictwo kulturowe.
2.	Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)	Ok. 7,9 mld €	M.in. innowacje, współpraca nauki i biznesu.
3.	Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)	Ponad 4 mld €	M.in. praca, edukacja, zdrowie oraz dostępność.
4.	Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC)	Ok. 2 mld €	M.in. cyfryzacja, sieci szerokopasmowe, rozwój e-usług, cyberbezpieczeństwo.
5.	Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW)	Ok. 2,5 mld €	Specjalna pula wsparcia dla województw Polski Wschodniej.
6.	Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE)	Ok. 0,5 mld €	Wsparcie dla instytucji wdrażających fundusze UE, szkolenia dla beneficjentów, działania informacyjne.
7.	Fundusze Europejskie na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FEST)	4,4 mld €	Pomoc w transformacji dla regionów górniczych.
8.	Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ)	0,475 mld €	Wsparcia osób doświadczających najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej.
9.	Fundusze Europejskie dla Rybactwa	0,5 mld €	Wsparcie sektora rybactwa.
10.	Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej	0,56 mld €	Wykorzystywanie zasobów i rozwiązywanie problemów, które wykraczają poza granice państw i które wymagają podjęcia wspólnych działań.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-na-lata-2021-2027/dowiedz-sie-wiecej-o-funduszach-europejskich-na-lata-2021-2027/>

³ <https://samorzad.pap.pl/kategoria/aktualnosci/jak-beda-inwestowane-fundusze-ue-z-nowej-perspektywy-jest-plan-podzialu>

Po uzgodnieniach między ministerstwem i marszałkiem, na program regionalny do województwa małopolskiego ma trafić 2,32 mld euro (w tym 1,7 mld euro na EFRR/ 580 mln euro na EFS+)⁴. Priorytety programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 Małopolska Przyszłości określa poniższa tabela.

Tabela 14. Opis priorytetów programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 Małopolska Przyszłości

Numer i nazwa priorytetu		Zakres tematyczny/rodzaje działań
1.	Inteligentny i konkurencyjny region	<ul style="list-style-type: none"> Prace badawczo-rozwojowe na rzecz przedsiębiorstw, wdrożenie wyników prac B+R, rozwój infrastruktury przedsiębiorstw niezbędnej dla prowadzenia prac B+R, bony na innowacje dla MŚP, rozwój infrastruktury badawczej sektora nauki; rozwój e-administracji, e-usług i cyberbezpieczeństwa, rozwój i digitalizacja kultury oraz dziedzictwa; inwestycje rozwojowe przedsiębiorstw, stymulowanie powstawania i rozwoju nowych firm, wsparcie w zakresie internacjonalizacji, promocji gospodarczej Małopolski oraz zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej regionu; podnoszenie kompetencji i umiejętności w zakresie innowacyjnej przedsiębiorczości, rozwój kompetencji niezbędnych do zarządzania regionalną inteligentną specjalizacją, promocja i wsparcie rozwoju przedsiębiorczości oraz innowacji na obszarach zmarginalizowanych, uzupełnienie potencjału proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu.
2.	Energetyka i środowisko	<ul style="list-style-type: none"> Inwestycje w poprawę efektywności energetycznej przedsiębiorstw, budynków użyteczności publicznej, budynków sektora mieszkaniowego, rozwój systemów ciepłowniczych i chłodniczych, doposażenie straży gminnych/międzygminnych w zakresie przeprowadzanych kontroli przestrzegania przepisów ochrony środowiska, umożliwienie dalszego funkcjonowanie ekodoradców, działania edukacyjne; rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii (energia elektryczna z biomasy, biogazu, energii wiatru, słońca oraz wody; ciepło i chłód dzięki wykorzystaniu energii geotermalnej, słonecznej, pomp ciepła, biomasy), rozwój lokalnych inwestycji związanych z produkcją i zarządzaniem energią w systemie społeczności energetycznej; zwiększenie retencyjności zlewni, w tym rozwój różnych form małej retencji, zrównoważone i zaadaptowane do zmian klimatu systemy gospodarowania wodami opadowymi oraz rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury, przeciwdziałanie ruchom masowym, wzmacnianie potencjału służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo; rozwój infrastruktury kanalizacyjnej oraz oczyszczania ścieków komunalnych, w tym budowa lub przebudowa oczyszczalni ścieków, inwestowanie w systemy zaopatrzenia w wodę i optymalizacja zużycia wody; rozwój punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, instalacji do odzysku i recyklingu odpadów komunalnych, usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest, budowa zakładów przetwarzania termicznego odpadów komunalnych i osadów ściekowych; ochrona różnorodności biologicznej na obszarach cennych przyrodniczo (w tym edukacja oraz rozwój infrastruktury turystycznej w celu skanalizowania ruchu turystycznego i ograniczenie degradacji środowiska przyrodniczego), rozwój i tworzenie terenów zielonych, rewaloryzacja i rekultywacja oraz nowe zagospodarowanie obszarów przemysłowych, zdegradowanych, zdewastowanych, skażonych, zanieczyszczonych itp.
3.	Zrównoważona mobilność miejska	<ul style="list-style-type: none"> Rozwój nowoczesnego, zero- i niskoemisyjnego transportu miejskiego zachęcającego do rezygnacji z korzystania z samochodów osobowych, w tym wymiana taboru autobusowego, rozwój infrastruktury obsługi podróżnych oraz taboru, rozwój roweru miejskiego i infrastruktury rowerowej, nowe rozwiązania dotyczące organizacji ruchu oraz systemy zarządzania ruchem, energooszczędne oświetlenie uliczne i drogowe, działania informacyjno-promocyjne i edukacyjne.

⁴ <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/fundusze-unijne-dla-regionow---rezerwa-podzielona-po-rozmowach-z-marszalkami-województw>

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

4.	Mobilna Małopolska	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój transportu drogowego, w tym budowa, przebudowa dróg wojewódzkich i powiatowych, nowoczesne techniki zarządzania ruchem, inwestycje z zakresu zwiększania bezpieczeństwa na drogach; • rozwój regionalnego transportu kolejowego oraz publicznego transportu pozamiejskiego, w tym zakup i modernizacja taboru kolejowego oraz ekologicznego taboru autobusowego, zapewnienie zaplecza technicznego do obsługi taboru oraz infrastruktury do obsługi podróżnych, wdrażanie rozwiązań integrujących usługi transportowe; • rozwój transportu lotniczego, w tym wsparcie dla inwestycji w infrastrukturę istniejących lotnisk aeroklubowych.
5.	Małopolska infrastruktura społeczna	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój infrastruktury edukacyjnej (przedszkola, szkoły, uczelnie) i szkoleniowej (na potrzeby szkolenia kadr medycznych, a także rozwój innowacyjnych pracowni lub laboratoriów typu fablab); • rozwój infrastruktury i oferty całodobowej opieki dedykowanej osobom starszym, chorym, z niepełnosprawnościami, zakup sprzętu i wyposażenia medycznego, adaptacja przestrzeni na mieszkania wspomagane i chronione; • zapewnienie podstawowej opieki zdrowotnej i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej przez rozwój bazy i wyposażenia medycznego, wdrażanie standardu dostępności; • rozwój infrastruktury i wyposażenie instytucji kultury, ochrona i opieka nad zabytkami, rozwój szlaków kulturowych, rozwój i promocja oferty turystycznej, w tym tras rowerowych, produktów turystycznych bazujących na walorach historycznych, kulturowych, przyrodniczych regionu (w tym budowa schronisk na szlakach), dostosowanie obiektów i szlaków do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
6.	Społeczna Małopolska	<ul style="list-style-type: none"> • Indywidualne wsparcie na rzecz zdobycia pracy lub poprawy sytuacji na rynku pracy oraz zmiany i nabycia kwalifikacji niezbędnych na rynku pracy, promocja postaw przedsiębiorczych, pomoc w zakładaniu działalności gospodarczej; • wsparcie finansowe dla rodziców/opiekunów na pokrycie kosztów opieki niani/opiekuna nad dzieckiem do lat 3, wsparcie finansowe dla podmiotów prowadzących instytucjonalne formy opieki nad dziećmi na podniesienie ich dostępności w rozumieniu usługowym i/lub kompetencyjnym; • finansowanie usług rozwojowych zgodnie z potrzebami pracodawców i przedsiębiorców, programy typu outplacement, w tym pomoc w zakładaniu działalności gospodarczej, rozwój narzędzi umożliwiających przedsiębiorcom elastyczne reagowania na zmiany na rynku pracy i utrzymanie pracowników, w tym szkolenia, doradztwo, rozwój elastycznych form organizacji pracy, wyposażenie lub modernizacja stanowisk pracy, rozwój dedykowanych programów zdrowotnych; • wspieranie edukacji przedszkolnej, w tym programy dwujęzyczności, zajęcia dodatkowe, doskonalenie kadr, tworzenie nowych miejsc przedszkolnych, poprawa dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (w tym likwidacja barier architektonicznych, odpowiednie przygotowanie kadry), wsparcie rodziców i opiekunów w pełnieniu funkcji rodzicielskich i wspierania rozwoju dzieci; • wspieranie kształcenia ogólnego, w tym oferta rozwijająca kompetencje kluczowe i umiejętności przekrojowe, doskonalenie kadry, poprawa dostępności, rozwój współpracy szkół z otoczeniem społeczno-gospodarczym, rozwój doradztwa zawodowego, wsparcie psychologiczne i pedagogiczne, profilaktyka dobrostanu psychicznego i emocjonalnego uczniów, edukacja ekologiczna i przyrodnicza oraz regionalna, wsparcie rodziców i opiekunów w pełnieniu funkcji rodzicielskich i wspierania rozwoju dzieci, regionalny program stypendialny dla uczniów zdolnych i potrzebujących wsparcia oraz studentów kierunków medycznych, transformacja cyfrowa szkół, wykorzystanie regionalnej infrastruktury naukowej, szkoleniowej i kulturalnej (np. Cogiteon, Fablab) w celach edukacyjnych; • wspieranie kształcenia zawodowego, w tym oferta rozwijająca kompetencje kluczowe i umiejętności przekrojowe, a także zawodowe i praktyczne, wyposażanie warsztatów, doskonalenie kadry, wsparcie współpracy ze środowiskiem pracodawców i uczelniami wyższymi, wsparcie psychologiczne i pedagogiczne, profilaktyka dobrostanu psychicznego i emocjonalnego uczniów, poprawa dostępności bazy, koordynacja kształcenia zawodowego w regionie oraz wsparcie doradztwa edukacyjno-zawodowego, rozwój kształcenia zawodowego w branżach kluczowych dla

Strategia Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030

		<p>regionalnego rynku pracy, podnoszenie kwalifikacji zawodowych uczniów z zakresu zielonej technologii, transformacja cyfrowa szkół, wykorzystanie regionalnej infrastruktury naukowej, szkoleniowej i kulturalnej w celach edukacyjnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • promocja i kształcenie osób dorosłych w zakresie kompetencji przekrojowych, jak i kwalifikacji o charakterze zawodowym, inicjatywy edukacyjne dla dorosłych (np. tworzenie i rozwój Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji); • wspieranie integracji i aktywizacja społeczna, zawodowa, edukacyjna, zdrowotna kulturalna i mieszkaniowa osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz osób biernych zawodowo, wsparcie bezpośrednie podmiotów ekonomii społecznej oraz przedsiębiorstw społecznych, w tym zwiększenie efektywności zatrudnieniowej podmiotów reintegracyjnych; • wspieranie integracji i aktywizacja społeczna, zawodowa i edukacyjna obywateli państw trzecich (w tym migrantów i uchodźców) oraz reemigrantów; • wspieranie integracji i aktywizacja społeczna, zawodowa i edukacyjna społeczności romskiej; • usługi w zakresie wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, kompleksowe wsparcie osób usamodzielniających się, rozwój placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, pomoc osobom potrzebującym w codziennym funkcjonowaniu, upowszechnienie innowacyjnych usług społecznych, usługi opiekuńcze przy wykorzystaniu teleopieki z elementami telemedycyny, rozwój mieszkalnictwa chronionego, wspomagane i innych rodzajów mieszkań z usługami, doskonalenie kadr świadczących usługi społeczne, rozwój usług w zakresie: interwencji kryzysowej, poradnictwa specjalistycznego, psychiatrii środowiskowej, domowej opieki długoterminowej, regionalne programy zdrowotne, wsparcie procesu deinstytucjonalizacji usług; • budowanie potencjału parterów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego i angażowanie ich w w/w obszarach.
7.	Małopolska bliżej mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju na obszarach miejskich (interwencja z wykorzystaniem tzw. Innych Instrumentów Terytorialnych), w tym rozwój infrastruktury kultury oraz zwiększanie dostępu i atrakcyjności oferty kulturalnej, ochrona i opieka nad zabytkami, dbałość o dziedzictwo niematerialne, rozwój oferty turystycznej i rekreacyjnej (rozwój szlaków turystycznych i rekreacyjnych, tworzenie produktów turystycznych, rozwój wielofunkcyjnych obiektów turystycznych i rekreacyjnych oraz stref aktywności, rozwój oferty rekreacji wodnej i powiązanej, rozwój schronisk), rozwój turystyki uzdrowiskowej i prozdrowotnej (rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i uzdrowiskowej oraz uzupełniającej oferty czasu wolnego), tworzenie lub rozbudowa stref aktywności gospodarczej oraz obiektów umożliwiających handel artykułami rolno-spożywczymi, wsparcie odnowy zdegradowanych obszarów miejskich objętych rewitalizacją (zintegrowane działania inwestycyjne oraz animujące i aktywizujące lokalną społeczność); • wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju na obszarach wiejskich (interwencja z wykorzystaniem RLKS - (Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność), w tym rozwój infrastruktury kultury oraz zwiększanie dostępu i atrakcyjności oferty kulturalnej, ochrona i opieka nad zabytkami, dbałość o dziedzictwo niematerialne, rozwój oferty turystycznej i rekreacyjnej (rozwój szlaków turystycznych i rekreacyjnych, tworzenie produktów turystycznych, rozwój wielofunkcyjnych obiektów turystycznych i rekreacyjnych oraz stref aktywności, rozwój oferty rekreacji wodnej i powiązanej, rozwój schronisk).
8.	Sprawiedliwa transformacja Małopolski Zachodniej	<p>Łagodzenie wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rynek pracy wspierający transformację - przedsięwzięcia z zakresu: doradztwa zawodowego, zmian i podnoszenia kwalifikacji, wsparcia w poszukiwaniu pracy lub zakładaniu działalności gospodarczej przez osoby odchodzące z pracy w sektorze górniczym i powiązanych, • edukacja wspierająca transformację - podnoszenie świadomości i przygotowanie mieszkańców do udziału w transformacji energetycznej i inicjatywach dot. neutralności klimatycznej, zrównoważonej konsumpcji i gospodarki o obiegu zamkniętym,

		<p>podnoszenie kompetencji administracji lokalnej w tym zakresie, rozwój infrastruktury nowoczesnego szkolnictwa zawodowego i ustawicznego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa jakości życia mieszkańców jako element przeciwdziałania depopulacji - działania animacyjne, integrujące i aktywizujące mieszkańców, rozwój infrastruktury i usług opiekuńczych na rzecz osób zależnych, rewitalizacja byłych osiedli górniczych i przykładowych oraz innych obszarów zdegradowanych, • rozwój lokalnych przedsiębiorstw - wsparcie tworzenia i rozwoju firm oraz tworzenia miejsc pracy – m.in. inkubatory, co-worki, strefy aktywności gospodarczej, parki technologiczne, wsparcie start-upów, programy akceleracyjne dla mikro- i małych firm, wsparcie działań na rzecz pozyskiwania inwestycji tworzących miejsca pracy, rozwój istniejących powiązań klastrowych opartych o lokalne potencjały i specjalizacje, • upowszechnienie gospodarki o obiegu zamkniętym - wsparcie doradcze i inwestycyjne dla ograniczenia zużycia zasobów w procesach produkcyjnych i komunalnych, wsparcie dla wykorzystania gospodarczego odpadów, ścieków i osadów ściekowych oraz biomasy odpadowej, rozwój recyklingu odpadów, • efektywność energetyczna, przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu i wzrost wykorzystania lokalnego potencjału OZE - wdrożenie rozwiązań w zakresie infrastruktury do wytwarzania i magazynowania energii z OZE, wsparcie rozwoju obszarów zrównoważonych energetycznie i społeczności energetycznych, zwiększenie wykorzystania OZE w ciepłownictwie systemowym, rozwój i modernizacja lokalnych systemów ciepłowniczych; • budowa zintegrowanego, nowoczesnego i zeroemisyjnego systemu transportowego, w tym inwestycje w infrastrukturę zrównoważonej mobilności miejskiej z priorytetem dla ruchu pieszego i rowerowego; • rewitalizacja lub odnowa terenów zdegradowanych oraz adaptacja obszarów zurbanizowanych do zmian klimatu - nadanie terenom i obiektom poprzemysłowym i pogórnym nowych funkcji, tworzenia niebiesko-zielonej infrastruktury.
9.	Pomoc techniczna	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie potencjału instytucji odpowiedzialnych za przygotowanie, zarządzanie, wdrażanie, certyfikację, monitoring, komunikację i promocję, ocenę i kontrolę programu; • upowszechnienie wiedzy nt. programu i korzyści płynących w związku z jego realizacją, dla regionu i jego mieszkańców, w tym wsparcie dla potencjalnych beneficjentów i partnerów.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie projektu dokumentu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 Małopolska Przyszłości, wersja obowiązująca od 08.03.2022, https://www.rpo.malopolska.pl/download/program-regionalny/FEM-2021-2027/zapoznaj-sie-z-prawem-i-dokumentami/fundusze-europejskie-dla-malopolski-2021-2027/2022/03/Projekt_programu_FE_dla_Malopolski_2021-2027_08032022.pdf

Oprócz wskazanych powyżej programów, istnieją także inne możliwości pozyskania finansowania, w szczególności obejmujące **fundusze krajowe**. Programy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego mają na celu dofinansowanie zadań z zakresu kultury o charakterze projektowym i kierowane są m.in. do instytucji kultury, organizacji pozarządowych, podmiotów prywatnych i jednostek samorządu terytorialnego (np. Edukacja kulturalna, Infrastruktura domów kultury, Kultura cyfrowa, Kultura Dostępna, Promocja czytelnictwa, Wydarzenia artystyczne dla dzieci i młodzieży, Ochrona zabytków). Programy Ministerstwa Sportu zakładają rozwój bazy sportowej oraz aktywizację ruchową społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Obszary priorytetowe stanowią: sport powszechny, sport wyczynowy, infrastruktura sportowa, sport młodzieżowy, sport osób z niepełnosprawnościami (np. programy: „Umiem pływać”, „Klub”, „Sport Wszystkich Dzieci”, „Szkolny Klub Sportowy”, „Sportowa Polska – Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej”, czy Program budowy zadaszeń boisk piłkarskich)⁵. Programy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej koncentrują się na wsparciu rodziny na wszystkich etapach jej rozwoju, w tym zapewniając współfinansowanie dla tworzenia nowych placówek, a także na rozwoju usług opiekuńczych oraz aktywności seniorów (np. Program „Maluch+”, Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-

⁵ <https://www.gov.pl/web/kultura/programy-mkidn-2021>

2023, Program wieloletni „Senior+” na lata 2021-2025, Program wieloletni na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021–2025)⁶. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej⁷ oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej⁸ wspierają przedsięwzięcia (zazwyczaj w formie instrumentów zwrotnych) z zakresu ochrony środowiska, efektywności energetycznej, energii odnawialnej, ekologii, ochrony przyrody oraz zarządzania gospodarką wodną i odpadową. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg umożliwia współfinansowanie przedsięwzięć ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego i parametrów technicznych lokalnej sieci drogowej, a także poprawę oraz zwiększenie atrakcyjności i dostępności terenów inwestycyjnych⁹. Fundusz Inwestycji Samorządowych zarządzany przez Polski Fundusz Rozwoju oferuje jednostkom samorządu terytorialnego wsparcie finansowe na zadania użyteczności publicznej i zadania własne, w tym głównie drogi, ulice, mosty, sektor wodno-kanalizacyjny, infrastruktura społeczna, gospodarka odpadami, transport zbiorowy, ciepłownictwo, ochrona zdrowia¹⁰. Poza tym działają programy rządowe wspierające odbudowę gospodarki po pandemii COVID-19. Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych oraz Program Inwestycji Strategicznych, zbudowany wokół głównych założeń Polskiego Ładu, zapewniają bezzwrotne dofinansowanie inwestycji publicznych realizowanych przez gminy, powiaty i województwa w całej Polsce (m.in. inwestycji w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną, modernizację źródeł ciepła na zeroemisyjne, czy w gospodarowanie odpadami, a także inwestycji społecznych tj. żłobki, przedszkola czy ścieżki rowerowe)¹¹.

⁶ <https://www.gov.pl/web/rodzina/programy-i-projekty>

⁷ <http://nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/srodki-krajowe/programy-priorytetowe/>

⁸ <https://www.wfos.krakow.pl/oferta/wedlug-rodzaju-wnioskodawcy/jednostki-samorządu-terytorialnego/>

⁹ <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/rzadowy-fundusz-rozwoju-drog---dawniej-fundusz-drog-samorządowych>

¹⁰ <https://pfr.pl/oferta/fundusz-inwestycji-samorządowych.html>

¹¹ <https://www.gov.pl/web/premier/program-inwestycji-strategicznych>

SPISY

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura dochodów gminy Gołcza w 2011 i 2020 roku	106
Wykres 2. Poziom dochodów i wydatków gminy Gołcza na przestrzeni lat 2011-2020	107
Wykres 3. Wydatki inwestycyjne gminy Gołcza na przestrzeni lat 2011-2020 oraz udział inwestycji w wydatkach gminy ogółem	108

Spis rysunków

Rysunek 1. Schematyczne przedstawienie najważniejszych uwarunkowań transportowych gminy Gołcza	73
Rysunek 2. Schematyczne przedstawienie najważniejszych uwarunkowań środowiskowych gminy Gołcza	75
Rysunek 3. Schematyczne przedstawienie najważniejszych uwarunkowań energetycznych i gazowych gminy Gołcza	77
Rysunek 4. Schematyczne przedstawienie podstawowych funkcji terenów gminy Gołcza	79
Rysunek 5. Schematyczne rozmieszczenie kluczowych inwestycji w gminie Gołcza do 2030 r.	81
Rysunek 6. Krajowe obszary strategicznej interwencji	85
Rysunek 7. Delimitacja miejskich obszarów funkcjonalnych w Małopolsce – proponowane optymalne zasięgi MOF ..	86
Rysunek 8. Obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia	87
Rysunek 9. Regionalne i krajowe obszary zmarginalizowane w Małopolsce	87
Rysunek 10. Miejscowości uzdrowiskowe w Małopolsce	88
Rysunek 11. Obszary cenne przyrodniczo w Małopolsce	89
Rysunek 12. Założenia Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027 i Europejskiego Funduszu Odbudowy	111

Spis tabel

Tabela 1. Wyniki analizy SWOT dla gminy Gołcza	17
Tabela 2. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 1. GOSPODARKA, ROLNICTWO I RYNEK PRACY	25
Tabela 3. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 2. OFERTA CZASU WOLNEGO	34
Tabela 4. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 3. INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO	43
Tabela 5. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 4. KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY	54
Tabela 6. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych oraz jednolitych części wód podziemnych znajdujących się w granicach gminy Gołcza wraz z przypisanymi celami i działaniami środowiskowymi	68
Tabela 7. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania polityki przestrzennej w gminie Gołcza	83
Tabela 8. Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030 z wytycznymi i założeniami zawartymi w wybranych dokumentach wyższego rzędu	91
Tabela 9. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	97
Tabela 10. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	102
Tabela 11. Inwestycje kluczowe wraz z szacowanymi ramami i potencjalnymi źródłami finansowania	109
Tabela 12. Kierunki wydatkowania środków w ramach budżetu UE 2021-2027	112
Tabela 13. Podział środków w ramach nowej perspektywy budżetowej UE dla Polski	113
Tabela 14. Opis priorytetów programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 Małopolska Przyszłości	114

Spis map

Mapa 1. Wody powierzchniowe gminy Gołcza	67
--	----

Spis schematów

Schemat 1. Obszary strategicznego rozwoju gminy Gołcza do 2030 roku	21
Schemat 2. Cele strategiczne i operacyjne w ramach Strategii Rozwoju Gminy Gołcza na lata 2022-2030	22